

ELEKTRONİK İHALE
(e-İHALE)
KAMU KURUMLARI İNŞAAT İHALELERİNDE
e-İHALE UYGULAMASI

M. Kutay YILDIRIM

Danışman: Yrd.Doç.Dr. Birol TOPÇU

Haziran, 2010

Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ELEKTRONİK İHALE
(e-İHALE)
KAMU KURUMLARI İNŞAAT İHALELERİNDE
e-İHALE UYGULAMASI

Hazırlayan

M. Kutay YILDIRIM

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Birol TOPÇU

AFYONKARAHİSAR-2010

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Elektronik İhale (e-İhale), Kamu Kurumları İnşaat İhalelerinde e-İhale Uygulaması” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

20/06/2010

Mehmet Kutay YILDIRIM

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

ELEKTRONİK İHALE

(e-İHALE)

KAMU KURUMLARI İNŞAAT İHALELERİNDE e-İHALE UYGULAMASI

M. Kutay YILDIRIM

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI**

Haziran 2010

TEZ DANIŞMANI: Yrd.Doç.Dr. Birol TOPÇU

Elektronik devlet çalışmalarının en önemli bileşenlerinden birini “elektronik ihale (e-ihale)” uygulaması oluşturmaktadır.

Elektronik ihale, ihale sürecinde şeffaflık, etkinlik, verimlilik ve zamandan tasarruf gibi pek çok fayda sağlamaktadır. Dünyadaki e-ihale uygulamaları incelendiğinde, toplam satın alma maliyetlerinde yüzde 20'lere kadar tasarruf sağlandığı görülmektedir. Bu çalışmada amaç, ülkemizdeki inşaat işlerindeki kamu alımlarının elektronik ihale sistemi ile yapılmasının sağlanmasıdır. Bu bağlamda kamu kurumlarının e-ihale sistemine geçmesinin yararları ele alınarak, bu sürecin hızlandırılmasına katkı sağlayacak olan e-ihale yazılımı gerçekleştirilmiş ve online ihale sistemi ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nda, sanal bir yapı (inşaat) ihalesi gerçekleştirilip başarılı sonuç elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İhale, Kamu Satın Alma, e-ihale, Elektronik Kamu Satın alma,

e-Devlet

ABSTRACT
ELECTRONIC TENDER
(e-TENDER)
e-TENDER APPLICATION
IN CONSTRUCTION TENDERS OF PUBLIC INSTITUTIONS

M. Kutay YILDIRIM

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF BUSINESS

June 2010

Advisor: Assist.Prof.Dr. Birol TOPÇU

“Electronic Tender” (e-tender) application is the most important components of electronic government works.

Electronic tender provides many benefits such as transparency, effectiveness, productivity and efficient using of time in bidding process. As examined the application of e-tender in worldwide, it has been seen that there is 20 percent saving in total cost of ownership. The aim of this study is to provide to make the public purchasings in construction works by e-tender. For that reason, e-tender software which makes a contribution to accelerating of this process is completed by handing the benefits of using e-tender in public institutions and a virtual construction tender has been realized and successful results have been obtained by e-tender system in Directorate of Construction and Technical Works in Afyon Kocatepe University.

Key words: Tender, Public Purchasing, e-tender, Electronic Public Purchasing, e-Government

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YEMİN METNİ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAMU İHALE YASALARI VE KLASİK İHALE SİSTEMİNİN TEMEL ESASLARI

1. KAMU İHALESİ KAVRAMI	3
2. KAMU İHALE KANUNLARININ TARİHÇESİ.....	4
3. KAMU İHALELERİNİ DÜZENLEYEN YASALAR.....	5
3.1. 2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU.....	6
3.2. 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU	7
4. KAMU İHALELERİNİN AŞAMALARI	9
4.1. İHALEYE HAZIRLIK EVRESİ	11
4.1.1. Yapım İşinin Uygulama Projelerinin Hazırlanması.....	11
4.1.1.1. Ön Proje.....	11
4.1.1.2. Kesin Proje.....	11

4.1.1.3. Uygulama Projesi.....	11
4.1.2. Yaklaşık Maliyetin Hazırlanması.....	12
4.1.3. İşin Ödeneğinin Ayrılması	12
4.1.4. İhale Kayıt Numarasının alınması.....	12
4.1.5. Tip İdari Şartnamenin Oluşturulması.....	13
4.1.6. Sözleşme tasarısı Hazırlanması.....	14
4.1.7. Standart Formların Hazırlanması.....	15
4.1.8. İhalenin İlan Edilmesi.....	15
4.1.9. Kamu İhale Kurumunun Onayının Alınması.....	17
4.1.10. İlan Bedelinin Yatırılarak KİK Bülteninde Yayınlanması.....	17
4.1.11. İhalenin Yerel Gazetelerde Yayınlanması.....	17
4.1.12. Dosyaların İsteklilere Satılması.....	17
4.1.13. İhale Komisyonunun Oluşturulması.....	17
4.2. İHALE EVRESİ.....	19
4.2.1. İhale I. Oturum.....	19
4.2.2. Teklif Zarflarının Alınması.....	20
4.2.3. Teklif Zarflarının Açılması.....	20
4.2.4. İhale II. Oturum.....	21
4.2.5. Aşırı Düşük Tekliflerin Değerlendirilmesi.....	21
4.2.6. Aşırı Düşük Teklif Savunmasının Alınması.....	24
4.2.7. İhale Komisyon Kararının Alınması.....	25
4.2.8. İhale Sonucunun Onaylanması.....	26
4.3. İHALE SONRASI	26
4.3.1. İsteklilere İhale Sonucunun Bildirilmesi.....	26
4.3.2. İhale Sonucuna İtiraz.....	28

4.3.3. İhale Sonucunun Ön Mali Kontrol İncelemesinin Yapılması.....	28
4.3.4. Sözleşme İmzalanması.....	28
4.3.5. Yer Teslimi Yapılması.....	29
4.4. İHALENİN TARAFLARI.....	29
4.4.1. İdare.....	29
4.4.2. Yüklenici.....	30

İKİNCİ BÖLÜM

ELEKTRONİK İHALE SİSTEMİ

KLASİK İHALE SİSTEMİNDEN e-İHALEYE GEÇİŞ

1. BİLGİ TOPLUMU.....	32
1.1. e - DEVLET.....	33
1.2. e – İMZA.....	36
1.3. e – İHALE VE ORTAYA ÇIKIŞI.....	39
2. DÜNYADA ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMLERİ.....	40
3. TÜRKİYEDE ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMLERİ.....	42
4. KLASİK İHALEDEN e-İHALEYE GEÇİŞ SÜRECİ.....	44
4.1. GEÇİŞ SÜRECİNDE GEREKEN FAKTÖRLER.....	46
4.1.1. Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP).....	47
4.1.2. Elektronik Teknik Şartname Aşaması.....	47
4.1.3. Elektronik İdari Şartname Aşaması.....	48
4.1.4. Elektronik Teklif ve Değerlendirme Aşaması.....	48
5. ELEKTRONİK SATIN ALMA SİSTEMLERİNİN YARARLARI.....	49
5.1. İHALE SÜRECİNDE İYİLEŞME VE TASARRUF SAĞLAMASI.....	51

5.2. İHALE SÜRECİNDE ŞEFFAFLIK SAĞLAMASI VE YOLSUKLUKLARIN ÖNLENMESİNE OLAN KATKISI.....	53
5.3. İHALE SÜRECİNDE İSTEKLİLERE EŞİT MUAMELE SAĞLAMASI... <u>54</u>	
5.4. EKONOMİK KALKINMAYA OLAN KATKISI.....	56
6. e-İHALENİN OLASI SAKINCALARI.....	58

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAŞARILI BİR e-İHALE UYGULAMASI VE ÖRNEK BİR ONLİNE İHALE SİSTEMİ YAZILIMI

1. SİSTEM YÖNETİCİSİ MODÜLÜ	59
1.1. e-İHALE SİTESİ	<u>59</u>
1.2. e-İHALE KULLANICILARI.....	61
1.2.1. Sistem Yöneticisi	61
1.3. e-İHALE ÜST MENÜSÜ.....	61
1.3.1. Ana Sayfa.....	61
1.3.2. Hakkımızda	61
1.3.3. İletişim.....	62
1.4. KAYIT.....	62
1.5. FAYDALI LİNKLER.....	63
1.6. SİSTEME GİRİŞ	63
1.6.1. Şifremi Unuttum	64
1.6.2. Takvim	64
1.6.3. e-İhale Sayfası.....	64
1.7. KULLANICILARIN YAPABİLECEKLERİ İŞLEMLER.....	64

1.7.1. Sistem Yöneticisi	64
1.7.2. Kullanıcı İşlemleri.....	65
1.7.3. Duyuru İşlemleri	66
1.7.4. Standart Evrak Tanımlama	66
1.8. İHALE İŞLEMLERİ	67
1.8.1. İhale Tanımlama	67
1.8.2. İhale Evrakları Tanımlama	68
1.8.3. Firmanın Doküman Bedeli Onayı	69
1.8.4. Firmaya İhale Yetkisi Verme.....	70
1.8.5. İhale (1. Oturum)	71
1.8.6. İhale (2. Oturum)	72
1.8.7. Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevabı.....	72
1.8.8. Kesinleşen İhaleler	73
2. KOMİSYON ÜYESİ MODÜLÜ.....	74
2.1. SİSTEME GİRİŞ	74
2.2. KULLANICI İŞLEMLERİ	75
2.3. İHALE İŞLEMLERİ	75
2.3.1. İhale (1. Oturum).....	75
2.3.2. İhale (2. Oturum).....	77
2.3.3. Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevapları	78
2.3.4. Kesinleşen İhaleler	79
3. FİRMA MODÜLÜ	79
3.1. KAYIT	80
3.2. SİSTEME GİRİŞ	81
3.3. SİSTEME GİRİŞTEN SONRA YAPILABİLECEK İŞLEMLER.....	81

3.4. KULLANICI İŞLEMLERİ.....	81
3.5. İHALE İŞLEMLERİ	83
3.5.1. Doküman Bedeli Bildirimi	83
3.5.2. İhale Evrak Girişi	84
3.5.3. İhale Teklif Girişi.....	85
3.5.4. İhale 1. Oturum.....	86
3.5.5. İhale 2. Oturum.....	87
3.5.6. Aşırı Düşük Cevap Girişi	89
3.5.7. Kesinleşen İhaleler	90
3.6. GÜVENLİ ÇIKIŞ.....	91
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	92
KAYNAKÇA.....	103

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1 . 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler	9
Tablo 2 . Kamu İhalelerinin Aşamaları	10
Tablo 3 . Kamu Alımlarına İlişkin Bilgiler	50
Tablo 4 . 4734 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Kamu Alımlarının Türlerine Göre Dağılımı.....	57
Tablo 5 . İhale Türlerine Göre İKN'lerin Sınıflandırılması	94
Tablo 6 . e-İhaleye Geçiş Sürecinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Gereken Maddeler	96
Tablo 7 . e-İhaleye Geçiş Sürecinde 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Gereken Maddeler	99

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1 . e-Devleti Oluşturan Temel Unsurlar	34
Şekil 2 . Geleneksel Devlet ile e-Devletin Karşılaştırılması	34
Şekil 3 . İdare ve İstekliler Tarafından Kullanılan Kamu İhaleleri Süreci	45
Şekil 4 . Elektronik İhale Yol Haritası.....	46
Şekil 5 . Online İhale Web Sayfası Genel Görünümü	60
Şekil 6 . e-İhale Web Sayfası Üst Menüsü	61
Şekil 7 . İletişim Bilgileri.....	62
Şekil 8 . Kullanıcı İşlemleri	62
Şekil 9 . Faydalı Linkler	63
Şekil 10 . İhale Sistemine Giriş	63
Şekil 11 . Sistem Yöneticisi Kullanıcı İşlemleri Ekranı	65
Şekil 12 . Duyuru İşlemleri.....	66
Şekil 13 . Standart Evrak Tanımlama	67
Şekil 14 . e-İhale Sistemine Giriş	67
Şekil 15 . e-İhale tanımlama	68
Şekil 16 . e-İhale Evrakları Girişi	69
Şekil 17 . Firma Doküman Bedeli Onayı.....	70
Şekil 18 . Firmalar İhaleye Yetkilendirilme	70
Şekil 19 . İhale 1. Oturum.....	71
Şekil 20 . e-İhale 1. Oturum	71
Şekil 21 . e-İhale 2. Oturum.....	72
Şekil 22 . Aşırı Düşük Cevabı	73
Şekil 23 . Kesinleşen İhale Kararı	73

Şekil 24 . e-İhale Sistemine Giriş	74
Şekil 25 . İhale İşlemleri	75
Şekil 26 . İhale (1.Oturum)	76
Şekil 27 . İhale (1. Oturum)	77
Şekil 28 . İhale (2.Oturum)	78
Şekil 29 . Aşırı Düşük Cevap.....	79
Şekil 30 . Kesinleşen İhaleler	79
Şekil 31 . Online İhale Web Sayfası Genel Görünümü	80
Şekil 32 . Sisteme Giriş.....	81
Şekil 33 . Kullanıcı İşlemleri	82
Şekil 34 . Kullanıcı İşlemleri	83
Şekil 35 . İhale Evrak Girişi.....	84
Şekil 36 . İhale Teklif Girişi	86
Şekil 37 . İhale (1.Oturum)	87
Şekil 38 . İhale (2. Oturum)	88
Şekil 39 . Aşırı Düşük Cevabı	89
Şekil 40 . Kesinleşen İhaleler	90

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
e-İHALE	: Elektronik İhale
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
EKS	: Elektronik Kamu satın alma
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
İKN	: İhale Kayıt Numarası
İTO	: İstanbul Ticaret Odası
KDV	: Katma Değer Vergisi
KİK	: Kamu İhale Kurumu
MBD	: Çok Taraflı Kalkınma Bankası
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SD	: Sınır Değer
SMMM	: Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir
TBD	: Türkiye Bilişim Derneği
TİSK	: Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÜSİAD	: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
YMM	: Yeminli Mali Müşavir

GİRİŞ

Kamu İhale Kurumu, Kamu Alımları İzleme ve Bilgi Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan 2009 Dönem Kamu Alımları İzleme Raporu ihaleyi; “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nda yazılı usul ve şartlarla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayına müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlem” olarak tanımlamaktadır (Kamu İhale Kurumu [KİK], 2010:V). Her tür kamu ihalesi işlemlerinde iki taraf vardır. Taraflardan birincisi ihaleyi yapan, ikincisi de ihaleye giren taraftır. Devletin yaptığı ihalelerde ise, ihaleye giren taraf istekli olarak tanımlanır. Eğer istekli ihaleyi üzerine alırsa adı yüklenici olmaktadır. Buna ilaveten, ihaleyi yapan taraf ise idare olarak tanımlanmaktadır ve 4734 sayılı kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarını ifade eder. Ülkemizde kamu alımları, şu anda yürürlükte olan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanunu ve bu kanunlara göre çıkartılmış ikincil mevzuatlara göre gerçekleştirilmektedir. Ayrıca hazineye ait gayrimenkullerin kiralanması ve satışı gibi işlemler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmamızdaki amaç, ülkemizdeki inşaat işlerindeki kamu alımlarının elektronik ihale (e-ihale) sistemi ile yapılmasının sağlanmasıdır. Bu amaçla çalışmamızda; elektronik ihale sisteminin gerçekleştirilme sürecinin nasıl olacağı, elektronik ihale sürecine geçildiği takdirde faydalarının ve olası sakıncalarının neler olabileceği incelenmiştir. Mevcut kamu alımları için kullanılan ihale sistemi, klasik ihale sistemi olarak adlandırılmış olup, klasik ihale sürecinin işleyişinin detayları incelenerek, klasik ihaleden e-ihaleye geçiş süreci ele alınmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde kamu ihale kavramı, kamu ihaleleri kanunlarının tarihçesi, şu anda geçerli olan kamu ihalelerini düzenleyen yasalar hakkında bilgiler ve 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa göre kamu ihalelerinin aşamaları da; ihaleye hazırlık evresi, ihale evresi ve ihale sonrası olmak üzere üç kısımda incelenmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde klasik ihaleden elektronik ihaleye geçilebilmesi için yaşanacak süreçte gereken faktörler; bilgi toplumu, e-devlet, e-imza, e-ihale kavramları ve elektronik ihalenin getireceği faydaları ve

sakıncaları ele alınarak açıklanmaya çalışılmıştır. Üçüncü bölümde ise Afyon Kocatepe Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde yazılımı tamamlanan ve uygulanan online ihale sistemi ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Online ihale sistemi 3 ayrı modülden oluşmaktadır. Birinci modül sistem yöneticisi için, ikinci modül tüm ihale işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştirecek ihale komisyonu için, üçüncü modül ise ihaleye elektronik ortamda katılacak firmalar için yazılmıştır.

Sistem, Blade sunucular (yüksek kapasitede büyük sunucular) üzerinde çalışmaktadır. Visual studio 2005 (yazılım platformu) ile NET teknolojisi kullanılarak C-Sharp yazılım dili ile geliştirilmiştir. Bilgilerin saklanması için veritabanı olarak Microsoft SQL server (veri tabanı sunucusu) kullanılmıştır. Windows 2003 Server (sunucu işletim sistemi) üzerinde sitenin yayınlanması sağlanmıştır. Siteye <http://onlineihale.aku.edu.tr> adresinden ulaşılabilmektedir.

Çalışmanın sonuç ve öneriler bölümünde ise elektronik ihale sistemine geçilebilmesi için, şu anda yürürlükte olan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde nelerin değişmesi gerektiği konularında açıklamalar yer almaktadır.

Ülkemizde elektronik ihale sistemi ile ilgili olarak Kamu İhale Kurumu'nun başlatmış olduğu başarılı çalışmalar bulunmaktadır. Ancak yapım işlerinin e- ihale ile yapılması henüz gerçekleştirilebilmiş değildir.

Çalışmamızın güçleştirici değil kolaylaştırıcı, söze dayanmaktan öte amaca dönük, formalite olmaktan öte işin tamamlanmasına odaklanmış olması, ayrıca Türkiye'de yapım işlerindeki kamu alımlarının e-ihale ile gerçekleştirilmesi için yapılan çalışmalarla ilgili yapılan taramalarda örnek bir projeye rastlanmadığından ve bu çalışmanın Türkiye'de ilk ve tek olmasından dolayı literatüre ve Kamu İhale Kurumu'nun e-ihale ile ilgili başlattığı çalışmalarına ciddi katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAMU İHALE YASALARI VE KLASİK İHALE SİSTEMİNİN

TEMEL ESASLARI

1. KAMU İHALESİ KAVRAMI

İhale, kelime anlamı itibari ile bir işi birisinin üzerine bırakmak, arttırma veya eksiltme işindeki istekliye işin bırakılmasıdır (Altıparmak, 2007:3). Bir işi en uygun şartlarda yapabilecek olanın tespit edilmesi, belirlenmesi işine de ihale adı verilir. Bir başka ifadeyle ihale, devletin bazı işleri yaptırmak veya bir işten en fazla kâr ile çıkmasını sağlamak için kullandığı metotlardan en başta gelenidir. Kamu İhale Kurumu, Kamu Alımları İzleme ve Bilgi Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan 2009 Dönem Kamu Alımları İzleme Raporu kamu alımlarını; 4734 sayılı Kanun kapsamında belirtilen idarelerin yaptıkları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini kapsamaktadır şeklinde tanımlamaktadır (Kik, 2010:V). Bu tanımlardan yola çıkarak kamu ihalesi, 4734 sayılı Kanun kapsamında belirtilen idarelerin yaptıkları mal ve hizmet alımı ile yapım işlerini, kanunda yazılı usul ve şartlarda istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakılması olarak tanımlanabilir.

Bir başka ifade ile kamu ihaleleri, idarenin görev alanına giren hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, karşılığı idare tarafından ödenmek üzere gerekli mal veya hizmetlerin veya bir işin yasada öngörülen usul kurallarına uymak suretiyle oluşturulan rekabet ortamı içerisinde katılan adaylardan en uygun teklifi sunan özel bir kişiye yaptırılmasına yönelik olarak imzalanacak sözleşmelerin oluşum sürecini ifade eden bir dizi işlemdir (Canbazoglu, 2008: 26-27).

Yukarıdaki tanımlarda da açıklandığı gibi kamu kurumlarının her türlü mal ve hizmet ile yapım işlerinin; ihale kararının alınması, uygulama projelerinin hazırlanması, yaklaşık maliyetin tespiti, ihale türüne karar verilmesi, idari ve teknik şartnamelerin hazırlanması, ihale onayının alınması, ihalenin ilan edilmesi ve ihale komisyonunun kurulması gibi ihale hazırlık evresi ile ihalenin ilan edilmesi, ihale dosyalarının satışı, ihale teklif zarflarının alınması, ihale komisyonunun toplanması, ihale teklif zarflarının açılması, tekliflerin değerlendirilmesi ve ihale sonucunun açıklanması gibi ihale evresi işlemleri ve ihale sonrası işlemleri olan sözleşmeye

davet yazısının yazılması, sözleşmenin yapılması, kontrol teşkilatının oluşturulması ve işyeri tesliminin yapılması gibi tüm iş ve işlemleri kapsayan sürece “Kamu İhalesi süreci” denilmektedir.

2. KAMU İHALE KANUNLARININ TARİHÇESİ

Kamu alımları ile ilgili olarak literatürde karşımıza çıkan ilk yasal düzenleme 1857 tarihinde hazırlanan nizamnamedir. Bu nizamname ile satın almalar, sınırlı bir şekilde yürütülmeye çalışılmıştır. 10 Muharrem 1914 tarihli ek nizamname ile satın almaların ve bazı yapım işlerinin bakanların izniyle ihaleye çıkılmaksızın yapılması sağlanmıştır. Ardından 04 Haziran 1919’da çıkarılıp 1921’de yasalaşan bir kararname ile kamu ihaleleri yasalaşmıştır (Köksal, 2005:1).

Cumhuriyet tarihine bakıldığında ise, dört ayrı ihale kanunu çıkartıldığını görüyoruz. İlk kanun 25 Nisan 1925 yılında çıkartılan 661 sayılı “Müzayede, Münakasa ve İhale Kanunu” dur. Bu kanun 9 yıl yürürlükte kalmış ve 2 Haziran 1934 tarihinde 2490 sayılı “Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu” yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun da 50 yıl yürürlükte kalmasının ardından, 8 Eylül 1983 tarihinde çok büyük yeniliklerle kanunlaştırılan 2886 sayılı “Devlet İhale Kanunu” yürürlüğe girmiştir.

Kamu alımlarına kurumsal yapılanma açısından baktığımızda, Maliye Bakanlığı ile yapım işlerini gerçekleştirmekten sorumlu Bayındırlık ve İskân Bakanlığı kamu alımları alanını düzenleyen ve izleyen iki esas kamu kurumu olarak kalmışlar, denetleme boyutunda Sayıştay ve bu konudaki anlaşmazlıkların çözüm yeri olarak da idari mahkemeler sistemde yer almışlardır. Uygulamada ise yerel merkeziyetçi bir yapı hâkim olmuş yani belli kurallar içerisinde kamu kurum ve kuruluşları kendi alımlarını kendileri gerçekleştirmişlerdir (Kömürcü, 2006:6).

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu’nun günümüzün değişen ve gelişen ihtiyaçlarına cevap verememesi, tüm kuruluşları kapsamaması, Avrupa Birliği (AB) ve diğer uluslararası kuruluşların ihale mevzuatına uygun olmaması gibi nedenlerle yeni bir ihale kanununa ihtiyaç duyulmuş ve 1992 yılında ihale mevzuatında revizyon çalışmalarına başlanmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda, Mart 2002 tarihinde kabul edilen 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale

Sözleşmeleri Kanunu, 1 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni kanunun en önemli hedeflerinden birisi bütçeyi kontrol altına almaktır. Şeffaflığı sağlamak, rekabet ortamı yaratmak ve güvenilir olmak kanunun temel ilkeleridir (Erol, 2010).

Kanunların uygulanabilmesi için hazırlanan ve ikincil mevzuat olarak yürürlüğe giren yönetmelik ve tebliğler, Kamu İhale Kurumu tarafından hazırlanmış ve 20.11.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 4734 ve 4735 sayılı kanunların uygulama yönetmelikleri; Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, Mal Alımları İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, Danışmanlık Hizmet Alımı Uygulama Yönetmeliği ve İhalelere Karşı Yapılacak İdari Başvurulara Ait Yönetmeliklerdir.

3. KAMU İHALELERİNİ DÜZENLEYEN YASALAR

Mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu çerçevesinde, hazineye ait gayrimenkullerin kiralanması ve satışı gibi devlete gelir getirici işlemler ise, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde uygulanmaktadır.

4734 ve 4735 sayılı yasalar üç ayrı kamu alımları için düzenlenmiştir. Bunlar;

- Mal ve hizmet alımları
- Danışmanlık hizmetleri
- Yapım işleridir.

2886 Sayılı Kanun ise yapım, alım, hizmet, kiralama ve taşıma gibi ihaleler ile satış, trampa, kiraya verme ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi gibi hazineye gelir sağlayıcı ihaleleri de kapsayacak şekilde düzenlenmişti. 2886 sayılı kanunun hem Avrupa Birliği hem de uluslar arası ihalelerde yetersiz kalması gibi nedenlerden dolayı hazırlanan 4734 ve 4735 sayılı kanunların yürürlüğe girmesi ile birlikte sadece hazineye gelir getirici ihalelerin yapımı 2886 sayılı yasa ile sınırlandırılmıştır.

3.1. 2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU

Kamu ihaleleri konusundaki Türk Mevzuatı denilince akla ilk gelen 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu olmaktadır. Kanunun ilk maddesinde açıkça yazılı olduğu gibi, genel bütçe ve katma bütçeye dahil kamu kurumlarının, katma bütçeli idarelerin, özel idarelerin, belediyelerin, her türlü alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, taşıma ve mülkiyetten gayri ayni hak kurulması işlerinin; (Erol, 1996:2-4).

- Belli esaslara göre yapılmasını sağlamak,
- Katılımcılar arasında ayırma ve kayırma yapılmasını önlemek,
- İşlerin belli usullere tabi kılınarak rekabet içerisinde gerçekleşmesi sayesinde kamuya ait parasal kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak,

amaçlarının var olduğu söylenebilir.

Yasanın temel usulü kapalı teklif usulüdür. Yani isteklilerin teklifleri kapalı zarfla sunulur ve ihale komisyonu isteklilerin önünde bu zarfları açarak tüm teklifleri değerlendirirler. 2886 sayılı kanununun 35. Maddesinde ihale usulleri açıkça belirtilmiştir. Bunlar;

- Kapalı teklif usulü
- Açık teklif usulü
- Pazarlık usulü
- Yarışma usulü

dür.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun içeriği incelendiğinde kanunun, yapım işlerini düzenleme kaygısının öne çıktığı ve öncelikli olduğu göze çarpmaktadır. Kamu yönetimi alanındaki çağdaş gelişmeler doğrultusunda, kamunun sözleşmeler çerçevesinde özel sektöre iş yaptırma yöntemi ile birçok klasik kamu işlevini özel sektöre yaptırmaya başlamasının yaygınlaşması ile birlikte 2000'li yıllara geldiğinde kanunun bu yönü bir eksiklik olarak algılanmıştır (Kömürcü, 2006:7). Nitekim 01.01.2003 tarihinde yeni ihale kanununun yani 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki

ihale usullerinin tamamı değişmiş ve sadece hazineye gelir getirici işlerin ihalelerinin yapımı kullanılmaya devam edilmiştir.

3.2. 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun temel ihale usulü, açık ihaledir. Ayrıca Kamu İhale Kanunu'ndaki yazılı olan tüm işleri yaptırmaya ve ihale etmeye kamu kurumlarının ita amirleri tam yetkilidir. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 19., 20., 21. ve 22. maddelerinde ihale usulleri şöyle sıralanmıştır;

- Açık ihale usulü,
- Belli istekliler arasında ihale usulü,
- Pazarlık usulü,
- Doğrudan temin.

İşin hangi usulde ihale edileceğine idare karar verir. 4734 sayılı yasa ihale öncesi ve ihale evresindeki çerçeveleri belirlemiştir. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ise ihale sonrasında yüklenici ile idare arasındaki sözleşme ve sonrası hükümleri belirlemiştir. Mal alımları, hizmet alımları ve yapım işleri olmak üzere kanunda üç ana başlık altında detaylandırılmıştır.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki bazı hükümleri değiştirmiştir ve birçok yenilik getirmiştir. Ülkemizin Avrupa Birliği adaylığı sürecinde, ihale kanunları da AB müktesebatına uyumlu hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmaların faydaları; eşit rekabet şartlarının sağlanması, kamu kurumlarının daha kaliteli malı daha ucuza almalarının sağlanması, açık ve şeffaf ihale yapılması ile yolsuzlukların minimuma indirilebilmesinin amaçlanması, ihale sonuçlarına idari yargı yolunun açılmasının sağlanması, ihale ilanlarının ve sonuçlarının ihaleye katılan veya katılmayan istekliler ve firmalar tarafından bilgilendirilmesinin sağlanması olarak sıralanabilir. Ayrıca, en önemli yararlarından birisi de AB'ye uyumlu idari ve mali özerkliği olan Kamu İhale Kurumu'nun kurulmuş olmasıdır. Kamu İhale Kurumu; kanunun uygulanmasını sağlar, eğitim verir, Kamu İhale Bülteni'ni çıkartır ve kurul aracılığı ile uygulamaya yönelik şikâyetleri değerlendirir. Kamu İhale Kurumu'nun tüm faaliyetleri ve kararları aynı

zamanda idari yargıya da açıktır. Kamu kurumlarının yaptığı ve yapacağı her türlü mal ve hizmet ile yapım işlerinin, hangi ihale usulüne göre olursa olsun tüm detaylarının bulunduğu www.kik.gov.tr internet adresinin faaliyete geçmesi de, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun getirdiği başlıca yenilikler arasındadır.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu altı kısımdan oluşmaktadır.

- Birinci kısım genel hükümleri içermektedir ve iki bölümden oluşur.

Birinci bölümde kanunun uygulama ilkeleri, ikinci bölümde ise ihaleye katılım kuralları açıklanmaktadır.

➤ İkinci kısım İhale sürecini içerir; ihale usulleri ve uygulaması, ihalenin ve ön yeterliğin ilanı ile ihale dokümanlarının verilmesi, tekliflerin ve başvuruların sunulması, tekliflerin değerlendirilmesi, danışmanlık hizmet ihaleleri ile ilgili özel hükümler olmak üzere toplam beş bölümden oluşmaktadır.

➤ Üçüncü kısım Kamu İhale Kurumu, şikâyetlerin incelenmesi ve anlaşmazlıkların çözümü ile ilgili hükümleri içermektedir ve iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kamu İhale Kurumu, ikinci bölümde ise ihalelere yönelik başvurular ve inceleme işlemlerinin açıklanması yer almaktadır.

➤ Dördüncü kısım yasaklar ve ceza sorumlulukları ile ilgili hükümleri içerir.

- Beşinci kısım çeşitli hükümleri içerir.

- Altıncı Kısım ise son hükümlerdir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu zaman içerisinde ortaya çıkan eksik yönlerinin giderilebilmesi amacıyla, belirli tarih aralıkları ile bazı maddelerinde değişiklikler yapılarak yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu değişiklikler Tablo 1'de görüldüğü gibidir

Tablo 1. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yapılan değişiklikler.

Kanun No	Kabul Tarihi	Resmi Gazete Tarih ve Sayı
4734	04.01.2002	22.01.2002/24648
4761	12.06.2002	22.06.2002/24793
4964	30.07.2003	15.08.2003/25200
5020	12.12.2003	26.12.2003/25328
5148	27.04.2004	07.05.2004/25455
5226	14.07.2004	27.07.2004/25535
5255	10.11.2004	13.11.2004/25642
5312	03.03.2005	11.03.2005/25752
5436	22.12.2005	24.12.2005/26033
5583	22.02.2007	28.02.2007/26448
5625	18.04.2007	26.04.2007/26504
5680	01.06.2007	07.06.2007/26545
5726	27.12.2007	05.01.2008/26747
5737	20.02.2008	27.02.2008/26800
5763	15.05.2008	26.05.2008/26887
5784	09.07.2008	26.07.2008/26948
5812	20.11.2008	05.12.2008/27075
5917	25.06.2009	10.07.2009/27284

Bu çalışmada ihale aşamaları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre; ihaleye hazırlık evresi, ihale evresi ve ihale sonrası olmak üzere üç aşamada incelenecektir. İhale aşamaları incelendiğinde, kanunun getirdiği reformların yeterli olmadığı ve ihale sürecinde karşılaşılan sıkıntıların giderilebilmesi için, elektronik ihalenin kaçınılmaz olduğu, bir an önce e-ihale sistemine geçilmesi gerektiği görülecektir.

4. KAMU İHALELERİNİN AŞAMALARI

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre, yapım işlerinin ihalelerinde uygulanmakta olan aşamalar, ihaleye hazırlık evresi, ihale evresi ve ihale sonrası olmak üzere üç bölümde ele alınmıştır. Kamu ihalelerinin aşamalarının (ihaleye hazırlık evresi, ihale evresi ve ihale sonrası) alt faktörleri Tablo 2'de detaylı bir biçimde gösterilmiştir.

Tablo 2. Kamu İhalelerinin Aşamaları

KAMU İHALELERİNİN AŞAMALARI		
İHALEYE HAZIRLIK EVRESİ	İHALE EVRESİ	İHALE SONRASI
<p>İhale Kararının Alınması</p> <p>Uygulama Projelerinin Hazırlanması</p> <p>Yaklaşık Maliyetin Hazırlanması</p> <p>İşin Ödeneğinin Ayrılması</p> <p>İhale Kayıt Numarasının Alınması</p> <p>Tip İdari Şartnamenin Oluşturulması</p> <p>Sözleşme Tasarısının Hazırlanması</p> <p>Standart Formların Hazırlanması</p> <p>İhalenin İlan Edilmesi</p> <p>Kamu İhale Kurumunun Onayının Alınması</p> <p>İlan Bedelinin Yatırılarak KİK Bül.Yay.</p> <p>İhalenin Yerel Gazetelerde Yayınlanması</p> <p>Dosyaların İsteklilere Satılması</p> <p>İhale Komisyonunun Oluşturulması</p>	<p>İhale I. Oturum</p> <p>Teklif Zarflarının Alınması</p> <p>Teklif Zarflarının Açılması</p> <p>İhale II. Oturum</p> <p>Aşırı Düşük Tekliflerin Değ.</p> <p>Aşırı Düşük Teklif Sav. Alınması</p> <p>İhale Komisyon Kararının Alınması</p> <p>İhale Sonucunun Onaylanması</p>	<p>İhale Sonucunun Bildirilmesi</p> <p>İhale Sonucuna İtiraz</p> <p>İhale Dosyasının Ön Mali Kontrol İnc. Yap.</p> <p>Sözleşme İmzalanması Yer Teslimi Yapılması</p>

4.1. İHALEYE HAZIRLIK EVRESİ

İhaleye Hazırlık evresi olarak adlandırdığımız süreç, idarelerin ihale kararı aldıktan sonra, uygulama projelerini hazırlanması ile başlayan ve ihalenin gerçekleştirileceği tarih ve saate kadar geçen işlemler dizisidir.

4.1.1. Yapım İşinin Uygulama Projelerinin Hazırlanması

İdare tarafından ihale kararının verilmesinin akabinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4.maddesine göre, yapılacak inşaatın ön proje, kesin proje ve uygulama projeleri hazırlanır. Uygulama projelerini idare kendi bünyesinde hazırlayabildiği gibi ayrıca etüt-proje ihalesine de çıkabilir.

4.1.1.1. Ön Proje

Bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin hâlihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil, elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve detayların belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projelerdir.

4.1.1.2. Kesin Proje

Bir yapının onaylanmış ön projesine göre; arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projelerdir.

4.1.1.3. Uygulama Projesi

Bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının ve detaylarının belirtildiği projelerdir.

4.1.2. Yaklaşık Maliyetin Hazırlanması

Kamu İhale Kanunu'nun 9. maddesinde de belirtildiği üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce, idarece her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir. Yaklaşık maliyet kamu kurumlarının teknik personeli tarafından hazırlanabildiği gibi hizmet alımı şeklinde ihale ile hazırlanması da mümkündür. Ancak yaklaşık maliyetin gizlilik hususu en önemli konulardan birisidir. Yaklaşık maliyet, hazırlanan uygulama projelerine göre çıkartılan metrajlar aracılığı ile oluşturulan fiyatların toplamıdır. Yani kısaca yapılacak inşaatın tamamının ne kadar fiyata mal olacağını hesaplanması işidir.

4.1.3. İşin Ödeneğinin Ayrılması

Kamu İhale Kanunu'nun Temel İlkeler başlıklı 5. Maddesinde “Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz” denilmektedir. Bundan dolayı yapılması düşünülen iş için, Katma Değer Vergisi (KDV) dahil ödenek tedarik edilir. Böylelikle ödenek, hazırlanan yaklaşık maliyet tutarına göre ayrılacaktır.

Yapılacak işin ödeneği ayrıldıktan sonraki işlem, ihalenin, kanunda belirtilen hangi ihale usulüne göre ihale edileceğinin belirlenmesidir. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 19. maddesine göre açık ihale, 20. maddesine göre belli istekliler arasında ihale veya 21. maddesine göre pazarlık usulü ihale edilmesine karar verildikten sonra İhale Onay Belgesi tanzim edilerek, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre harcama yetkilisinin onayına sunulur. Onayın imzalanmasının ardından ödenek ayrılmış ve ihale onay belgesi alınmış olur.

4.1.4. İhale Kayıt Numarasının Alınması

İhale onay belgesinin alınması ile ihale yetkisi tarafından, ihale edilecek işin, Kamu İhale Kurumu'nca da takibi ve istatistiklerinin tutulabilmesi için, Kamu İhale Kurumu'ndan da ihale kayıt numarası (İKN) alınır.

4.1.5. Tip İdari Şartnamenin Oluşturulması

İhale kayıt numarası alınan ihale edilecek iş için, tespit edilen ihale usulüne göre uygulama yönetmeliğinin 30. Maddesinde belirtilen yaklaşık maliyet sınırına göre tip idari şartnamenin, isteklilerden istenecek belgeler başlıklı 7. Maddesi tanzim edilir.

Tip idari şartnamelerde belirtilecek olan, ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere aday veya isteklilerden istenecek belgeler aşağıdaki esaslara göre belirlenir;

- Yaklaşık maliyetine bakılmaksızın aday veya isteklinin mesleki faaliyetini sürdürdüğünü ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgeler ile iş deneyim belgesinin her ihalede istenilmesi zorunludur.

- Ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler ile anahtar teknik personele ilişkin belgeler, yaklaşık maliyet eşik değerini;

- Onda birine kadar olan ihalelerde istenilemez,
- Onda birinden eşik değerinin yarısına kadar olan ihalelerde istenilebilir,
- Yarısına eşit ve bu değer üzerinde olan ihaleler ile yeterlikleri tespit edilenler arasında belli sayıda adayın davet edilmesinin öngörüldüğü belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılan ihalelerde istenilmesi zorunludur.

- Kalite Yönetim Sistem Belgesi ve Çevre Yönetim Sistem Belgesi, yaklaşık maliyeti eşik değerini;

- Yarısına kadar olan ihalelerde istenemez,
- Yarısı ile bu değer üzerinde olan ihalelerde istenilebilir.

- Yaklaşık maliyeti, eşik değerinin onda birine eşit ve bu değer üzerinde olan ihalelerde, idare tarafından isteklilerden aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi ile sözleşmenin uygulanması aşamasında kullanılmak üzere teklifleri ekinde;

- Anahtar teslimi götürü bedel işlerde, teklif bedelini oluşturan iş kalemleri ve/veya iş gruplarına ait miktarlar ve bunlara ait birim

fiyatlar ile bu fiyatlara ilişkin idarenin tanımladığı yapım şartlarına göre ihale dokümanı kapsamında verilen analiz formatına uygun analizler ve teklif bedelini gösteren hesap cetveli,

- Teklif birim fiyatlı işlerde; teklif edilen fiyatlara ilişkin olarak idarenin tanımladığı her bir iş kaleminin yapım şartlarına göre ihale dokümanı kapsamında verilen analiz formatına uygun analizler istenir.

Teklifin aşırı düşük bulunması halinde ise Kanunun 38. maddesi uyarınca yapılacak açıklamada, ayrıca bu analizlere dayanak teşkil eden bütün bilgi ve belgeler (proforma faturalar, malzemeye ilişkin teklif alma yazıları, yardımcı analizler ve buna benzer) sunulur.

- Yaklaşık maliyeti, eşik değerin onda birine kadar olan ihalelerde; (ç) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen belgeler, isteklilerden sadece tekliflerinin aşırı düşük bulunması durumunda istenir.

- Yukarıda sayılan belgeler dışında, Kanunun 10. maddesinde yer alan diğer belgelerden hangilerinin yeterlik değerlendirmesinde kullanılmak üzere isteneceği, ihale konusu işin niteliğine uygun biçimde ve bu Yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili idarece belirlenir.

- Aday ve isteklilerden ihale ve ön yeterliğe katılım için taahhütname istenemez.

- Kısmi teklif verilmesine imkân tanınan ihalelerde; istenecek belgeler, işin tamamı dikkate alınarak hesaplanan yaklaşık maliyet esas alınarak belirlenir.

4.1.6. Sözleşme Tasarısı Hazırlanması

Yaklaşık Maliyet sınırları içerisinde Uygulama Yönetmeliğinin 30. Maddesinde belirtilen usullere göre Sözleşme Tasarısı (Anahtar Teslimi veya Teklif Birim Fiyat Usulü) hazırlanır.

4.1.7. Standart Formların Hazırlanması

Uygulama Yönetmeliğinin 30. Maddesine göre hazırlanan Tip İdari Şartnamenin İhaleye Katılmaya ilişkin hususlara göre Standart Formlar hazırlanır.

4.1.8. İhalenin İlan Edilmesi

Böylelikle İhale Dokümanı hazırlanarak ihalenin ilan işlemlerine başlanılır. İhalenin ilanı ise Kamu İhale Kanununun, ihale ilan süreleri ve kuralları ile ön ilan başlıklı 13. Maddesinde ilan süreleri belirtilmektedir.

İsteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için yeterli süre tanımak suretiyle;

- Yaklaşık maliyeti 8. maddede yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden;

- Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az kırk gün önce,
- Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilânları, son başvuru tarihinden en az on dört gün önce,
- Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az yirmi beş gün önce,

Kamu İhale Bülteni'nde en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır.

Yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

- Yaklaşık maliyeti 8. maddede belirtilen eşik değerlerin altında kalan ihalelerden;

- Yaklaşık maliyeti otuz milyar Türk Lirası'na (yetmiş bin yetmiş altı Türk Lirası'na) kadar olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar Türk Lirası'na (yüz kırk bin yüz elli yedi Türk Lirası'na) kadar olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yedi gün önce ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin en az ikisinde,

- Yaklaşık maliyeti otuz milyar Türk Lirası (yetmiş bin yetmiş altı Türk Lirası) ile altmış milyar Türk Lirası (yüz kırk bin yüz elli yedi Türk Lirası) arasında olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar (yüz kırk bin yüz elli yedi Türk Lirası) ile beş yüz milyar Türk Lirası (bir milyon yüz altmış sekiz bin yedi Türk Lirası) arasında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az on dört gün önce Kamu İhale Bülteni'nde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,
- Yaklaşık maliyeti altmış milyar Türk Lirası'nın (yüz kırk bin yüz elli yedi Türk Lirası'nın) üzerinde ve eşik değerin altında olan mal veya hizmet alımları ile beş yüz milyar Türk Lirası'nın (bir milyon yüz altmış sekiz bin yedi Türk Lirası'nın) üzerinde ve eşik değerin altında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yirmi bir gün önce Kamu İhale Bülteni'nde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,

en az birer defa yayımlanmak suretiyle ilân edilerek duyurulur.

Yaklaşık maliyeti 8. maddede yer alan eşik değerlerin altında kalan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik ilânlarının son başvuru tarihinden en az yedi gün önce (b) bendindeki süre hariç diğer usullere göre yapılması ve ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden önce (b) bendindeki sürelerle göre davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

İlanların, elektronik araçlar ile hazırlanması ve gönderilmesi halinde, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi yedi gün kısaltılabilir. İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi halinde, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi ile belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde ön yeterliği belirlenen adaylara yapılacak kırk günlük davet süresi beş gün kısaltılabilir.

İdareler, yaklaşık maliyeti 8. maddede belirtilen eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler için Kamu İhale Bülteninde ön ilan yapabilirler. Uluslararası ilan yapılan haller dahil ön ilan yapılması halinde kırk günlük ilan ve davet süresi yirmi dört güne kadar indirilebilir.

4.1.9. Kamu İhale Kurumunun Onayının Alınması

Yaklaşık maliyete göre hazırlanan ilan metni KİK internet sitesinde bulunan İlan Hazırlama Modülüyle hazırlanarak ilanın yaklaşık maliyet sınırları içerisinde düzgün hazırlanıp hazırlanmadığına ve ilanın uygun olup olmadığına KİK uzmanları tarafından kontrol edilerek onay verilir. İlanda usule uygun olmayan bir durum olursa uygun olmayan kısım belirtilir.

4.1.10. İlan Bedelinin Yatırılarak KİK Bülteninde Yayınlanması

İlanın KİK uzmanları tarafından onaylanmasından sonra KİK kurumsal hesabına ilan bedeli olan bedel yatırılarak ilanın KİK bülteninde yayınlanması beklenir.

4.1.11. İhalenin Yerel Gazetelerde Yayınlanması

KİK tarafından yayınlanacak olan ilan metni aynı zamanda mahalli gazetede yayınlanması gerekiyorsa ilanın mahalli gazetede de yayınlanması için Valilik Basın Yayına gönderilir.

4.1.12. Dosyaların İsteklilere Satılması

Takım haline getirilen İhale dokümanının her sayfası kurumun kaşesi ve mühürü basılarak satışa hazır hale getirilir.

4.1.13. İhale Komisyonunun Oluşturulması

İhalenin yayınlanmasından sonra 3 gün içerisinde Kamu İhale Kanunu'nun İhale Komisyonu Başlıklı 6. Maddesinde İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya mali işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirilerek gerekli incelemeyi yapmalarını sağlamak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya daveti izleyen üç gün içinde ihale komisyonu üyelerine verilir.

İhale komisyonu eksiksiz olarak toplanarak ihale öncesi süreç tamamlanmış olur.

İhale ilanının Kamu İhale Kurumu'nun sitesinde ve mahalli gazetede yayınlanmaya başladığı günden itibaren ihale gününe kadar posta yolu veya isteklinin kendisi veya yetkilendirdiği birisi tarafından doküman satın alınabilir.

İhale dokümanı satış esnasında ihale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması zorunlu olursa Uygulama Yönetmeliğinin 27. Maddesine göre;

- İlan yapıldıktan sonra ihale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve ihale yeniden aynı şekilde ilan olunur. Ancak; teklif ve başvuruların hazırlanmasını etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi ya da idareye yazılı olarak bildirilmesi halinde, zeyilname düzenlenmek suretiyle dokümanda değişiklik yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin zeyilname, ihale veya son başvuru tarihinden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde doküman alanların tamamına gönderilir veya imza karşılığı elden tebliğ edilir. Ancak, belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde ise, ihale sürecine devam edilebilmesi Kanun'un 26. maddesine göre düzeltme ilanı yapılması ile mümkündür.

- Yapılan değişiklik nedeniyle tekliflerin veya başvuruların hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale veya son başvuru tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde; tekliflerini vermiş veya başvurularını yapmış olan istekli veya adaylara teklif veya başvurularını geri çekerek, yeniden teklif verme veya başvuru yapma imkânı tanınır.

- Ön yeterlik başvurusu veya teklif verme aşamasında, ihale veya ön yeterlik dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak ihale ve son başvuru tarihinden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edilebilir. Bu tarihten sonra yapılacak açıklama talepleri değerlendirmeye alınmaz.

- Açıklama talebinin idarece uygun görülmesi halinde idarece yapılacak açıklama, bu tarihe kadar doküman alanların tamamına gönderilir veya imza karşılığı elden tebliğ edilir. İdarenin bu yazılı açıklaması, ihale veya son başvuru tarihinden

en az on gün önce tüm istekli olabilecekler, adaylar veya isteklilerin bilgi sahibi olmalarını sağlayacak şekilde yapılır. Açıklamada, sorunun tarifi ve idarenin ayrıntılı cevapları yer alır; ancak açıklama talebinde bulunanın kimliği belirtilmez. Yapılan yazılı açıklamalar, açıklama yapıldıktan sonra ihale veya ön yeterlik dokümanı alanlara, bu doküman ile birlikte verilir.

- Kanununun 55. maddesi uyarınca şikâyet üzerine yapılan incelemede; başvuruların ya da tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin bulunması ve idarece ihale veya ön yeterlik dokümanında düzeltme yapılmasına karar verilmesi halinde, ihale veya son başvuru tarihine on günden az süre kalmış olsa dahi gerekli düzeltme yapılarak yukarıda belirtilen usule göre son başvuru veya ihale tarihi bir defa daha ertelenebilir. Belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde ise ihale sürecine devam edilebilmesi, ancak Kanununun 26. maddesine göre düzeltme ilanı yapılması ile mümkündür.

4.2. İHALE EVRESİ

İhale Komisyonunun ve ihaleye girecek olan tüm isteklilerin, ihale günü ve saatinde, tam ve eksiksiz olarak toplandığı sürece, I. Oturum denir. Bu oturumda istekliler önünde, kapalı zarflar açılarak teklifler incelenir ve tüm belgeler kontrol edilir. İhale I. Oturum'undan tüm isteklilerin tekliflerinin değerlendirilerek sıralamanın yapıldığı ve ihale komisyonunun kararını açıkladığı ana kadar geçen süreç ihale evresi olarak adlandırılmıştır.

4.2.1. İhale I. Oturum

İhale Komisyonu Uygulama Yönetmeliğinin 20. Maddesinde belirtildiği üzere İhale komisyonu, tek sayıda olmak üzere başkan dahil en az beş kişiden oluşur. Üyelerden en az ikisinin ihale konusu işin uzmanı ve diğer bir üyenin muhasebe veya mali işlerden sorumlu personel olması zorunludur.

4.2.2. Teklif Zarflarının alınması

İhale Komisyonu, ihale saati geldiğinde teklif zarflarının alınmasına son vererek Kamu İhale Kanunu'nun, 30. Maddesinin 1. Fıkrasına göre; teklif mektubu ve geçici teminat da dahil olmak üzere ihaleye katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler bir zarfa konulur. Zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılır. Zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir” , dış zarf kontrolü yapılarak dış zarfı uygun olmayan isteklilerin zarfları açılmadan isteklilere bildirilmesi işlemlerini yapar.

4.2.3. Teklif Zarflarının Açılması

Uygulama Yönetmeliği'nin Başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve belgelerdeki bilgi eksikliklerinin tamamlanması başlıklı 57. Maddesinde;

- Ön yeterlik ve yeterlik başvuruları ile tekliflerin alınması ve açılmasına ilişkin işlemler; Kanun, bu Yönetmelik ve tip şartnamelerde belirtilen hükümler çerçevesinde standart formlar kullanılarak gerçekleştirilir.

- Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağı, başvuru veya teklif zarfı içinde sunulması istenilen belgeler ve bu belgelere ilgili mevzuat gereğince eklenmesi zorunlu olan belgelerin her biri için ayrı sütun içerecek şekilde düzenlenir.

- Hazır bulunanlar önünde yapılan ilk oturumda, sunulan zarflardan uygun olanların açılması ve belge kontrolünün yapılması aşamasında, aday veya isteklilerce sunulan belgeler tek tek kontrol edilerek hangi belgelerin sunulduğu Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağında her belge için açılmış bulunan sütunlara kaydedilerek gösterilir. İhale usulüne göre ilgili oturumda istekliler ve teklif ettikleri fiyatlar ile işin yaklaşık maliyeti duyurularak tutanak düzenlenir. Bu tutanakların komisyon başkanınca onaylanmış suretleri, isteyenlere imza karşılığı verilmeden oturum kapatılamaz.

- Başvuru veya teklif zarfı içinde sunulması istenilen belgeler ve bu belgelere ilgili mevzuat gereğince eklenmesi zorunlu olan belgelerden herhangi birinin, aday veya isteklilerce sunulmaması halinde, bu eksik belgeler idarelerce tamamlanamaz.

Şartlarına göre incelenerek I. Oturum sonlandırılır.

4.2.4. İhale II. Oturum

İhale Komisyonu yapacağı II. Oturumda öncelikle tekliflerin değerlendirilmesinde, belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir.

Tip İdari Şartnamede istenilen evrakları tam olan isteklilerin, evraklarının idarelerin istemiş olduğu şartlara göre uygun olup olmadığı incelenir. Uygulama Yönetmeliğinin 57. Maddesinin Başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve belgelerdeki bilgi eksikliklerinin tamamlanması başlıklı 5. Fıkrasında Başvuru veya teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, sunulan belgelerde bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece belirlenen sürede bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Bu çerçevede, tamamlanması istenen bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgelerin niteliği dikkate alınarak, idare tarafından iki iş gününden az olmamak üzere tamamlama süresi verilir. Belirlenen sürede bilgileri tamamlamayanların başvuru veya teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir esasına göre bilgi eksiklikleri tamamlattırılır.

Belgeleri de tamamlanan isteklilerin idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

4.2.5. Aşırı Düşük Tekliflerin Değerlendirilmesi

Aşırı düşük değerlendirmesi Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45. Maddesine göre hesap edilir.

İhalenin alt sınırı, proje maliyet keşfi tarafından belirlenir. Her müteahhit düşük teklif veren olma şansının, teklifi ile direkt alakalı olduğunu bilir. Verilen teklif tutarının getirisi olarak oluşabilecek iki uç durum vardır. Bunlardan birincisi;

müteahhit aşırı düşük teklif verdiği takdirde işi alacağından emindir. Fakat neredeyse hiç kar yoktur. Diğer durumda ise aşırı yüksek teklifle büyük bir kar kesindir ama işi alma olasılığı sıfırdır (Park ve Chapin, 1992).

Yapım işleri ihalelerinde, 4734 sayılı Kanununun 37. maddesi uyarınca geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

Yaklaşık maliyetin %120 'sinin üzerindeki ve %40 'ının altındaki teklifler dikkate alınmaksızın, geçerli tekliflerin aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanır.

Buna göre, geçerli tekliflerin $\{T_n\}$ aritmetik ortalaması T_{ort_1} ile gösterilir ise,

$$T_{ort_1} = \frac{\sum T_n}{n}$$

eşitliği ile ve geçerli tekliflerin standart sapmasını da σ ile gösterilir ise,

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (T_n - T_{ort_1})^2}{n-1}}$$

şeklinde hesaplamak mümkündür. Ayrıca ortalama için bir güven aralığı oluşturulmak istenirse; bu istenen aralık aritmetik ortalamaya, standart sapmanın bir eklenip birde çıkarılması yolu ile elde edilir. Böylece istenen güven aralığı

$$T_{ort_1} - \sigma, T_{ort_1} + \sigma$$

biçiminde elde edilir.

Aritmetik ortalama değerinin güven aralığı içerisinde kalan bölgede yer alan tekliflerin tekrar ortalaması alınmak suretiyle, ikinci aritmetik ortalama bulunur.

T_i güven aralığı içerisinde kalan teklifleri göstermek üzere, bunların aritmetik ortalaması T_{ort_2} ,

$$T_{ort_2} = \frac{\sum T_i}{n}$$

eşitliği ile hesaplanır.

Yukarıdaki eşitlik ile hesaplanan ikinci aritmetik ortalamanın T_{ort_2} , yaklaşık maliyete YM oranlanması suretiyle C değeri,

$$C = \frac{T_{ort_2}}{YM}$$

olarak elde edilir.

C değeri aşağıda verilen eşitliklerin ilgili olanında yerine konularak K değeri bulunur.

$$C < 0.60 \quad \Rightarrow \quad K = C,$$

$$0.60 < C < 1.00 \quad \Rightarrow \quad K = \frac{0.2C - C^2 - 0.6}{C + 1},$$

$$C > 1.00 \quad \Rightarrow \quad K = \frac{C^2 - 0.8C + 1.4}{C + 1}.$$

Sınır değer D de,

$$SD = \frac{K \times T_{ort_2}}{C}$$

eşitliği ile bulunabilir.

Yaklaşık maliyetin %120 'sinin üzerinde ve %40 'ının altındaki teklifler dışında tek geçerli teklif bulunması durumunda; “ T_{ort_2} ” değeri tek geçerli teklife eşittir. Yaklaşık maliyetin %40 - %120 aralığında geçerli teklif bulunmaması durumunda da; sınır değer yaklaşık maliyetin %40 'ıdır.

Sınır değer hesaplanmasında idarelerin faydalanmasına yönelik olarak hazırlanan “Yapım işlerinde sınır değer hesaplama aracı” programına Kamu İhale Kurumu'nun internet sayfasından (www.kik.gov.tr) erişilebilir.

4.2.6. Aşırı Düşük Teklif Savunmasının Alınması

İsteklinin teklifi aşırı düşük sınırının altında kalması halinde, istekliden Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.6 maddesinde şartlara uygun bir şekilde savunma yapmasının istenmesi zorunludur. Bu şartlar aşağıda çıkartılmıştır.

- İstekliler tarafından proforma faturalarla açıklama yapılması durumunda; proforma faturada proforma fatura içeriği mala ilişkin olarak mükellefin son geçici vergi beyanname döneminde tespit edilen birim ortalama maliyet belirtilecek ve proforma faturaya, ilgili malın son geçici vergi beyanname dönemine ait bir alış ve bir satış faturası örneği eklenerek tasdik anlaşması yapılan Yeminli Mali Müşavir (YMM) veya beyannamelerini imzalayan Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlere (SMMM) onaylatılacaktır. Proforma fatura veren imalatçı ise; proforma fatura ekinde, ilgili mala ilişkin imalatçının son geçici vergi beyanname döneminde çıkartılan birim maliyet cetveli verilecektir. Sunulan birim maliyet cetveli, mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı olmalıdır.

- İsteklilerce yapılan açıklamalarda teklifin bir bölümünü oluşturan iş kısımlarına ilişkin olarak piyasada o alanda faaliyet gösteren kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması halinde; söz konusu fiyat tekliflerinin ekinde, Vergi Usul

Kanunu'na göre tutulması zorunlu olan yasal defter ve belgelere uygunluğu YMM veya SMMM tarafından onaylanmış maliyet tespit raporunun sunulması zorunludur. Söz konusu maliyet tespit raporunda, fiyat teklifi verilen işle ilgili varsa malların birim ortalama maliyetleri ile işçilik maliyetleri belirtilmelidir. Fiyat teklifinin kapsamında sadece mal bulunuyor ise; maliyet tespit raporu yerine, piyasadan alınan mallara ilişkin olarak yukarıda belirtildiği şekilde proforma faturaların, fiyat teklifi veren kişinin üretici olması durumunda ise, son geçici vergi beyanname döneminde çıkartılan ilgili malın birim maliyet cetvelinin sunulması zorunludur.

- İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda; söz konusu malın emsal bedeli ile değeri lenmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanunu'nun ilgili hükümleri esas alınır.

- İsteklinin açıklamalarını kendi ürettiği mallara dayandırması durumunda; mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı, son geçici vergi beyanname dönemine ait üretim konusu mala ilişkin maliyet tespit raporunun sunulması zorunludur. Maliyet tespit raporunda üretilen mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi de gerekmektedir.

- İstekliler tarafından yapılan açıklamada, malın stoklarda bulunduğunun belirtilmesi durumunda; Vergi Usul Kanunu'nun 182. maddesi gereğince tutulması gereken envanter defterinin ilgili malzeme veya mala ilişkin kısmının mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı örneğinin veya mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından hazırlanan ve onaylanan ilgili malzeme veya mala ilişkin stok tespit raporunun sunulması zorunludur. Stok tespit raporunda mükellefin yasal defter ve belgelerine uygun ilgili malzeme veya mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi zorunludur.

4.2.7. İhale Komisyon Kararının Alınması

İhale Komisyonu, ekonomik açıdan 1. Teklif sahibi ve 2. Teklif sahibini belirler. İhale Komisyonu İhale gününden itibaren yapmış olduğu bu tüm aşamaları ayrıntılı bir şekilde yazarak Komisyon kararını hazırlayarak İhale Yetkilisinin onayına sunar.

4.2.8. İhale Sonucunun Onaylanması

İhale Yetkilisi ise Tip İdari Şartnamenin İhale kararının onaylanması veya iptali başlıklı 37. Maddesinde;

- İhale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı kurumdan teyit edilerek buna ilişkin belge ihale kararına eklenir.

-Yapılan teyit işlemi sonucunda; her iki isteklinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilir.

- İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder.

- İhale; kararın ihale yetkilisince onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır.

Şartına göre onaylar veya iptal eder. İhale Yetkilisinin onayı veya reddi ile İhale Komisyon çalışması sonlanır.

4.3. İHALE SONRASI

İhale komisyonunun kararının isteklilere bildirilmesi ve üzerine ihale kalan yüklenici ile idare arasında sözleşmenin imzalanarak yer teslimi yapılması ve işe başlanması sürecine ihale sonrası süreç denmektedir.

4.3.1. İsteklilere İhale Sonucunun Bildirilmesi

İhale Yetkilisin Komisyon kararını onayladıktan sonra Tip İdari Şartnamenin kesinleşen ihale kararının bildirilmesi başlıklı 38. Maddesine göre;

- İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir.

- İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere gerekçeleri belirtilmek suretiyle bildirim yapılır.

Uygulama Yönetmeliğinin Bildirim ve tebligat esasları başlıklı 7. Maddesinde;

- Bildirim ve tebligat, iadeli taahhütlü posta yoluyla veya imza karşılığı elden yapılır. Ancak, dokümanın satın alındığına ilişkin formda ya da başvuru mektubunda ve/veya teklif mektubunda elektronik posta adresinin ve/veya faks numarasının belirtilmesi ve bu adrese veya faks numarasına yapılacak bildirimlerin kabul edileceğinin taahhüt edilmesi kaydıyla, idare tarafından elektronik posta yoluyla veya faksla bildirim yapılabilir.

- İadeli taahhütlü mektupla yapılan tebligatta mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, yabancı isteklilerde ise on dokuzuncu gün tebliğ tarihi sayılır. Tebligatın bu tarihten önce muhataba ulaşması halinde ise fiili tebliğ tarihi esas alınır.

- Elektronik posta yoluyla veya faksla yapılan bildirimlerde, bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır. Bu şekilde yapılan bildirimlerin aynı gün idare tarafından teyit edilmesi zorunludur. Aksi takdirde bildirim yapılmamış sayılır. Teyit işleminin gerçekleşmiş kabul edilmesi için tebligatın iadeli taahhütlü mektupla bildirimle çıkarılmış olması yeterlidir. Elektronik posta yoluyla veya faksla yapılan bildirimler, bildirim tarihi ve içeriğini de kapsayacak şekilde ayrıca belgelenir.

- Elektronik posta yoluyla yapılacak bildirimler, idarenin resmi elektronik posta adresi kullanılarak yapılır.

- İdare tarafından ortak girişimlere yapılacak bildirim ve tebligat yukarıdaki esaslara göre pilot veya koordinatör ortağa yapılır.

- İstekli olabilecekler ile aday ve istekliler tarafından idareyle yapılacak yazışmalarda elektronik posta ve faks kullanılamaz. Ancak, dokümanın posta yoluyla satılmasının öngörülmesi halinde, dokümanın satın alınmasına ilişkin talepler idareye faksla bildirilebilir.

4.3.2. İhale Sonucuna İtiraz

Kesinleşen ihale kararı bildirimini yapılan istekliler İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmeliğinin Başvuru Süreleri başlıklı 6. Maddesine göre,

- İdareye şikâyet süresi; ihale sürecindeki şikâyete konu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gerektiği tarihi izleyen gündün itibaren Kanununun 21. maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelere yönelik başvurularda beş gün, diğer hallerde on gündür.

- İlan ile ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik şikâyetler, birinci fıkradaki süreleri aşmamak kaydıyla başvuru veya teklif sunulmadan önce en geç ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabilir.

- Kuruma itirazın şikâyet süresi; şikâyet veya itiraz üzerine idare tarafından alınan iptal kararına karşı yapılacak başvurularda beş gün, diğer hallerde on gündür.

İtiraz hakkı saklıdır. İhale neticesine itiraz olması durumunda Kamu İhale Kurumu'nun vereceği karar doğrultusunda işlem yapılır. Yapılan bu itirazları Kamu İhale Kurumu en fazla 45 gün içerisinde sonuçlandırır.

4.3.3. İhale Dosyasının Ön Mali Kontrol İncelemesinin Yapılması

Bu aşamalar sırasında ihale dokümanı hazırlanarak dosyanın 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu mevzuatlarına göre uygun olarak yapılıp yapılmadığına ilişkin Strateji Daire Başkanlığı'na Ön Mali Kontrolü yapılır.

4.3.4. Sözleşme İmzalanması

İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; Kanununun 21. maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz.

Tüm bu kanuni sürelerin bitiminde ise ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibine sözleşmeye davet yazısı tebliğ edilir. Sözleşmeye davet edilen istekli teklif mektubunun 2. Maddesine; "İhale tarihinde, 4734 sayılı Kanununun 10. maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (g) ve (i) bentlerinde belirtilen durumlarda

olmadığımızı ve olmayacağımızı, anılan maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (d) bentleri hariç, bu hususlara ilişkin olarak durumumuzda değişiklik olması halinde buna ilişkin belgeleri idarenize derhal vereceğimizi; ihalenin üzerimizde kalması halinde ise sözleşme imzalanmadan önce ihale tarihinde anılan maddenin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde belirtilen durumda olmadığımızla ilişkin belgeleri anılan kanun ve ilgili mevzuat ile ihale dokümanında yer alan düzenlemelere uygun olarak idarenize sunacağımızı taahhüt ediyoruz” şartına göre taahhüt etmiş olduğu KİK 10. Maddesinde sayılan durumlarda olmadığına göre belgeleri 10 gün içerisinde sunmak zorundadır.

Belgelerini sunan istekli, kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden, bedeli iki yüz otuz üç bin beş yüz doksan altı Türk Lirası'nı aşanlar için yükleniciden tahsil edilecek sözleşme bedelinin on binde beşi idareler ve noterler bu tutarın yüklenici tarafından kurum hesaplarına yatırıldığını sözleşmelerin imzalanması aşamasında aramak zorundadır.

4.3.5. Yer Teslimi Yapılması

Yüklenici ile idare arasında sözleşmenin imzalanmasından sonra, sözleşmeyi izleyen beş gün içerisinde yer teslimi yapılarak işe başlanılır.

4.4. İHALENİN TARAFLARI

Her türlü mal ve hizmet ile yapım işlerinin ihalelerinde ve içeriği ne olursa olsun tüm ihale işlemlerin de iki taraf vardır. Bunlar; ihaleyi yapan taraf ve ihaleye girecek olan taraftır. Çalışmamızda kamu kurumlarındaki yapım yani inşaat ihalelerini incelediğimizden dolayı, ihaleyi yapan taraf idare olarak, ihaleye girecek olan taraf ise istekli yani inşaat firmaları veya müteahhitler olarak adlandırılmıştır.

4.4.1. İdare

Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının ihale hazırlık işlemlerini yapan ve ihaleyi neticelendiren taraf idaredir. Örnek verilecek olursa; Üniversitelerde Rektörlük

Makamına bağlı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, İl Özel İdare Genel Sekreterliğine bağlı İl Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlükleri bünyesinde ve İl Sağlık Müdürlükleri Bünyesinde Yapı Daireleri ihale yapan idarelerin bazılarıdır. Ayrıca Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Bazı Bakanlıklarda dahil olmak üzere pek çok kamu kurum ve kuruluşları kendi idarelerindeki teknik daireler aracılığı ile ihale yapabilirler. Tüm kamu kurum ve kuruluşları tüm yapım ihalelerini 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve mevzuatları çerçevesinde yapmak zorundadırlar.

İhale kararının alınması, ayrıca ihale işleminin tam ve eksiksiz olarak yerine getirilerek, tüm mevcut yasa ve yönetmeliklere uygun olarak ihaleyi neticelendirmek idarelerin görevidir.

İhaleye fesat karıştırılmasını önlemek de idarenin görevidir. Bu ilkeyi de dahil ederek rekabetçi ortamın ve tüm isteklilerin eşitliğinin sağlanması hedeflenmektedir. İdarenin bu konuda sorumluluklarını yerine getirmemesi tazminat ödemelerine neden olabilmektedir (Bilgin, 2008:57).

4.4.2. Yüklenici

İhalenin diğer tarafı istekli yani ihale üzerinde kaldığı zamanki adlandırılmış haliyle yüklenicidir. Hem istekli hem de yüklenici yapım ihalelerin de aslında müteahhittir. Devlet İhale Kanunu Paneli'nde konuşan İstanbul Ticaret Odası (İTO) İnşaatçılar-İnşaat Müteahhitleri Meslek Komitesi Üyesi Ahmet Kibritçi Müteahhidi, "Taahhüt eden demektir ve müteahhitlik ihtisas konusudur" şeklinde tanımlamaktadır (İTO, 1995:41). Her yıl devlet yatırımlarının büyük bir kısmının ayrıldığı sektörde kamu inşaatları müteahhitler tarafından gerçekleştirilmektedir. Firmalarda varlıklarını sürdürebilmek için bu faaliyetlere katılmaktadır. Bu noktada kamu kurumlarının amacı devlet kuruluşlarının daha yüksek kaliteli mal ve hizmetlere daha uygun şartlarla kavuşmasını sağlamaktır. İhalenin yapılmasının kamu menfaati kadar müteahhit firmalar içinde bazı faydaları vardır. Bunlar varlığını sürdürebilmek ve prestijini arttırmak gibi geniş bir yelpazeyi içermektedir. Çünkü müteahhitler varlıklarını devam ettirmek için ihalelere katılmak zorundadır.

Yüklenici firmaların uygun olmayan bir bedelle işi alması veya alamaması yüklenicilerin geleceğini tehlikeye atar. Şirketlerin varlığını sürdürmelerinin yanında ihale süreci önemli bir performans göstergesidir. Bu sayede firma, sektör içinde ki gücünü ve nerede olduğunu da ortaya koymaktadır (Katırcı, 2007:1).

Farklı müteahhitlerin işi alma arzuları, o andaki mali durumları ve yüklenmiş buldukları iş miktarına göre değişmektedir. Tüm iş yapan firmaların temel amacı yeni bir yatırım yapmaktır. Yatırım yapabilmek için, işi alabilmek, dolayısıyla uygun bir teklif hazırlamak gerekmektedir (İrkıçatal, 2004:16). Müteahhitler girecekleri ihale için teklif hazırlarken idarenin hazırladığı uygulama projeleri ile teknik ve idari şartnamelere göre çalışma yapmaktadırlar. Elektronik ihale ile müteahhitler yani istekliler ihalenin yapılacağı il, ilçe veya kasabaya gitme gereği duymadan bütün işlemlerini elektronik ortamda ve ihale tekliflerini dahi internet üzerinden gönderebileceklerdir. Bu da istekliler için zaman kaybının önlenmesi, yol ve personel masraflarının minimuma inmesi demektir. Bütün bu tasarruflar düşünüldüğünde yüklenicinin ihale teklifini yani kırımını daha aşağılara çekmesi kaçınılmazdır.

İKİNCİ BÖLÜM
ELEKTRONİK İHALE SİSTEMİ
KLASİK İHALE SİSTEMİNDEN e-İHALEYE GEÇİŞ

1. BİLGİ TOPLUMU

Sanayi devriminden sonra devletler bilgi toplumuna geçiş süreci yaşamışlardır. Devletlerin özel sektörleri ile kamu kurumları; vatandaşları ile bilgi ve iletişim teknolojilerini yoğun olarak kullanması sonucu her türlü üretimde verimliliğin artması, küreselleşmenin de getirdiği katkılarla dünyanın her noktasına iletişim ve bilgi alışverişinin kolaylaştığı, bilgi üretmenin ve bilgiye erişmenin hızlandığı bir yapı oluşmuştur.

Bilgi toplumu, bilginin temel üretim faktörü olarak değerlendirildiği, bilgi sektöründe etkinlik gösterenlerin çalışanların çoğunluğunu oluşturduğu ve yaşam boyu öğrenmenin kaçınılmaz hale geldiği, bilgi ve teknoloji tabanlı bir toplumsal ve ekonomik aşamadır (Öğüt, 2001).

e-Devlet Başa isimli kitabında (Yıldırım, 2006:19) yazar, “Bilgi toplumuna dönüşüm, Türkiye’nin bir medeniyet projesidir!” diyerek bilgi toplumuna dönüşümün ülkemiz için önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, bilgi toplumu oluşturma yolunda gerekli bilgi, sermaye ve insan gücünün mevcut olduğunu ve bilgi toplumuna dönüşüm için gereken sürecin, tarım ve sanayi toplumuna dönüşüm süreci ile karşılaştırıldığında çok daha kısa olduğunu da vurgulamaktadır. Sonuç olarak da, e-dönüşüm sürecine geçişte ülkemizin geç kaldığının ve e-dönüşümün sadece bir elektronik mesele olmadığını da altını çizmiştir.

AB’nin 1994 yılında kabul ederek yürürlüğe koyduğu “Bangemann Raporu” bilgi toplumuna ilk geçen ülkelerin en fazla ödülü alacağını, bu geçiş sürecinde geciken ülkelerin ise 10 yıldan daha az bir sürede yatırımlarında ve iş imkânlarında yıkıcı düşüşler yaşayacaklarını vurgulamıştır (Bankur, 2008:5).

Ülkemizde bilgi toplumuna dönüşümün hız kazanması için Devlet Planlama Teşkilat Müsteşarlığı 2006 yılında bir eylem planı hazırlamış ve yedi temel strateji belirlemiştir. Bunlar;

- Sosyal Dönüşüm,
- Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu,
- Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü,
- Kamu Yönetiminde Modernizasyon,
- Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü,
- Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri,
- Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesidir.

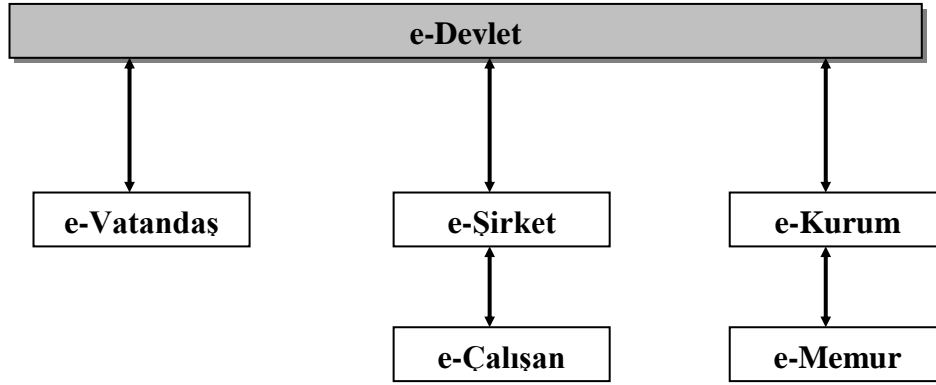
1.1. e-DEVLET

e-Devlet, “vatandaşlara ve kurumlara daha etkin kamusal hizmet götürmek için tüm bürokrasinin elektronik ortama taşınmasını sağlayacak bir yapının oluşturulmasıdır. Ayrıca teknolojinin; vatandaşlar, iş ortakları ve çalışanlar için kamu hizmetlerinin sunulması ve faydalarının artırılması için kullanılması” şeklinde tanımlanabilir (Deloitte, 2000: 4).

e-Devlet, “özellikle internet başta olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerinin daha iyi bir devlet yapısının oluşturulabilmesi için kullanılması” dır (<http://webdomino1.oecd.org/COMNET/PUM/egovproweb.nsf>, 2007).

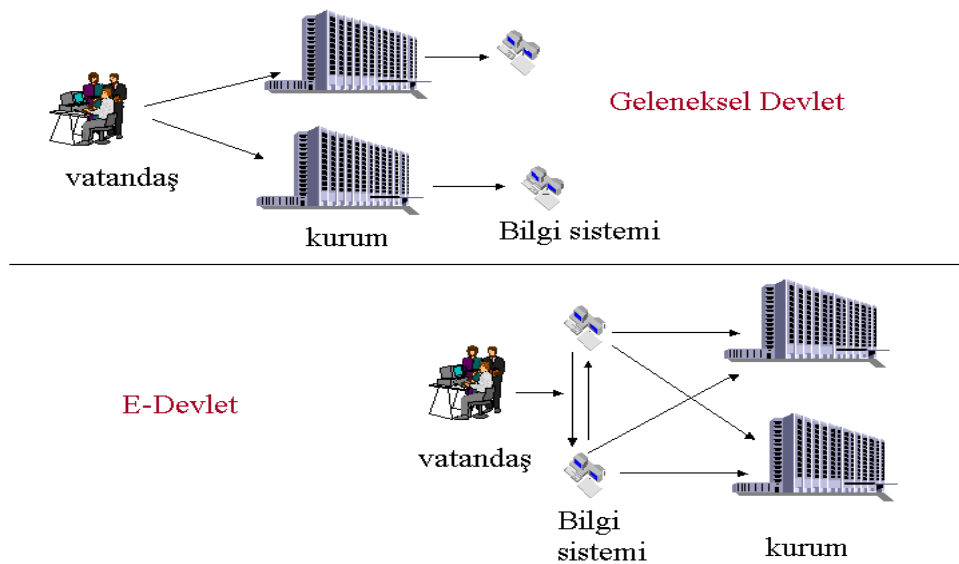
Diğer bir ifade ile e-devlet; kamu kurum/kuruluşları, vatandaşlar ve ticari kurumlar arasındaki bilgi, hizmet ve mal alışverişlerinde bilgi teknolojilerinin kullanılarak performans ve verimlilik artışını hedefleyen devlet modeli olarak tanımlanmaktadır. (Türkiye Bilişim Şurası, 2002:10).

Şekil 1. e-Devleti oluşturan temel unsurlar

Geleneksel devletin temel unsurları vatandaşlar ve kuruluşlardır. e-Devlette ise Şekil 1’de görüldüğü gibi, e-Vatandaş, e-Şirket ve e-Kurum biçiminde kendini göstermektedir. Ancak, e-devleti oluştururken, söz konusu unsurlara öncelikler atamak ve “birini tümüyle gerçekleştirmeden (örneğin e-işyerlerini oluşturmadan) e-devlet olmaz” türü yaklaşımlarda bulunmak, e-devletin oluşumunu olumsuz etkiler. Her bir unsur, kendi içerisinde “e” olgusunu gerçekleştirmeye çalışacak, birbirlerinden etkilenecek ve zamanla e-devlet oluşacaktır (Türkiye Bilişim Şurası, 2002: 4).

Şekil 2. Geleneksel Devlet ile e-Devletin Karşılaştırılması

Küreselleşmenin hızla ilerlediği ve ekonomik anlamda sınırların kalktığı bir dünyada bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, ülkemiz ile çağdaş

lkeler arasındaki açığı artırmaktadır. Ülkemizin bu açığı kapatarak dünya ile bütünleşmesi ve bilgi toplumu durumuna gelebilmesi için devletin, gelişmiş teknolojiyi ve çağdaş yönetim tekniklerini birlikte kullanarak bireyleri ve vatandaşa hizmeti ön plana çıkaran yeni bir yapılanmaya gitmesi zorunludur. Şekil 2’de gösterilen bu yeniden yapılanma modeli e-Devlet olarak belirtilmektedir.

e-Devlet ile amaçlananlar ise şunlardır (Türkiye Bilişim Şurası, 2002:10);

- Devletin şeffaflaşması,
- Devletin hızlı ve etkin bir şekilde işleyişinin sağlanması,
- Her düzeyde vatandaşın yönetime katılımının sağlanması,
- Kurumlar arası bilgi alışverişinin sağlanarak iş ve veri yinelenmesinin nlenmesi,
- Kamunun hizmet verdiği vatandaşların yaşamlarının kolaylaştırılması,
- Karar vericilerin bilgiye dayalı karar verme süreçlerinin geliştirilmesi ve hızlandırılması.

Bunların gerçekleşmesi durumunda sağlanacak yararlar (Türkiye Bilişim Şurası, 2002:10-11);

- Zamansal kazanç sağlanacaktır,
- Maliyetler düşecek ve verimlilik artacaktır,
- Memnuniyet artacaktır,
- Ekonomik gelişim desteklenecektir,
- Hayat kalitesi artacaktır,
- Bireysel katılımın artacaktır,
- Kâğıt bağımlılığı ve kullanımı azalacaktır,
- Kamu ile olan işlemler için vatandaşın talep ettiği bilgilere bir noktadan ve doğru şekilde ulaşılabilecektir. Böylece insan yanlışları en aza indirilecektir,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri ilk kurma maliyeti yüksek olmasına karşın zaman boyutunda toplam sahip olma maliyetinin düşmesi, verilecek olan hizmetin daha hızlı

sunulması, işletme giderlerinin azalması, doğru bilgiye ulaşım vs. gibi olumlu yönler hizmetin elektronik olarak sunumu için bir neden olacaktır,

- e-Devlet aynı zamanda hem kamu hem de vatandaş için karar almada kolaylık ve hız sağlayacaktır,
- e-Devlet'te vatandaşın talebi ön plana çıkacaktır,
- Vatandaş ile devlet arasındaki ilişki gelişecek, güven ortamı oluşarak kuvvetlenecektir,
- Vatandaşın kamu ile işlerinde kısa sürede doğru bilgiye ulaşımı karşısında kamuya güveni artacaktır.

Ülkemizde e-devlet kullanımı ve bilinci, henüz tam olgunlaşmadığından, uluslararası çalışmalarda ve anketlerde, istatistiksel olarak pek parlak gözükmemektedir (Karkın 2003:75). Ancak e-devlet yapılanması yönünde, teknik, altyapısal ve yasal düzenlemeler yapılmaya başlandığı ve hızlı bir şekilde bu sürece girildiği gözlenmektedir.

Elektronik kamu satın alma sistemleri e-devletin en önemli bileşenlerinden birisini oluşturmaktadır. Ülkemizde Başbakanlık'ın e-Devlet Danışma Grubu'nun hazırladığı öncelikli 11 e-Devlet projesi araştırmasında 5. sırada e-ihale bulunmaktadır. Dünya'daki e-Devlet çalışmalarının yerel yönetim servislerine geliştirilmesine yönelik bilgisayar uygulama çalışmaları şeklinde ortaya çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte İngiltere, Hollanda, Belçika ve Fransa'daki e-Devlet oluşumu çalışmalarında, özellikle "kurumsal iletişimin sağlanması, yasal düzenlemeler ve kişi haklarının korunması" konularında sivil toplum örgütlerinin önemli katkıları olmuştur. Benzer şekilde başta ABD' de olmak üzere birçok Avrupa Birliği Ülkesinde Üniversiteler e-devlet çalışmalarının doğrudan içinde yer almaktadır. Kanada ve Singapur' da ise e-devlet çalışmalarını bu amaçla kurulmuş olan enstitü ve kurumlar yönlendirmektedir (Türkiye Bilişim Derneği [TBD], 2002).

1.2. ELEKTRONİK İMZA (e- İMZA)

Türkiye Bilişim Derneği'nin Mayıs 2007 tarihinde düzenlediği "Bilişim Teknolojilerinin Kullanılmasının Hukuksal Boyutu" isimli çalışma raporuna göre

imza, “bir yazının kimin tarafından yazıldığını veya içeriğinin tasdik edildiğini belli etmek amacıyla metnin altına konulan isim veya işaret” olarak tanımlanmıştır ve kişinin bir yandan hüviyetini diğer yandan da beyanda bulunma iradesini tespit ettiği söylenmiştir. Böylece imzalayanın metni okuyup anladığı ya da belgeyi bizzat hazırlayan kişi olduğu ve bağlanma iradesinin varlığı anlaşılır (TBD, 2007:156).

e-İmza ise Elektronik Ticaret Terimler Sözlüğü’nde, “elektronik ortamdaki yazışmalara eklenen, yazıyı gönderenin kimliğini ve gönderilen yazının iletim sırasında bozulmadığını kanıtlamaya yarayan bölüm” olarak tanımlanmaktadır (Güler, 2008:9).

13 Aralık 1999 tarihli Avrupa Birliği Direktifi’nde elektronik imza, , “başka bir elektronik veriye eklenen veya onunla mantıksal bağlantısı bulunan, kimlik teşhisine yarayan elektronik formda bulunan veriler” olarak tanımlanmıştır (TBD, 2007:159).

Bir başka tanıma göre de, e-imza “kimliği ve mesaj içeriğine onay verildiğini göstermek amacıyla bir kimse tarafından (veya onun namına) mesaja eklenen veya mantıksal olarak mesaja bağlı olan elektronik bilgidir” şeklinde tarif edilmektedir (Erdoğan, Karagül, Elitaş 2003:187).

Ülkemizde, 5070 sayılı Elektronik imza Kanunu 23.01.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 23.07.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5070 Sayılı Kanun’un Tanımlar başlığının 3. maddesine göre e-imza, “başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veri” şeklinde tanımlanır (Resmi Gazete, yayın tarihi 23.01.2004).

Günlük hayatımızda özel ve resmi tüm yazışmalarımızın güvenliğini sağlamak için, matbu evrak kullanmak, kaşe, mühür ve imza gibi birtakım tedbirler alınmaktadır. Bütün bu güvenlik tedbirleri arasında yazışmayı yapanın gerçekten kendisi olduğunu ispatlayan ve taklidi en zor olan imzadır. Aslında imzanın taklidi zor değildir. Göz algılamasının dışında yapılabilecek tek şey kriminal bir laboratuarda inceleme yaptırılmasıdır. Elektronik imza teknikleri ise giderek yaygınlaşmaktadır. Akıllı kartlar, akıllı kutular ve biometrik güvenlik sistemlerinin kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. Biometrik metotlar kişinin tamamen bedensel

özelliklerine dayalıdır ve taklit edilmesi neredeyse imkânsızdır. Biometrik metotlar başlıca şu şekilde sıralanmaktadır (Yıldırım, 2003:344-346);

- Parmak izi tarama
- Avuç içi tarama
- İris Tarama
- El geometrisi
- Ses Tarama
- Yüz Tarama

Tüm bu metotlarda olduğu gibi elektronik imzada da teknoloji kullanılmakta ve güvenliği tam, taklidi zor bir yapıya dönüştürülmeye çalışılmaktadır.

e-İhaleye geçiş sürecinin hızlandırılabilmesi için Kamu İhale Kurumu tarafından oluşturulan Elektronik Kamu Alımları Platformu'nun (EKAP) kullanımı ile ilgili önemli bir husus ta 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu'nda tanımı yapılan Güvenli Elektronik imza teminidir. EKAP'ın devreye alınmasından sonra e-imza geçerlilik kazanacaktır.

e-imza aşağıdaki şekilde dört türe ayrılabilir (Türkiye Bilişim Şurası, 2002:4);

- Kör İmza,
- Tuzak İmza,
- Vekâlet İmzası,
- İnkâr Edilemeyen İmza.

Bir kimsenin, bir belgeyi içeriğini görmeden, bilmeden imzalamasına olanak tanıyan dijital imza protokolüne kör imza denir. Bu tür imzada riskli sonuçlarla karşılaşılması mümkündür. Bir sahtecilik sonucu atılan imzanın sahte olduğunu kanıtlamaya yarayan dijital imza protokolüne tuzak imza denir. Dijital imza atacak kişiye, kendi gizli anahtarını açmadan bir başkasına imzasını kullandırma hakkı tanıyan dijital imza protokolüne ise vekâlet imzası denmektedir. Dijital imzaların kopyalanmasını engellemek için imzayı atanın rızası olmadan doğruluğu

kanıtlanamayan dijital imza protokolü de inkâr edilemeyen imza olarak tanımlanmaktadır.

Elektronik ihale geçiş sürecinde de e-imza önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. e-ihale işlemlerinde isteklinin tüm verileri ve idarenin ihalelerle ilgili tüm dokümanları elektronik ortamda olacağından isteklilerin elektronik ortamda sundukları belgelerin kendilerine ait olduğunu ispatlamaları için e-imza kullanacaklardır.

1.3. e-İHALE VE ORTAYA ÇIKIŞI

Kamu alımlarının gerçekleştirilebilmesi için ihale usulü konusunda idarelerin uyması gereken çeşitli düzenlemeler öngörülmektedir. İhale usulüne ait bu düzenlemelerin temel amacı anlaşma kapsamındaki kamu alımlarının bütün isteklilere açık olması ve kamu alımlarında yabancı ürün ve üreticilere de eşit fırsat tanınmasıdır. Ayrıca anlaşma açık ihale (open procedures), belli istekliler arasında ihale (selective tendering procedures), tek kaynaktan temin (limited tendering procedures) ve belirli koşullar altında pazarlık usullerini de düzenlemektedir (Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği [TÜSİAD], 2001:37).

Bu çalışmanın amacı, kamu kurum ve kuruluşlarındaki inşaat ihalelerinin e-ihale yöntemi ile yapılması olduğundan, bu bakış açısıyla e-ihale tanımını yaparsak: kamu kurum ve kuruluşlarında yapım, yani inşaat ihalelerinin yapılmasında, ihtiyacın idareler tarafından belirlendiği andan, ihale öncesi işlemlerin, ihale evresi işlemlerin ve ihale sonrasında yüklenici ile sözleşme yapılarak, işe başlaması arasında geçen tüm sürecin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi işlemine e-ihale denir.

Bir başka tanıma göre e- ihale, satın alma süreçlerinin her aşamasında, ihtiyaçların belirlenmesinden ödemelere ve yapılacak sözleşmelere kadar elektronik yöntemlerin kullanılmasıdır (<http://www.scottishenterprise.com//ebusiness>, 2010). e-ihale verimsizliğin azaltılması, daha etkin bütünleşik arz zincirlerinin kurulması ve süreçlerin etkin olmasını sağlayan önemli bir araçtır (Sendt, 2002).

Elektronik kamu satın alma sistemleri (EKS), ihale sürecindeki esas ilkeleri koruyarak, bu süreçte uyulması gereken tüm kuralların bilgi ve iletişim teknolojileri

kullanılarak yapılması, ihale sürecindeki her iki tarafın zaman ve maliyet etkinliğini sağlayarak kamuoyu denetiminde ihalenin tüm işlemlerini eksiksiz olarak gerçekleştirmesini amaçlamaktadır.

Elektronik ihaleler ilk olarak 1990'lı yıllarda ortaya çıkmaya başlamıştır. İlk olarak e-ihale sistemini uygulayan ve literatürde bu konuda öncü olarak adı geçen ilk şirket Freemarkers şirkettir. Şirketin sahibi ve kurucusu General Electric'in yöneticisi olan Glen Meakem'dir. Pittsburgh bazlı şirket, değişik uzmanlıkta satın alma ekipleri geliştirerek müşterileri adına global çapta elektronik ihale ile satın alma operasyonlarına yönelmiştir. Özellikle İnternet teknolojilerinin patlama gösterdiği bir döneme denk gelmesinin de yardımı ile şirket bir anda çok büyümüştür. Müşterileri arasında BP, Exxon Mobil, United Technologies, Visteon, Heinz ve Shell gibi devasa firmalar bulunan Freemarkets ardından benzer birçok e-ihale firmasının da doğmasına yol açmıştır (tr.wikipedia.org/wiki/E-İhale, 2010).

2. DÜNYADA ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMLERİ

Avrupa Birliği'nin (AB) konuyla ilgili yayınlanmış iki direktifi bulunmaktadır. e-ihaleye ilişkin bu düzenlemeler 2004 yılında yapılmış ve hukuki alt yapı sağlanmıştır.

Avrupa Parlamentosu ve Komisyonunun "2004/18/EC Sayılı Kamu İş, Kamu Tedarik ve Kamu Hizmet Sözleşmelerinin İhalesinin Verilmesi İçin Prosedürlerin Koordinasyonunun Sağlanmasına İlişkin Avrupa Birliği Direktifi" ile 31 Mart 2004 tarihli "2004/17/EC Sayılı Su, Enerji, Ulaşım ve Posta Hizmetleri Alanında Faaliyet Gösteren Tüzel Kişilerin Tedarik Prosedürlerinin Koordinasyonuna İlişkin Avrupa Birliği Direktifinde" elektronik ortamda düzenlenecek ihalelerle ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Bazı AB üyesi ülkelerde 2007 yılından itibaren kamuda e-ihale sistemi uygulanmaya başlamıştır. İngiltere, İspanya, İtalya ve Danimarka gibi ülkelerde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Dünyada e-ihale uygulamalarının yaygınlaşması için Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası gibi kuruluşların çalışmaları bulunmaktadır. AB ülkeleri dışında

Brezilya, Meksika ve Asya Pasifik Ülkeleri gibi ülkelerde de yaygın olarak sistem kullanılmaktadır.

Elektronik kamu satın alma sistemleri ile ilgili olarak dünyada iki temel yaklaşım bulunmaktadır. Birincisi 2002 yılından itibaren Dünya Bankası, Inter-Amerikan Kalkınma Bankası ve Asya Kalkınma Bankası işbirliğinden oluşan Çok Taraflı Kalkınma Bankası (Multilateral Development Bank-MDB) yaklaşımı, ikincisi ise Avrupa Birliği'ne üye ve aday ülkelerin üzerinde çalıştığı ve benimsediği elektronik ihale yaklaşımıdır. MDB yaklaşımı dünyadaki en iyi uygulamaları ortaya çıkararak, dünya ülkeleri arasında bilgi ve tecrübe paylaşımını sağlamaya çalışırken, ülkelerin özel koşullarına uygun elektronik ihale stratejisi hazırlanması konusunda teknik danışmanlık ve finansman konularında etkin olmaktadır. AB yaklaşımında ise daha çok dikte edici bir tarz bulunmakta olup, üye ve aday ülkeler arasındaki uyumun sağlanması için en ince teknik ayrıntıya varıncaya kadar sürecin tanımlanması öngörüsü ile müdahaleci şekilde hareket edilmektedir. MDB yaklaşımının model alındığı, Brezilya, Arjantin, Şili, Meksika, Avustralya ve Kore gibi ülkelerde elektronik ihale süreci büyük ölçüde tamamlanmış ve kayda değer ölçüde başarılar elde edilmiştir. Avrupa Birliği ülkelerinde ise ülkeler arası uygulama farklılıklarının bir standarda bağlanarak, birlik içinde uyumun ve rekabetin sağlanması hususları hala tartışılmaktadır. Elektronik kamu satın alma sistemleri ile ilgili olarak dünya ülkeleri arasında hala bir kavram netliği bulunmamaktadır (http://www.ihale.gov.tr/eihalecs/EKSAS_bilgi_notu.pdf, 2010).

Los Angeles Eyaleti, daha etkin satın alma sayesinde yılda yaklaşık 30 milyon dolar tasarruf sağlamış ve satın alma işlemlerinin % 85'ini de dijital ortamda gerçekleştirmiştir. Nort Carolina Eyaleti ise 58 milyon dolar'lık e-satın alma projesini başlatmıştır (Büyükbalkan, 2002: 69).

Dünyada EKS konusunda başlangıçta, süreçlerin farklı ele alınması ve değişik şekillerde adlandırılmasından kaynaklanan bir kavram kargaşası olmasına karşın bu kargaşa yeni yaklaşımlarla tamamen ortadan kalkmak üzeredir. Yeni yaklaşımda EKS sistemleri; Elektronik Kamu İhale Sistemi ve Elektronik Katalog Alımları Sistemi olmak üzere temelde ikiye ayrılmaktadır. Bunları kısaca açıklarsak (Ağarı, 2009);

- **Elektronik Kamu İhale Sistemi (e-Tendering):** Elektronik kamu ihale sistemi, mal ve hizmet ile yapım ihalelerinde ve hatta danışmanlık için yapılan hizmet alımı ihalelerin de hem idari hem de teknik şartname hazırlanması gereken, özellikli işlere ilişkin ihale dokümanlarının elektronik ortamda işleme konulması için geliştirilen bir çözümdür. Bu sistem, ihale kararının alınmasından, ihalenin neticelendirilerek, yüklenici ile sözleşme imzalanıncaya kadar olan tüm iş ve işlemlerin elektronik ortamda yapılması aşamasını kapsamaktadır. Bunun için ihale mevzuatı başta olmak üzere bazı kanunlarda bu yönde yeni düzenlemeler yapma zorunluluğu bulunmaktadır.

- **Elektronik Katalog Alımları Sistemi (e-Purchasing):** Elektronik Katalog Alımları Sistemi, kamu idarelerinin standart mal ve hizmet alım ihalelerini elektronik ortamda sağlanan kataloglar aracılığıyla gerçekleştirmesi işlemidir. Burada istekliler, idarelerce talep edilen ürünlere ilişkin katalogları, kendilerine verilen elektronik imza kartı aracılığı ile e-ihale platformunda açılacak bölüme göndererek satış yapmaktadırlar.

Ayrıca idarelerin doğrudan temin yoluyla satın almak istedikleri ürünleri, platforma aktarıp isteklilerin bu ürünler için teklif vermesini ve fiyat tekliflerinde rekabet koşullarına dayalı indirim yapmasını sağlayan Elektronik Açık Eksiltme yöntemi de Türkiye’de bazı özel sektör firmalarının kendi alımlarında uyguladıkları bir modeldir (http://www.bilgiyönetimi.org/cm/yon/yaz_gos.php?vt=2&id=268, 2009).

3. TÜRKİYE’DE ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMLERİ

Ülkemizde elektronik kamu satın alma işlemleri ile ilgili e-ihale süreci, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, Yüksek Planlama Teşkilatı ve Kamu İhale Kurumu’nun çalışmaları ile başlamıştır.

Kamu İhale Kurumu, 04.12.2003 tarihinde yayınlanan Resmi Gazete’de, Başbakanlık Genelgesi ile e- ihale projesi için sorumlu kuruluş olarak açıklanmıştır. Ardından 2005 yılında Yüksek Planlama Kurulu’nun hazırlamış olduğu e-Dönüşüm

Türkiye Projesi 2005 yılı Eylem Planı'nda, "Kamu e- Satın Alma Platformu" kurulmasına dair sorumluluk da Kamu İhale Kurumu'na verilmiştir.

Ayrıca Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı'nın 2006 yılında yayınladığı, 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı'nda; "Kamu satın alımlarının elektronik ortamda gerçekleşmesine yönelik e-ihale sistemi ve elektronik katalog alımları sistemi tamamlanacak ve kullanımının yaygınlaşması sağlanacaktır" denilerek bu görev Kamu İhale Kurumu, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Malzeme Ofisi ve diğer İlgili Kurum ve Kuruluşlara verilmiştir.

Yüksek Planlama Kurulu'nun kabul ettiği, e-Dönüşüm Türkiye 2005 Eylem Planı'nın 22. paragrafında "Kamu e-Satın Alma Platformu eylemi kapsamında "elektronik ihale sisteminin ilk aşaması olarak kamu kaynağı kullanarak ihale yapan kamu idareleri ile bunlara satış yapan firma veya tüzel kişilere ait veritabanı oluşturulması alıcı ile satıcı arasında elektronik ortamda güvenli doküman alışverişinin sağlanmasına yönelik platform oluşturulacak ve gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır" denilmiştir. Bu eylem planı çerçevesinde de elektronik ihale sisteminin ilk adımı atılarak internet üzerinde "Kamu Satın Alma Platformu" oluşturulmuş ve kullanıma sunulmuştur.

e-İhaleye yönelik, Kamu İhale Kurumu'nun 2003'de başlattığı çalışmaların geçirdiği evreleri şöyle sıralamak mümkündür;

- İhale Bilgi Sistemi (2003)
- İhale Kontrol Sistemi (2005)
- Kamu Satın alma Platformu (2005 Kasım, İdare/İstekli/Vatandaş İşlemleri bileşeni)

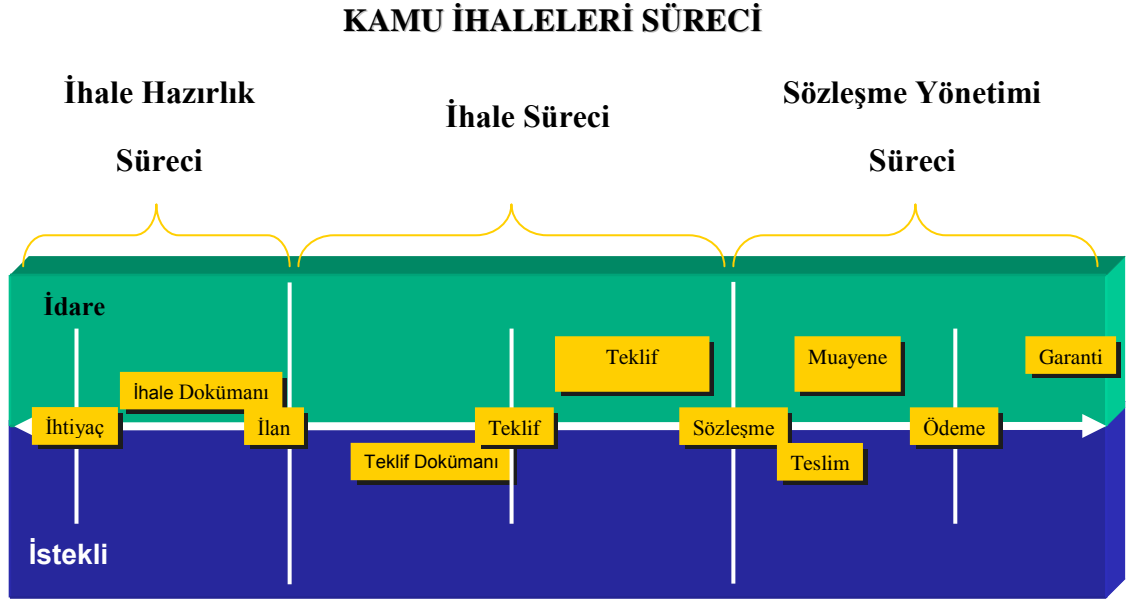
e-ihale çalışmalarına yönelik olarak elektronik ihalenin alt yapısını "Kamu e-Satın Alma Platformu" oluşturmaktadır. 16.11.2005 tarihinde TİSK, TOBB ve KİK işbirliği ile yapılan çalışmaların ve gelinen aşamanın gözden geçirilmesi için "e-İhale Zirvesi" düzenlenmiştir. Ayrıca AB nezdinde yapılan çalışmalar takip edilmiş, örneğin 14 -15 Haziran 2005 tarihlerinde Brüksel'de yapılan Avrupa Birliği Kamu Alımları Danışma Komitesine ve bu komiteye bağlı olarak çalışan e-İhale Çalışma Grubuna katılım sağlanmıştır.

Hâlihazırda e-ihaleye ilişkin olarak Kamu İhale Kanunu'nda yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Kamu İhale Kurumu elektronik ihalenin hukuki altyapısını oluşturmak için Kamu İhale Kanunu'nda gerekli değişikliklerin yapılması için çalışmalarını sürdürmektedir. Mevcut yasada “tekliflerin zarfa konulması ve üzerinin imzalanması” gibi e-ihale sistemine geçişi zorlaştıran bir takım hükümler bulunmaktadır. Kanunda e-ihaleye uyumun gerektirdiği tüm değişiklikler yapılmadan sistem hayata geçirilse bile eski yasadan doğan zorunlulukların yine yapılması gerekmektedir. Örneğin firmaların tekliflerini elektronik ortamın yanı sıra bir de zarf içinde imzalı olarak sunmaları gereği devam edecektir. e-ihale sistemine Türkiye'nin en büyük e- dönüşüm projelerinden birisi olarak bakılmaktadır.

4. KLASİK İHALEDEN e-İHALEYE GEÇİŞ SÜRECİ

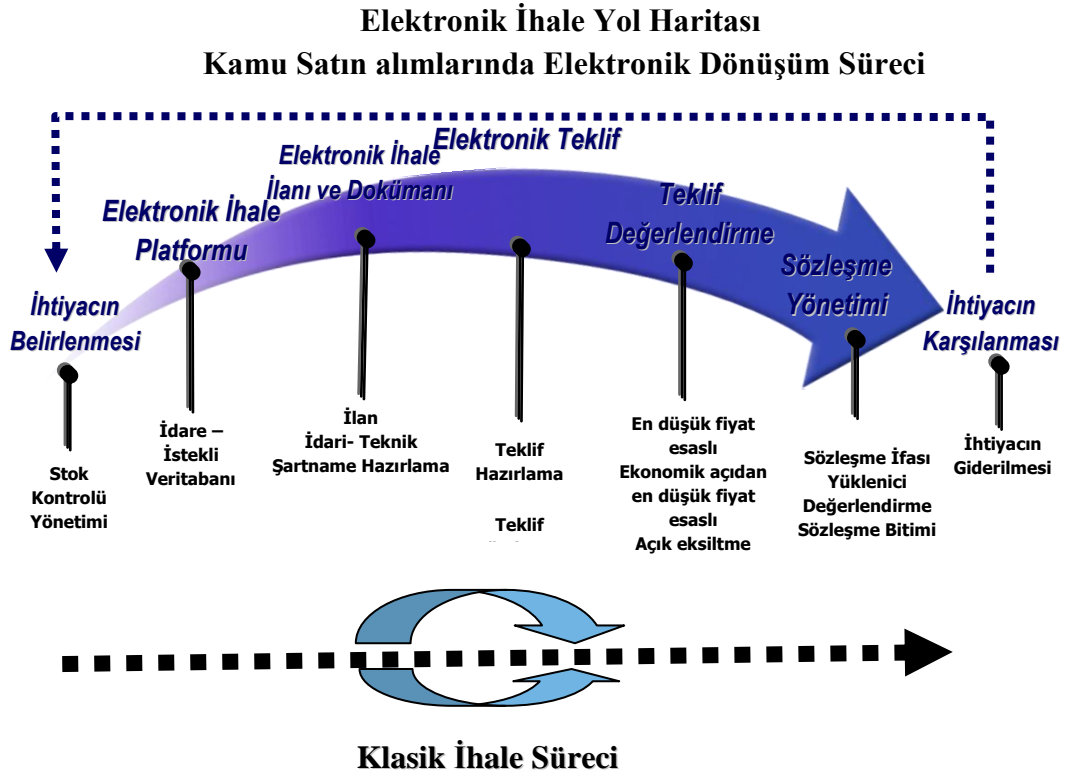
Kamu İhale Kurumu, ülkemizde kamu satın alımları için gerçekleştirilen klasik ihale sürecinde Şekil 3'te görüldüğü üzere, üç aşama öngörmüştür. Bu aşamalar ihaleye hazırlık süreci, ihale süreci ve sözleşme yönetimi süreci olarak adlandırılmıştır. Çalışmamızda ise ihale süreci; ihaleye hazırlık evresi, ihale evresi ve ihale sonrası olarak üç aşamaya ayrılmıştır. İhale için ihtiyacın belirlenmesi, ihale kararının alınması, ihale dokümanlarının hazırlanması ve ihalenin ilana çıkması işlemleri ihaleye hazırlık evresi yani ihale hazırlık sürecidir. İhale ilanının akabinde, ihale sürecine geçilir, yani isteklilerin tekliflerini sunmaları, idarenin teklifleri değerlendirmeleri işlemleridir. Son aşama ise Kamu İhale Kurumu'nun sözleşme yönetimi süreci olarak adlandırdığı çalışmamızda ise ihale sonrası olarak isimlendirdiğimiz aşamadır. Bu aşamada idare ile yüklenici arasında yapılacak sözleşme işlemleri ve yer teslimi ile birlikte işin başlatılması aşamaları vardır.

Şekil 3. İdare ve İstekliler Tarafından Kullanılan Kamu İhaleleri Süreci

Kamu İhale Kurumu tarafından klasik ihaleden e-ihaleye geçiş sürecinde; Şekil 4’teki elektronik ihale yol haritasında görüleceği üzere; ihtiyacın belirlenmesi ile birlikte, idare ve istekli veri tabanlarının oluşturulması, yani elektronik ihale platformunun öncelikli olarak oluşturulması gerekmektedir. Ardından elektronik ihale dokümanları oluşturulmalı ki bunlar; e- teknik şartname, e-idari şartname, e- yaklaşık maliyet hesap cetveli, e-sözleşme tasarısı, e-standart formlar, e-ihale ilanları ve e-diğer dokümanlardır. Elektronik İhale dokümanları hazırlandıktan sonra, istekliler elektronik tekliflerini verebileceklerdir. Ancak bu arada 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nda ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nda ve 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu’nda bazı mevzuatlarda uyum değişiklikleri olması gerekmektedir. Yasalarda yapılması gereken değişiklikler çalışmamızın sonuç bölümünde incelenecektir. Mevzuat uyumu da sağlandıktan sonra elektronik teklif değerlendirme süreci ve e-sözleşme ile ihale tamamlanacaktır.

Şekil 4. Elektronik İhale Yol Haritası

4.1. GEÇİŞ SÜRECİNDE GEREKEN FAKTÖRLER

Elektronik imzanın hukuki geçerlilik kazanması ile birlikte, bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirdiği avantajların kamu satın alımları sürecinde kullanılabilmesi olanağı doğmuştur. Bu süreç klasik ihale kavram ve işlemlerine sayısal tutarlılık ve uluslar arası geçerlilik kazandırılarak işlevselliğini yitirmeden bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı önceliklerin kullanılabilmesine olanak sağlamıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde hazırlanan elektronik ihale yazılımı ile örnek bir yapım ihalesi hatasız olarak gerçekleştirilmiştir. Bu sistemin tüm kamu kurum ve kuruluşlarına kullanılabilmesi için uygulanabilir EKS Sistemi aşağıdaki dört temel unsur üzerine konumlandırılmalıdır.

4.1.1. Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP)

Ülkemizdeki 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında ihalelerini gerçekleştiren tüm kamu kurum ve kuruluşları internet üzerinde, Kamu İhale Kurumu tarafından oluşturulmuş olan, Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) kayıtlarını yaptırmalıdır. EKAP gerçek ve tüzel kişiler ile idare kayıtlarını 24.02.2010 tarihinden itibaren elektronik ortamda almaya başlamıştır. Tüm kayıtların alınması ile birlikte tüm ihale ilanlarını ve sonuçlarını kayıtlı olan tüm gerçek ve tüzel kişiler ile idareler bu platformdan elektronik ortamdan takip edebileceklerdir. Ayrıca ihale sürecine ilişkin tüm işlemler bu elektronik platform üzerinde vatandaşların da izleyebileceği bir ortamda gerçekleşecektir.

4.1.2. Elektronik Teknik Şartname Aşaması

İhale öncesi hazırlık evresi sürecinde idareler tarafından hazırlanan teknik şartnamelerin elektronik ortamda hazırlanmaları gerekmektedir.

Elektronik teknik şartnamelerin birinci çerçevesi, ihale konusu iş kapsamında temin edilecek satın alma kalemleri ile ilgili oluşturulacak ürün kod listesinden (CPV uyumlu) seçilmesi, ikinci çerçevesi kodlanmış satın alma kalemi bazında tip teknik şartnamelerin bilgisayar desteği ile hazırlanması, üçüncü çerçevesi ise idarelerin tip teknik şartnameler üzerinde ihtiyaçlarına uygun şekilde değişiklik veya ekleme yapmaları suretiyle gerçekleşecektir. Üçüncü çerçeve ile klasik teknik şartnamenin tüm işlevselliği elektronik teknik şartname formatında sağlanacaktır (http://www.ihale.gov.tr/eihalecs/EKSAS_TUR.pdf, 2009).

Satın alma kalemi bazında hazırlanacak elektronik teknik şartname uygulaması ile bir kamu idaresinin hazırladığı ve başarı ile uygulamaya koyduğu teknik şartname, aynı işi yapmak isteyen sektördeki diğer kamu idareleri için temel oluşturacaktır. Böylece kamuda idareler arası kullanılabilir bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlanarak satın alma kalemi standardizasyonu sağlanacaktır. İhalelerde rekabet koşulları elektronik teknik şartname uygulaması ile fiyat/kalite değerlendirmesi üzerinden kalitenin en iyi fiyat bileşeni ile kesiştiği yerde gerçekleşecektir.

4.1.3. Elektronik İdari Şartname Aşaması

İhalelere teklif verecek isteklilere ilişkin mesleki ve teknik ile ekonomik ve mali yeterlilik koşulları gibi hususlar bir veritabanında kaydedilip belirli aralıklarla güncellenmelidir. Yeterlilik ve katılım koşulları bilgisayar tarafından kaydedilerek açıklık ve sayısal kesinlik kazanacak, farklı ve yanlış yorumlamalardan kaynaklanan usulsüzlüklerin önüne geçilecektir. İstekliler için, her ihalede yeterlilik ve katılım belgelerinin yeni baştan hazırlanma zorunluluğu ortadan kaldırılarak, ihaleye katılım işlemi kolaylaştırılarak böylece ihalelere başvuru sayısı artırılarak rekabet koşulları tam olarak sağlanacaktır (http://www.ihale.gov.tr/eihalecs/EKSAS_bilgi_notu.pdf, 2010).

4.1.4. Elektronik Teklif ve Değerlendirme Aşaması

Gerekli mevzuat değişiklikleri yapıldıktan sonra, elektronik ortamda hazırlanan ihale teklif dokümanları, güvenli şekilde kamu satın alma platformuna gönderilecektir. Bu aşamada istenen belgelerin, teklif içinde olup olmadığını gösteren bir kontrol listesi bilgisayar tarafından otomatik olarak oluşturularak en avantajlı teklif seçimi, fiyat dışı unsurların da hesaba katılması yoluyla yapılacaktır. Bu aşamadan sonra ise avantajlılık durumuna göre tekliflerin sıralamasını ve detaylarını gösteren bir liste veya tablo ile gerektiği takdirde aşırı düşük teklif sorgulaması bilgisayar desteği ile gerçekleştirilmiş olacaktır. İhale komisyonu tarafından verilecek olan sonuç kararı, ihale yetkilisinin onayından sonra kazanan ve kaybeden isteklilere otomatik olarak elektronik satın alma platformu üzerinden yapılacaktır. Bu uygulama ile geçersiz ve eksik teklif olasılığı ortadan kaldırılırken, ihalelerin daha hızlı ve sağlıklı değerlendirilmesi sağlanacaktır (http://www.ihale.gov.tr/eihalecs/EKSAS_bilgi_notu.pdf, 2009).

Elektronik ihalenin gerçekleştirilmesi için gereken bileşenler şunlardır (Akkaynak, 2005:8);

- **Siyasi İradenin Desteği:** Elektronik ihaleye geçilebilmesi için siyasi iradenin desteğine ihtiyaç vardır. e-ihaleye geçiş sürecinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunlarında birçok değişiklik gerekecek ve yapılacak bu değişikliklerin AB ülkeleri mevzuatına paralel

oluşturularak seyretmesi için konunun milli bir politika olarak benimsenmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Böylece e-ihaleye geçiş hızlı ve güvenilir olacaktır.

- **Mevcut İhale ve ilgili Kanunlar da Değişikliklerin Yapılması:** Kanunlarda gerekli değişikliklerin yapılması, elektronik imza uygulamaları, güvenlik ve gizlilikle ilgili hususların teminat altına alınması, kullanıcı haklarının korunması için yasal çerçeveye gereksinim vardır.

-**Kurum ve Kuruluşlarının e-ihale için Yeniden Yapılandırılmaları:** Elektronik ihaleye geçiş için kurumların ihale yapan birimlerinin yeniden yapılandırılmaları şarttır. Klasik ihale sürecinin yeniden ele alınarak e-ihale süreci için ihale sürecinin de kurumların yapısı ile birlikte yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

- **Kamu Kurumlarının e-ihale için Teknolojik Altyapılarının Yenilenmesi:** e-İhale Sistemi açık sistem mimarisi üzerine geliştirilmeli ve birlikte çalışılabilir prensiplerini desteklemelidir. Bu sayede e-İhaleye katılımda teknolojik kısıtlar konulmamış olur. e-İhale Sisteminin mevcut vergi ve finans ve saymanlık uygulamaları ile uyumlu olması gerekmektedir.

-**Elektronik ihale için Milli bir politika:** Elektronik İhalenin yapılabilmesi, tüm kazanımları, sağlayacağı faydalar nedeniyle milli bir politika olarak benimsenmelidir. Dünyada başarılı e-ihale uygulamaları olduğu gibi yarım kalmış veya eksik e-ihale girişimleri de bulunmaktadır. Bu gerçeklerden hareketle ihale sözcüğü üzerindeki kara bulutları ortadan kaldırmak, kamu alımları alanında kamu kaynaklarının doğru ve etkin şekilde kullanılabilmesini sağlamak için, Türkiye'nin geleceği için elektronik ihale milli politikamız olmalıdır.

5. ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMLERİNİN YARARLARI

İngiltere'de oluşturulmuş bir kurum olan Ogc. Buying, "e-ihale Çözümleri" raporunda e-ihalenin faydalarını şöyle belirtmiştir: kâğıt, yazıcı ve evrak dağıtım maliyetlerinin azalması ve çevreye duyarlı bir süreç oluşturur. Karar alma ve değerlendirme süreçlerinin daha iyi bilgi akışları ile sağlanması daha etkin kararlar alınmasını sağlar. AB ihale direktiflerine uyum için e-ihale uygulaması daha iyi

uygulama imkânları sağlar. İhale süreçlerinin izlenmesi ve değerlendirmesi daha kolay ve az maliyetli olur. Şeffaflık ve bilgiye ulaşılabilirlik imkânları denetçilerin iş yükünü azaltır. e-ihale kamu sektörüne istikrarlı ve kontrol edilebilir bir ihale uygulama imkânı sağlar (e-procurement Solutions, 2007).

Ülkemizde merkezi yönetimin alımları yılda 12.000 işlem ve yaklaşık olarak 40 milyar dolar tutmaktadır. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 2007). Kamu alımlarının hacmine bakıldığında elektronik ihale sisteminin ihalelerde sağlayacağı faydaların göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Tablo 3. Kamu Alımlarına İlişkin Bilgiler

YILLAR	2007		2008		2009 (İLK 3 AY)	
	Miktar (Adet)	Tutar (Bin TL)	Miktar (Adet)	Tutar (Bin TL)	Miktar (Adet)	Tutar (Bin TL)
Toplam Kamu Alımları (*)	179.828	65.978.292	196.899	83.915.297	18.048	16.744.580
Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki Kamu Alımları (**)	148.969	57.825.026	158.727	73.169.038	16.394	15.364.943
Toplam Kamu Alımları içindeki payı (%)	83	88	81	87	91	92
Kamu Alımları Kapsamındaki Yapım İşleri	21.249	25.973.489	22.402	27.076.536	1.472	3.430.724
Toplam Kamu Alımları içindeki payı (%)	12	39	15	32	1	20
Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki Yapım İşleri	20.698	23.964.042	22.296	26.285.862	1.461	3.401.551
Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki Kamu Alımları içindeki payı(%)	14	41	14	36	1	22

(*)Kamu İhale Kanunu kapsamında yer alan idareler tarafından yapılan alımlara ilişkin sözleşme sayısıdır.

(**) Kanunun istisna hükümleri kapsamında yapılan alımlar dahil edilmemiştir.

Elektronik ihalenin kamu alımlarında ve özellikle yapım ihalelerinde sağladığı faydalar şu başlıklar altında ele alınmıştır;

- İhale Sürecinde İyileşme ve Tasarruf Sağlaması
- İhale Sürecinde Şeffaflık Sağlaması ve Yolsuzlukların Önlenmesine Katkısı
- İhale Sürecinde İsteklilere Eşit Muamele Sağlaması
- Ekonomik Kalkınmaya Olan Katkısı

5.1. İHALE SÜRECİNDE İYİLEŞME VE TASARRUF SAĞLAMASI

Elektronik ihale sisteminin satın alma maliyetlerinde %20'lere varan oranlarda sağladığı iyileşme, temel olarak elektronik ihalenin süreçte sağladığı rekabet artışı, ihalelere katılımı kolaylaştırması, yaklaşık maliyetlerle ilgili daha iyi bilgi sağlayabilme, alıcı ve satıcı için işlem maliyetlerinde azalma elektronik açık eksiltmeden kaynaklanmaktadır. Elektronik ihalenin tam ve başarılı şekilde uygulanabilmesi için, varlık yönetimi, satın alma, muayene kabul, bakım onarım destek, muhasebe, ayniyat yönetimi sistemlerinin birbirleri ile entegre edilmesi ve uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu entegrasyon ve uyumluluk idari süreçte önemli ölçüde performans artışı getirmekte ve kamu harcamalarında tasarruf sağlamaktadır. Elektronik ihale hazırlık süresini kısaltmakta, teklif hatalarını ve ihale dışı bırakılmayı en aza indirmekte, ihale süreci ile ilgili zamanında ve doğru bilgiyi taraflara aktararak sürecin kalitesini yükseltmektedir. İhale performansını değerlendirmek, ihale politikalarına yön vermek ve idari karar süreçlerini desteklemek amacıyla kullanılacak faydalı istatistikler sağlayabilmektedir. Elektronik ihalenin uygulamaya geçirilmesi çok masraflı olmayan bir süreçtir ve çoğu zaman kurumlar bu süreci kendi bütçelerinden finanse edebilmektedir (Akkaynak, 2005).

Dünya Bankası tarafından 2004 yılında yayınlanan Premnote 90 raporuna göre Kore'de uygulanan e-ihale yöntemi ile sağlanan faydalar; ihale sürecinde şeffaflığın artışı, şirketler ve kamu arasında az olan güven unsurunun yeniden yapılandırılması, ihale yönetim etkinliğinin artırılması ve tasarrufun sağlanması şeklinde sıralanmıştır. Rapora göre Kore'de 1997 yılında 26 milyon dolarlık

yatırımdan e-ihale yöntemi ile sağlanan tasarruf 2,5 milyon dolar olmuştur (Korea's Move To e-Procurement, 2004).

Elektronik ihale ile satın alma maliyetlerinde gerçekleşen tasarruf; elektronik ihalenin süreçte sağladığı rekabet artışı, ihalelere katılımın kolaylaştırılması, yaklaşık maliyetlerle ilgili daha doğru bilgilerin belirlenmesi, alıcı ve satıcı için işlem maliyetinde azalma ve elektronik açık eksiltmeden kaynaklanmaktadır. Elektronik ihalenin tam ve başarılı bir şekilde uygulanması için; finansman yönetimi, satın alma, muayene kabul, bakım-onarım, destek, muhasebe, ayniyat yönetimi ile birlikte entegre edilmesi ve uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu entegrasyon ve uyumluluk, idari süreçte önemli ölçüde performansın artışı getirmekte ve kamu harcamalarında tasarruf sağlamaktadır (Akkaynak, 2005).

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası'nın Çözüm Arayışları Konferansında konuşan Kamu İhale Kurumu Başkanı Şener Akkaynak "elektronik ihale sürecinin başlatıldığını, Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol neticesinde pilot uygulamaların başlatılacağını ve eğer yapım işlerinde de elektronik ihaleye geçildiği takdirde şikâyetlere geri dönüş sürecinin azalacağını" ifade etmiştir (Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası [İntes],2005:13). Bu durum elektronik ihaleye geçildiği takdirde Kamu İhale Kurumu'na ihalelerle ilgili giden sayısız şikâyetlerin geri dönüşlerinde yaşanacak sıkıntının ortadan kalkacağını göstermektedir.

Kâğıt bazlı gerçekleşen klasik ihale ile karşılaştırıldığında, bir ihale süreci boyunca idareler tarafından yapılacak birçok işlem, elektronik ihalede bilgi teknolojisi desteğiyle online işlemlerle ve insan unsuru kullanılmadan yerine getirilmektedir. Bunun sonucunda gerek işlem maliyetlerinde gerekse çalışan işgücünden tasarruf sağlanmaktadır. Yine Dünya Bankası'nın değerlendirmelerine göre, elektronik ihalede işlem maliyetlerinde %50' den %80'e varan oranlarda tasarruf elde edildiği ortaya konulmuştur. AB verilerine göre Fransa'da idari maliyetlerde %31 oranında azalış gerçekleşmiştir (Sagun, 2006:57).

Avustralya'nın sağlık sektöründe uyguladığı e-ihale, değerlendirme raporuna göre; "daha etkin bir yönetim olanağı, isteklilerin daha hızlı ve ayrıntılı bilgi almasını, daha hızlı, şeffaf ve adil kararların alınmasını, ihale ve değerlendirme altyapısının daha güçlü olmasını sağlamıştır" denilmektedir (Hall, 2003).

5.2. İHALE SÜRECİNDE ŞEFFAFLIK SAĞLAMASI VE YOLSUZLUKLARIN ÖNLENMESİNE KATKISI

Şeffaflık diğer bir ifade ile saydamlık, bilginin ulaşılabilir ve tutarlı olmasını sağladığından vergi ödeyen ya da kamu harcamalarından etkilenecek olan vatandaşların, hükümet politikalarına destek konusunda önemli bir etken haline gelecektir. Türkiye’de mali saydamlık konusunda gerekli olan koşulların uzun yıllar sağlanamamış olmasının arkasında yatan bir takım dinamiklerin son yıllarda aşılmaya başlanılmasında, sorumlu vatandaşlar ile gerek ulusal gerekse uluslar arası kurumların denizini bittiği bir noktada kanayan bir yara olan yolsuzluk illetinden kurtulma-kurtarma istemlerinin ağırlığı da etkili olmuştur. Bu saydamlık ve kamuoyu denetimi yaklaşımı, 4734 sayılı yasanın 5. maddesinde temel ilkeler başlığı altında düzenlenen hüküm içeriğinde de var olup, EKS sisteminin işlerlik kazanması ile de hedefine ulaşacaktır. Böylece e-ihale sağlayacağı tutarlılık ve saydamlıkla vatandaşın kamu kurumlarına ve devlete olan güveni sağlanacak sonra da bu güvenin artmasına yol açacaktır. 2004 yılında en temiz ülkelere verilen ve 10 puan üzerinden yapılan değerlendirmede Türkiye; 3,2 puan ile 146 ülke arasından 77. sırada yer almaktadır ki bu kabul edilebilir bir durum değildir (Ağarı, 2009).

Elektronik ihale aynı zamanda yolsuzluk ve usulsüzlükle mücadele aracı olarak ta kullanılmaktadır. İhale sürecinde yaşanan olumsuzlukların önüne geçilebilmesi amacıyla ihale işlemlerinin elektronik ortama taşınması yararlı olacaktır.

Elektronik ihale ile bütün ihale işlemlerinin (ihaleye davet, ihale süreci zamanlaması, yeterlilik koşulları, süreçte sorulan sorular ve cevapları, ihale dokümanı ve sürecin işleyişine ilişkin diğer kayıtlar) tamamen saydam hale getirilmesi ve kamuoyuna açılması sağlanmaktadır. Teklif verme, teklif kabul, tekliflerin güvenliğinin sağlanması ve tekliflerin açılması işlemleri; zamanında, itiraza yer vermeyecek şekilde, kâğıt ortamından farklı olarak doğrulanabilir ve ispatlanabilir nitelikte gerçekleştirilmektedir. İhale sürecine ilişkin bilgilere vatandaşların erişebilmesi, ihale istatistiklerini analiz etme olanağı, ihale sürecinin idare, istekliler ve vatandaşın görüp kullanabileceği şekilde bilgisayar yazılımı olarak

programlanması sağlanmaktadır. İhale sürecinin denetimi için elektronik ortamda kolay erişilebilir ve sorgulanabilir kayıt yapısı oluşturmaktadır. Geçici veya kalıcı olarak ihalelerden yasaklama uygulaması ile sağlam bir yaptırım mekanizması oluşturulmaktadır (<http://www.memurlar.net/haber/23199>, 2009).

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tahminlerine göre, kamu alımlarına konu olan piyasa hacmi, ülkelerin GSYH'larının ortalama %15'ine tekabül etmektedir. Bu yönü ile kamu alımları için önemli miktarda kamu kaynağı tahsis edilmektedir. Bu denli önemli kamu kaynağının kullanılması dünyadaki mal ve hizmet ticareti açısından küresel bir önem taşımaktadır. Kamu alımları, kamu ve özel kesimlerin ilişkide bulunduğu en önemli alandır. Bu da, hem kamu görevlilerinin hem de özel kesimin kamu fonlarını kişisel çıkarlar için kullanmalarına yol açabilir. Dolayısı ile kişisel çıkarların söz konusu olduğu bir çerçevede oturan kamu alımları, hükümetler açısından ciddi bir risk alanı oluştururlar. Nitekim kamu alımları diğer kamu işlevleri arasında rüşvet ve yolsuzluğun en fazla olduğu alan olarak algılanmaktadır. Elektronik ihaleye geçiş ile kamu alımlarındaki yolsuzluk riski azalacaktır (<http://www.euractiv.com/tr/ticaret-ve-sanayi/link-ossier/kamu-ihale-kanununda-yapilan-degisiklikler-ve-abye-uyum-000070>, 2009).

Kamu alımları için rekabeti sağlayacak saydamlık, gerekli şart olmakla beraber yeterli değildir. Bu konuda yapılan çalışmalar, kamu alımları için harcanan kaynakların iyi yönetilmesi gerektiğini, dolayısı ile bu işle uğraşan kurumsal yapıların ve kamu görevlilerinin mesleki yeterliliklerinin tam olması gerektiğine işaret etmektedir. Bu açıdan kamu alımları işi basit bir idari işlev olarak değil, kurumun stratejik bir fonksiyonu olarak görülmelidir (<http://www.euractiv.com.tr/ticaret-ve-sanayi/link-dossier/kamu-ihale-kanununda-yapilan-degisiklikler-ve-abye-uyum-000070>, 2009).

5.3. İHALE SÜRECİNDE İSTEKLİLERE EŞİT MUAMELE SAĞLAMASI

Elektronik ihale, isteklilerin katılmasında işlevsel farklılıkları ortadan kaldırmakta ve katılım maliyetlerini düşürmektedir. İhalelere doğrudan erişebilme ve katılım, coğrafi yer ve zamandan bağımsız olarak yapılabilmektedir. İhaleye erişim (ilan), katılım kuralları, ödeme gibi durumları sistematik hale getirmekte, ihale

ortamında eşit muameleyi desteklemekte ve bu işlem kayıtlarından doğrulanabilmektedir (Akkaynak, 2005).

e-ihalenin süreçler açısından da önemli etkileri ortaya çıkmaktadır. Klasik ihalelerde, idareden idareye ve ihaleden ihaleye değişen işlemler, farklı uygulamalar söz konusu olabilmektedir. Aynı idarenin aynı nitelikteki bir başka ihalesinde bile bu farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Ancak, e-ihale sayesinde süreçlerdeki bu farklılıklar giderilerek standartlaşma ve uygulama birliği sağlanmaktadır. Ayrıca bilgi teknolojisi imkânlarının kullanımıyla işlemler basitleşmektedir. İhale sürecindeki önemli bir etki de sürelerdeki kısalmadır. Dünya Bankası'nın değerlendirmelerine göre Brezilya' da 2 aydan daha uzun süren normal bir ihale süreci, e-ihale sonrasında 15 iş gününden daha az sürede tamamlanabilmektedir. Buna göre, ihale süreçlerinde %75 oranlarında bir kısalma söz konusu olmaktadır. Elektronik ihale, 7 gün 24 saat şeklinde de özetleyebileceğimiz, kesintisiz bir iletişim imkânı sağlamaktadır. Mesai saatine bağlı olmaksızın ve idare ile istekli arasında yüz yüze görüşmeye gerek kalmadan işlemler sonuçlandırılmaktadır (Sagun, 2006:58).

Dünya Bankası'nın değerlendirmelerine göre, elektronik ihale gereği olarak artan rekabet sonucunda %10'dan %20'ye kadar değişen oranlarda fiyat düşüşleri gerçekleşmektedir. AB verilerine göre İtalya'da %36, Danimarka'da %18, Portekiz'de %25, İngiltere'de %31 oranında satın alma fiyatlarında tasarruf elde edilmiştir. Rekabetin artması sadece fiyatlarda düşüşü getirmekle kalmayacak, aynı zamanda kaliteyi de arttıracaktır. Bu nedenle kamu idarelerinin "kaliteli ürünü daha ucuza almak" gibi büyük bir kazanımı söz konusu olacaktır (Sagun, 2006:57).

Ülkemizde kamu satın alımlarının GSMH'ya oranı %15 ile %19 arasındadır. e-ihale eksiksiz olarak uygulandığı takdirde yıllık tasarruf, yaklaşık olarak GSMH'nın %1,5-%4'ü oranında olacağı hesap edilmektedir. Ayrıca, satın alma sistemleri elektronik ortama uyarlandığında, bu süreçte uyulması gereken kurallar, sayısal tutarlılık tabanında tanımlandığından, kamu satın alımları sürecinde uygulama birliği ve standardı sağlanmaktadır. Böylece, kamu satın alma düzenlemelerinin, alıcılar ve satıcılar tarafından yanlış veya farklı yorumlanması önlenerek hata ve usulsüzlüklerin nedeni büyük ölçüde ortadan kaldırılacak ve şikâyetler en aza indirgenecektir. Uluslararası Saydamlık Örgütü'nün 2005 yılı

Global Yolsuzluk Raporunun Kamu Satın alımlarında; Uluslararası Saydamlık Standartları içinde de yer alan bilgiye kolay erişim ile imtiyazlı bilginin saklanması hususları, klasik ihale usulünün isteklileri idarelerin ihtiyaçları ile ilgili olarak tam olarak bilgilendiremediği ve vatandaşlar tarafından ayrıcalıklı işleme yani istekli kayırmaya neden olduğu şikayetlerini de desteklemekte olup, bu tip ciddi eleştirilerin önlenmesi açısından da EKS sisteminin bir an önce yapılandırılması gereği ortaya çıkmaktadır (Ağarı, 2009).

5.4. EKONOMİK KALKINMAYA OLAN KATKISI

Milli ekonomiyi güçlendirmek hükümetlerin temel görevleri arasında yer almaktadır. Bir teknolojinin ekonomik süreçte etkili şekilde kullanılması, devletin o teknolojiyi kabul edip kullanması ile doğru orantılıdır. e-Devletin anahtar bileşeni olan e-ihale, şeffaflığı artırmakta ve yolsuzluğu azaltarak ekonominin canlanmasında katalizör görevini görmektedir. Elektronik ihale sayısal uçurumu azaltmakta, kamuyu modernize etmekte ve kamu hizmetlerinin performansını artırmaktadır (Akkaynak, 2005).

Kamu tarafından ihale edilen yapım işlerini; genel olarak kamu yararına yapılan yol, baraj ve hidroelektrik santrali gibi sabit nitelikteki yatırımlar oluşturmaktadır. Yapım sektörünün madencilik, imalat ve hizmet sektörleriyle çok sıkı bağları vardır ve yapım sektörünün gelişmesi diğer pek çok sektörün de gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu nedendir ki yapım sektörünün büyüklüğü, makroekonomik dengeler açısından en önemli göstergelerden birisidir (Gül, 2009: 65-66). Yapım işlerinin elektronik ortamda gerçekleşmesi, ihalelerin hızlanmasına ve yıllık ihale edilen iş hacminin artmasına imkan sağlayacağından, ekonomik kalkınmayı canlandıracaktır.

Kamu alımları, gerçekleştirilen yapım işleri bakımından değerlendirildiğinde, Tablo 3'te görüleceği üzere; kamu alımlarının tutarı, 2008 yılında 27 milyar Liraya ulaşmıştır. Yapım işlerine ilişkin alımların toplam kamu alımları içerisindeki oranı ise sırasıyla, 2007 yılında %39 ve 2008 yılında ise %32 olmuştur. Görüldüğü üzere, yapım işlerinin toplam kamu alımları içerisindeki payı %30'un üzerinde

seyretmektedir. Yapım işlerine yönelik kamu alımlarının GSYH' ya oranı ise 2008 yılı sonu itibariyle %3 civarındadır (Gül, 2009: 65-66).

Tablo 4'de görüldüğü gibi, 2009 yılında Kamu İhale Kurumu'na gönderilen ve 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelerin adet olarak %46.93'ü mal alımı, %35.43'ü hizmet alımı, %17.64'ü yapım işlerine aittir. İhaleler tutar bazında değerlendirildiğinde ise, 2009 yılında toplam kamu alımı harcamalarının %25.53'ü mal alımı için, %37.42'si hizmet alımı için, %37.06'sı yapım işleri için yapılmıştır (Kamu İhale Kurumu [KİK], 2010:3).

Tablo 4. 4734 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Kamu Alımlarının Türlerine Göre Dağılımı

İhale Türü	Kamu Alım Miktarı (Adet)		Kamu Alım Tutarı (1000 TL)	
	2009	%	2009	%
Mal Alımı	46.056	46,93	13.646.456	25,53
Hizmet Alımı	34.770	35,43	20.003.875	37,42
Yapım İşi	17.316	17,64	19.812.461	37,06
TOPLAM	98.142	100	53.462.792	100

İyi tasarlanmış bir e-ihale uygulaması, küçük ve orta ölçekli firmaların kamu ihalelerine katılmasını ve etkin rekabetin oluşmasını sağlamaktadır. Küçük ve orta büyüklükteki firmaların ulusal veya uluslararası ihalelere katılmalarına zemin oluşturmaktadır. İhale hazırlık sürecindeki uzmanlık alanında küçük ve büyük firmalar arasındaki farkı ortadan kaldırmaktadır. Çünkü e-ihale, hazırlık sürecini standartlaştırmakta ve süreci bilgisayar ile desteklemektedir. Küçük ve orta ölçekli firmaların İhaleler ile ilgili alt yüklenicilik koşullarını da destekleyerek, ihale fırsatlarıyla (ilan) ilgili küçük firmaların daha iyi bilgilendirilmeleri ve sorgulayabilmeleri için gerekli araçları sağlamaktadır (Akkaynak, 2005).

6. e-İHALENİN OLASI SAKINCALARI

e-ihalenin en büyük sakıncalarından biri internet ortamındaki güvenlik sorunudur. Elektronik ortamda yapılacak her tür işlemde olduğu gibi e-ihalede de güvenlik sorunu en büyük önemi teşkil etmektedir. Elektronik ihalenin sisteme geçiş süreci yeteri kadar sağlıklı yapıldığı takdirde bu sorunun çok fazla sıkıntısının olmayacağı düşünülmektedir. Ülkemizde artık, kişisel internet bankacılık işlemleri gibi yüksek güvenlik gerektiren uygulamalar, hiçbir sıkıntı yaşanmadan halledilebilmektedir.

Bir diğer husus; çalışmamızın sonuç bölümünde detaylı bir şekilde değineceğimiz, e-ihaleye geçiş için 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yapılması gereken değişiklikler ve bu değişikliklere istekli ve idarelerin hemen uyumunun sağlanması sorunudur.

Kamu kurumlarının büyük bir bölümünde her ne kadar bilgisayar kullanımı yaygınlaşmış olsa da e- ihaleye geçiş için kamu kurum personellerinin kısa zamanda ciddi bir eğitime alınması gerekmektedir. Bu eğitimi Kamu İhale Kurumu yapmalıdır. Ayrıca ihale yapan tüm kamu kurumlarının teknolojik altyapılarının tamamlanması gerekmektedir. İdare personelinin eğitimi kadar, e-ihaleye geçiş sürecinde, isteklilerinde eğitimi gerekmektedir.

İhalelerin elektronik ortamlarda yapılırken oluşacak bir diğer sakınca, ihale tarihinde ve saatinde tekliflerin verileceği anda iletişimde bir kesinti olmasının getirdiği sıkıntıdır. Bu sorunda ihale saati ve süresinde Kamu İhale Kanunu'nda yapılacak süre değişikliği ile aşılabilinecektir.

Elektronik ihale sistemine geçişte oluşabilecek sıkıntılardan biri de, insanımızın her tür yeniliğe olan çekimsiz ve temkinli yaklaşımdan kaynaklanacak olan psikolojik sorundur. Kamu kurumlarında çalışan teknik personelin ve ihalelere katılan isteklilerin yeni sisteme çok kısa sürede adapte olmak istememeleri elektronik ihaleye geçiş sürecini yavaşlatabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAŞARILI BİR e-İHALE UYGULAMASI VE

ÖRNEK BİR ONLİNE İHALE SİSTEMİ YAZILIMI

Buraya kadar verilen bilgiler ışığında Afyon Kocatepe Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde yazılımı tamamlanan online ihale sistemi ile örnek bir inşaat ihalesi yapılmış ve e-ihale sistemi hatasız bir şekilde gerçekleştirilerek başarı sağlanmıştır.

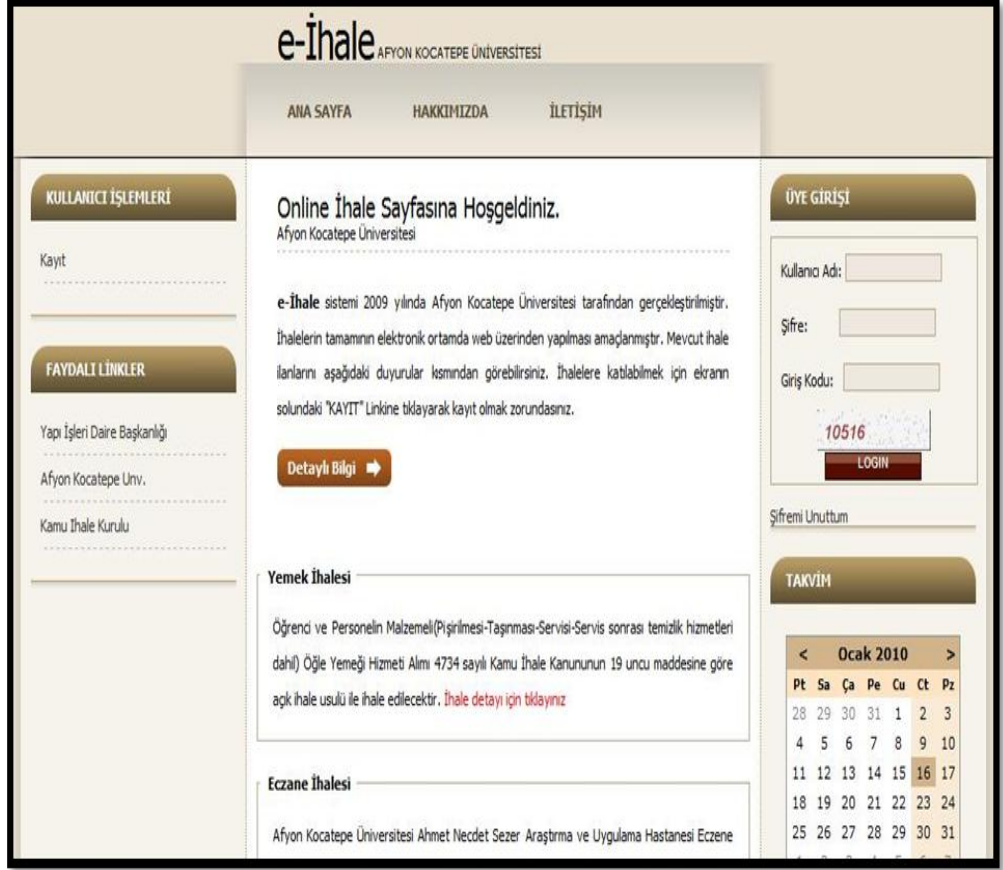
Online ihale sistemi 3 ayrı modülden oluşmaktadır. Birinci modül sistem yöneticisi için, ikinci modül tüm ihale işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştirecek ihale komisyonu için, üçüncü modül ise ihaleye elektronik ortamda katılacak firmalar için hazırlanmıştır.

Aşağıda online ihale sisteminin tüm detayları ve kullanımı açıklanmıştır. Üç ayrı modülün açıklamalarında, her modülde ortak kullanımı olan; e-ihale üst menüsü başlığı altındaki, ana sayfa, hakkımızda ve iletişim bölümleri ile şifremi unuttum, e-ihale sayfası, takvim ve faydalı linkler bölümlerinin açıklamaları her üç modülde de tekrarlanmak yerine sadece ilk modül olan sistem yöneticisi modülünde açıklanmıştır.

1.SİSTEM YÖNETİCİSİ MODÜLÜ

1.1. e-İHALE SİTESİ

e-İhale sitesinin internet web adresi “<http://onlineihale.aku.edu.tr>” dir. Online ihale web sayfasının genel görünümü de Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Online İhale Web Sayfası Genel Görünümü

İnşaat yapım ihaleleri, mal ve hizmet satın alma işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için yapılması gereken tüm işlemler ihale kapsamı içine girmektedir. Online ihale sistemi ihalenin ilanından alınan mal ve hizmetlerin teslimine kadar tüm işlemlerin site üzerinden gerçekleştirilebilecek şekilde tasarlanmıştır. Sitenin kullanımının kolay ve anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Sade bir ara yüz ile yapılması gereken işlemler peşi sıra gelecek şekilde belirlenmiş ve kullanıcıya ihalenin her aşamasında açıklayıcı bilgiler ile yol gösterilmiştir. Kullanıcıların bilgilendirilmesi ve sitenin kullanımı sırasında çıkabilecek problemlere yine elektronik ortamdaki yardımcı olunması amaçlanmıştır.

Sistemin en önemli haberleşme aracı olarak mail kullanılmıştır. İhalelerdeki komisyon üyeleri ve firmalar birbirleri ile mail adreslerini kullanarak haberleşeceklerdir.

1.2. e-İHALE KULLANICILARI

Sistemin üç çeşit kullanıcısı bulunmaktadır. Birinci modül sistem yöneticisi için, ikinci modül tüm ihale işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştirecek ihale komisyonu için, üçüncü modül ise ihaleye elektronik ortamda katılacak firmalar için yazılmıştır.

1.2.1. Sistem Yöneticisi

e-İhale sisteminin yönetici kullanıcısıdır. Genel olarak sistemin doğru ve hatasız işlemlerini sağlamaktadır.

1.3. e-İHALE ÜST MENÜSÜ

e-İhale web sayfasının üst kısmında bulunan ve tüm ekranlarda yer alan menüdür. Bu kısımda üç adet link (ana sayfa, hakkımızda ve iletişim) bulunmaktadır.

Şekil 6. e-İhale Web Sayfası Üst Menüsü

1.3.1. Ana Sayfa

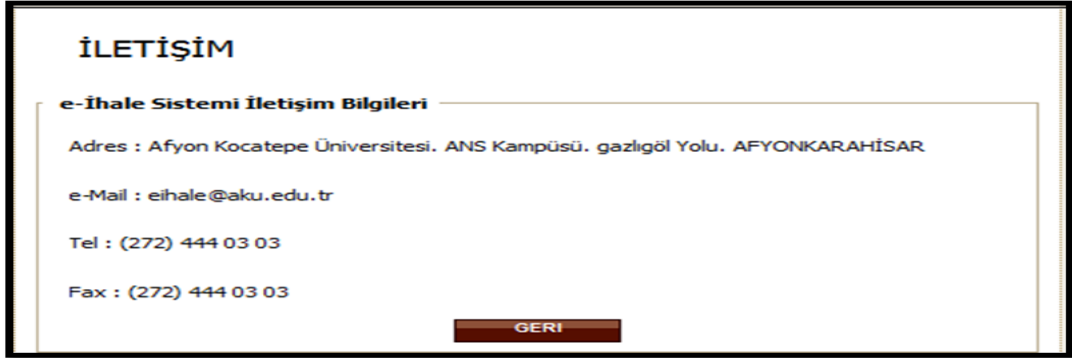
Web sayfasının herhangi bir ekranında iken başlangıç sayfasına dönmek için kullanılır. “Ana Sayfa” linki tıklandığında sistem <http://onlineihale.aku.edu.tr> adresine yönlendirilmektedir.

1.3.2. Hakkımızda

e-İhale web sayfasını hazırlayanlar hakkında genel olarak bilgi vermektedir.

1.3.3. İletişim

Web sayfasına giriş yapan kullanıcıların iletişim gereksinimi için gerekli bilgilerin yer aldığı bölümdür. Burada Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin adresi, telefon ve fax numarası ile e-İhale sayfası ile ilgili olarak sorulacak sorular için mail adresi bulunmaktadır.

The screenshot shows a web page titled "İLETİŞİM" (Communication). Below the title, there is a section labeled "e-İhale Sistemi İletişim Bilgileri" (e-tendering system contact information). The contact details listed are: Adres : Afyon Kocatepe Üniversitesi, ANS Kampüsü, gazlıgöl Yolu, AFYONKARAHİSAR; e-Mail : eihale@aku.edu.tr; Tel : (272) 444 03 03; Fax : (272) 444 03 03. At the bottom of the page, there is a red button labeled "GERİ" (Back).

Şekil 7. İletişim Bilgileri

1.4. KAYIT

“Kayıt” linkinde ise sisteme üye olmak isteyen kullanıcıların üye olmak için gerçekleştireceği adımlar bulunmaktadır.

The screenshot shows a web page titled "KULLANICI İŞLEMLERİ" (User Operations). Below the title, there is a link labeled "Kayıt" (Registration) with a dashed line underneath it, indicating a list of steps or options.

Şekil 8. Kullanıcı İşlemleri

Sistem yöneticisinin kayıt olmasına gerek yoktur. Sistem oluşturulurken “Sistem Yöneticisi” ne ait bir kullanıcı oluşturulmuştur. Yönetici bu kullanıcı adıyla sisteme giriş yapacaktır.

1.5. FAYDALI LİNKLER

İhale sistemi ile ilgisi bulunan Afyon Kocatepe Üniversitesinin bazı birimlerinin ve çok sıklıkla kullanılan üniversite dışındaki bazı kurum web sayfalarının linklerin bulunduğu bölümdür.

Şekil 9. Faydalı Linkler

1.6. SİSTEME GİRİŞ

Kullanıcıların; kullanıcı adı ve şifrelerini kullanarak e-İhale sistemine giriş yapabilecekleri bölümdür. Sistem yöneticisi kendisine verilen kullanıcı adını ve şifresini kesinlikle kimseye paylaşmamalıdır. İhale Sistemine bu bilgileri kullanarak giriş yapacaktır.

Şekil 10. İhale Sistemine Giriş

1.6.1. Şifremi Unuttum

Şifremi unuttum bölümü kullanıcıların mail adreslerine gönderilen şifreyi unuttukları durumlarda kullanabileceği bir seçenektir. Bu link yardımı ile kullanıcılar mail adreslerine yeni bir şifre alabilirler. Bu bölüme giriş yapıldığında kullanıcının karşısına, mail adresinin sorulduğu bir ekran gelir. Kullanıcı mail adresini girerek yeni bir şifreye sahip olabilmektedir. Buraya girilen mail adresi sistemde kayıtlı olmak zorundadır. Ayrıca üye olma esnasında verilen mail adresi ile aynı olmalıdır. Aksi takdirde kullanıcıya şifre gönderilmez.

1.6.2. Takvim

Güncel tarihi görsel olarak göstermektedir.

1.6.3. e-İhale Sayfası

Bu bölüm ekranda görüntülenen sayfanın orta kısmıdır. Burada yan taraftaki menü seçeneklerinden seçilen işlemlerin icra edildiği yerdir. İlk giriş sırasında e-İhale sistemi ile ilgili bir açıklama ve ihale duyuruları bulunur.

1.7. KULLANICILARIN YAPABİLECEKLERİ İŞLEMLER

e-İhale sisteminde daha önce belirtildiği gibi üç adet kullanıcı tipi bulunmaktadır. Her kullanıcı tipi kendisine verilen yetkiler çerçevesinde işlemlerini yapmaktadır. Her kullanıcı tipi giriş yaptığı zaman karşılaşıcağı sayfa birbirine benzer olsa da farklı seçeneklere sahiptir. Kullanıcı tipleri sistemde farklı işlemler yapmaktadırlar ve yapabilecekleri işlemler ile ilgili menüler ile karşılaşmaktadırlar.

1.7.1. Sistem Yöneticisi

Bu yetkiye sahip tek bir kullanıcı bulunmaktadır. Bu kullanıcı sistemde yürütülmekte olan tüm işlemleri takip edebilmektedir. Teknik olarak sistemin doğru olarak yürütülmesine ve ihale sürecinde kullanıcılara yetkilerini vermekle yükümlüdür.

Sistem yöneticisi, sisteme giriş yaptığı zaman sadece kendisinin görebileceği seçenekler ile karşılaşır.

Sistem yöneticisi, kendisine ait bir kullanıcı adı ve şifre ile sisteme giriş yapabilir. Karşısına gelen seçenekler ile e-İhale sistemindeki işlemlerini gerçekleştirir.

1.7.2. Kullanıcı İşlemleri

Sistemde kayıtlı bulunan kullanıcıların işlemlerinin yapıldığı bölümdür. Bu bölümde; bilgilerin güncellemesi, silinmesi, şifre verme, kullanıcı tipi ayarlama gibi işlemler yapılmaktadır. Kullanıcı e-İhale sistemine üye olduğunda buradan şifresi verilir. Kullanıcının sisteme giriş yapabilmesi için “Aktif” olarak ayarlanması gerekir. Tüm bu işlemler bu ekran ile yapılmaktadır. Ayrıca yeni bir kullanıcı ekleme işlemi de aynı ekran ile yapılabilmektedir.

ANA SAYFA			HAKKIMIZDA			İLETİŞİM		
KULLANICI İŞLEMLERİ								
Kullanıcı Aktif/Pasif yapma, Silme, Ekleme ve Düzenleme Formu								
			KullanıcıAdı	Adı	Soyadı	eMailAdresi	KullanıcıTipi	Durumu
			dlimited	turgut	seçkin	turgutfnc@msn.com	FIRMA	PASIF
			firma9	Canan	Gül	yilmaz@aku.edu.tr	FIRMA	AKTIF
			firma111	Fatma	Kaya	www@aku.edu.tr	FIRMA	AKTIF
			alimited	Ferit	Özer	ihaledeneme2@hotmail.com	FIRMA	AKTIF
			zinsaat	Ünal	Çakar	yilmaz@aku.edu.tr	FIRMA	AKTIF
			mehmet	mehmet anil	sahin	mehmet_anils@mynet.com	FIRMA	AKTIF
			hhhhh	murat	hiçyılmaz	murathicilyilmaz@aku.edu.tr	FIRMA	AKTIF
			ayyildiz	ahmet	ayyildiz	ayyildiz@aku.edu.tr	FIRMA	AKTIF
			hasan32	hasan	çapa	hasancapa@mynet.com	FIRMA	AKTIF
			fikretkalayci	fikret	kalaycı	fkaly2003@yahoo.com	FIRMA	AKTIF

1 2 3

YENİ **GERİ**

Şekil 11. Sistem Yöneticisi Kullanıcı İşlemleri Ekranı

1.7.3.Duyuru İşlemleri

Sistemdeki kullanıcılara çeşitli duyurular yapmak için kullanılmaktadır. İhaleye girmek isteyen firmalara, komisyon üyelerine ve diğer ziyaretçilere verilmek istenen duyurular bu ekran ile gerçekleştirilmektedir. “Yeni” düğmesi ile yeni bir duyuru girişi yapılmaktadır. Her duyurunun bir başlığı, başlangıç ve bitiş tarihi bulunması gerekmektedir. Belirtilen tarihler arası duyuru aktif olarak sayfada görüntülenir. Bitiş tarihinden sonra duyuru sistemden otomatik olarak kaldırılır.

		DuyuruKısaBaşlık	BaşlangıçTarihi	BitişTarihi	Durumu
		AKÜ A.N.SEZER KAMPUSÜ ÖĞRENCİ KAFETERYASI ONARIM İŞİ	17.01.2010 00:00:00	29.01.2010 00:00:00	

YENİ GERİ

Şekil 12. Duyuru İşlemleri

1.7.4. Standart Evrak Tanımlama

İhale kapsamında ihaleye katılmak isteyen katılımcılardan bir takım evraklar istenmektedir. Bu ekran yardımı ile hangi evrakların isteneceği ve evrakların türü belirlenmektedir. Daha önce girişi yapılan evrak varsa bunlar üzerinde değişiklik yapılabilmekte ya da tamamen silinebilmektedir.

Standart Evraklar
İhale için kullanılacak Standart Evrak Tanımlarını Yapınız

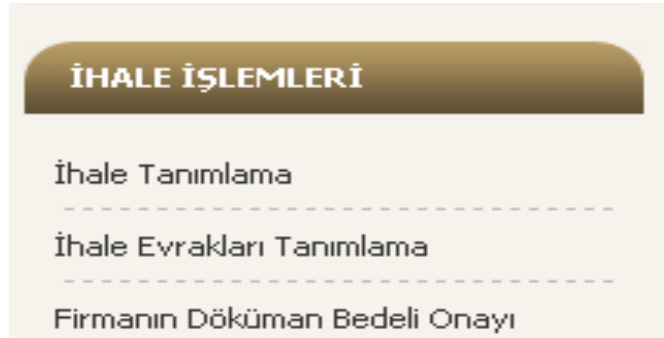
		İhale Türü	Evrak Adı
		YAPIM	Referanslar
		YAPIM	ISO Kalite Belgesi
		HİZMET ALIMI	Daha Önce Yapılan İşler

YENİ **GERİ**

Şekil 13. Standart Evrak Tanımlama

1.8. İHALE İŞLEMLERİ

İhale işlemleri menü görüntüsü Şekil 14’te görüldüğü gibidir.

Şekil 14. e-İhale Sistemine Giriş

Bu menüde bulunan seçenekler ihale ile ilgili işlemlerin tanımlanması için kullanılmaktadır.

1.8.1. İhale Tanımlama

Bu bölüm ihale tanımlama işlemlerini kapsamaktadır. Sistem içinde yapılacak bir ihalenin ilk aşamasını oluşturur. Öncelikle buradan ihalenin tanımlanması gereklidir. Tanımlanan ihalede ihale adı, ihale türü, ihalenin numarası, ihaleyi almak için gerekli doküman bedeli, ihalenin yaklaşık maliyeti, ihalenin tarih ve saati, yapılacağı yer, fiziki özellikler, yapılacak işin süresi vb. bilgiler girilmektedir.

Ayrıca ihale ile ilgili sözleşme tasarısı, tip idari şartname ve standart formların buraya eklenilmesi zorunludur. Bu bilgiler girilerek ihale tanımı yapılmış olur.

	İhale Adı	İhale Türü	İhale No	Dök.Bed.	İhale Tarihi ve Saati
	Aydın Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İş'i	YAPIM	2009/75857	250,00	15.02.2010 11:00:00
	Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	800,00	01.02.2010 10:00:00
	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	750,00	14.02.2010 14:00:00
	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/1 2000	200,00	25.01.2010 14:10:00
	Aydın Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/1 15951	100,00	30.01.2010 14:00:00

Şekil 15. e-İhale Tanımlama

1.8.2. İhale Evrakları Tanımlama

İhaleye girmek isteyen firmalardan istenen evraklar bu bölümde ihaleye eklenmektedir. Daha önce “Standart Evraklar” bölümünden girişi yapılan evraklardan ihale kapsamında hangilerinin isteneceği buradan belirtilir. Belirtilen evrakları firmalar çeşitli formatlarda sisteme ekleyebilirler (JPG, GIF, PDF, DOC, XLS, RAR v.s.). Bu bölümde hangi evrakların isteneceğinin girişi yapılmaktadır.

Girişler, evrak adının başındaki şekline basılması sayesinde eklenebilmektedir.

e-İhale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Kullanıcı İşlemleri

Duyuru İşlemleri

Standart Evrak Tanımı

İHALE İŞLEMLERİ

İhale Tanımlama

İhale Evrakları Tanımlama

Firmanın Doküman Bedeli Onayı

Firmaya İhale Yetkisi Verme

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

İHALE EVRAKLARI

İhale Evraklarının Ekleme/Çıkardığı Bölüm

İhaleAdı	İhale Türü	İhaleNo	İhale Tarihi Ve Saati
 Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşsi	YAPIM	2009/75857	15.02.2010 11:00:00
 Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	01.02.2010 10:00:00
 Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	14.02.2010 14:00:00
 A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/12000	25.01.2010 14:10:00
 Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/115951	30.01.2010 14:00:00

[GERİ](#)

Şekil 16. e-İhale Evrakları Girişi

1.8.3. Firmanın Doküman Bedeli Onayı

İhale dokümanlarını almak isteyen ve belirlenen bankaya İhale Doküman Bedeli'ni yatıran kullanıcılar buradan onaylanmalıdır. Onay verilen firma bu şekilde ihaleye katılma hakkı elde etmektedir.

KULLANICI İŞLEMLERİ

Kullanıcı İşlemleri

Duyuru İşlemleri

Standart Evrak Tanımı

İHALE İŞLEMLERİ

İhale Tanımlama

İhale Evrakları Tanımlama

Firmanın Döküman Bedeli Onayı

Firmaya İhale Yetkisi Verme

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Ağrı Düşük Cevapları

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Üniv.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

Firma Döküman Bedeli Onay Formu

Firmaların Döküman Bedeli onaylanır ve onay olan ödemedeği ihaleye otomatik yetki verilir.

	KullanıcıAdı	YatırıldığıTarih	DekontNo	İhaleNo	İhaleAdı	OnayDurumu
	firma5	15.02.2010 00:00:00	54562326	2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onanım İşİ	ONAYLANDI
	firma	06.02.2010 11:00:00	2422424	2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onanım İşİ	ONAYLANDI
	alimited	05.02.2010 14:00:00	0965475	2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onanım İşİ	ONAYLANDI
	zinsaat	05.02.2010 13:00:00	0965476	2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onanım İşİ	ONAYLANDI
	fikretkalayci	01.02.2010 10:00:00	125	201-004	Kafeterya İnşaatı	BEKLIYOR

1 2 3 4

[GERİ](#)

Şekil 17. Firma Döküman Bedeli Onayı

1.8.4. Firmaya İhale Yetkisi Verme

Döküman bedeli onaylanan firma ihaleye yetkilendirilir. Bunun haricinde herhangi bir kullanıcıya ihaleye erişim yetkisi verilmesi gerekir ise bu ekrandan verilmelidir.

KULLANICI İŞLEMLERİ

Kullanıcı İşlemleri

Duyuru İşlemleri

Standart Evrak Tanımı

İHALE İŞLEMLERİ

İhale Tanımlama

İhale Evrakları Tanımlama

Firmanın Döküman Bedeli Onayı

Firmaya İhale Yetkisi Verme

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Ağrı Düşük Cevapları

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Üniv.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

Firma İhale Yetki Formu

Firmalara İhalelere Ulaşabilmeleri İçin İhale Yetkisi Verilir.

	KullanıcıAdı	Adı	Soyadı	TicaretÜnvanı	Durumu
	1111	1111	1111	M İnşaat	PASIF
	ahmet	Ahmet	YURDADUR	R İnşaat	AKTIF
	alimited	Ferit	Özer	A Limited	AKTIF
	ayyildiz	ahmet	ayyildiz	U İnşaat	AKTIF
	deneme	İlçilçik	İoçip	J İnşaat	AKTIF
	dlimited	turgut	seçkin	D Limited	PASIF
	fikretkalayci	fikret	kalaycı	S Limited	AKTIF
	firma	Yaşar	ddww	B İnşaat	AKTIF
	firma1	AAA	BBB	D Limited	AKTIF
	firma111	Fatma	Kaya	B Limited	AKTIF

1 2 3

firma1

	İhaleNo	İhaleAdı		İhaleNo	İhaleAdı
	2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci		2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci
	2009/12000	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü		2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası
	2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası		201-004	Kafeterya İnşaatı
	201-004	Kafeterya İnşaatı			
	2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onanım İşİ			

1 2 3 4

[GERİ](#)

Şekil 18. Firmaları İhaleye Yetkilendirilme

1.8.5. İhale (1. Oturum)

Sistem yöneticisi kendi ekranından ihale ile ilgili işlemleri takip edebilmektedir. İhale tanımlama bölümünde ihalenin tarih ve saati ile belirtilen zaman geldiğinde isteklilerin teklifleri tüm firmaların ve komisyon üyelerinin ekranlarında belirmektedir. Bu şekilde ihale işleminin ilk aşaması bitmiş olur.

The screenshot displays the 'İHALE (1. OTURUM)' interface. On the left, there are navigation menus for 'KULLANICI İŞLEMLERİ', 'İHALE İŞLEMLERİ', and 'FAYDALI LİNKLER'. The main area shows a table of bids with columns for 'İhale No', 'İhale Adı', 'İhale Tarihi/Ve Saati', and 'Durumu'. Below the table, there is a detailed view for 'Kafeterya İnşaatı' with a 'Yaklaşık Haliyet Tutarı' of 10000.00 and a 'Teklif' section with a 'Teklif Tutarı' of 10000.00 and a 'Teklif Durumu' dropdown set to 'Seciniz'.

İhale No	İhale Adı	İhale Tarihi/Ve Saati	Durumu
2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşi	18.02.2010 11:30:00	AKTIF
201-004	Kafeterya İnşaatı	01.02.2010 10:00:00	AKTIF
2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	14.02.2010 14:00:00	AKTIF
2009/12000	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	25.01.2010 14:10:00	AKTIF
2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	30.01.2010 14:00:00	AKTIF

Kullanıcı Adı	Ticaret Ünvanı
firma1	D Limited
firma2	E İnşaat
vbbb	G Limited
rrcc	L İnşaat
gggg	N İnşaat
hhhh	V İnşaat

Evrak Adı	Durumu
Geçici Teminat Mektubu	YOK
İmza Sirküleri / Ticaret Sicil Gazetesi	YOK
İlg Deneyim Belgesi	VAR
Teklif Mektubu	UYGUN

Şekil 19. İhale 1. Oturum

Ayrıca herhangi bir ihalenin yanındaki simbole tıklayarak ihaleye katılan firmaları öğrenebilir ve yine aynı şekilde evraklarınızın tam olup olmadığını ya da uygun olup olmadığını onaylayabilirsiniz.

The screenshot displays the 'İHALE (1. OTURUM)' interface. On the left, there are navigation menus for 'KULLANICI İŞLEMLERİ', 'İHALE İŞLEMLERİ', and 'FAYDALI LİNKLER'. The main area shows a table of bids with columns for 'İhale No', 'İhale Adı', 'İhale Tarihi/Ve Saati', and 'Durumu'. Below the table, there is a detailed view for 'Kafeterya İnşaatı' with a 'Yaklaşık Haliyet Tutarı' of 10000.00 and a 'Teklif' section with a 'Teklif Tutarı' of 15000.00 and a 'Teklif Durumu' dropdown set to 'Gecerli'.

İhale No	İhale Adı	İhale Tarihi/Ve Saati	Durumu
2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşi	18.02.2010 11:30:00	AKTIF
201-004	Kafeterya İnşaatı	01.02.2010 10:00:00	AKTIF
2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	14.02.2010 14:00:00	AKTIF
2009/12000	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	25.01.2010 14:10:00	AKTIF
2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	30.01.2010 14:00:00	AKTIF

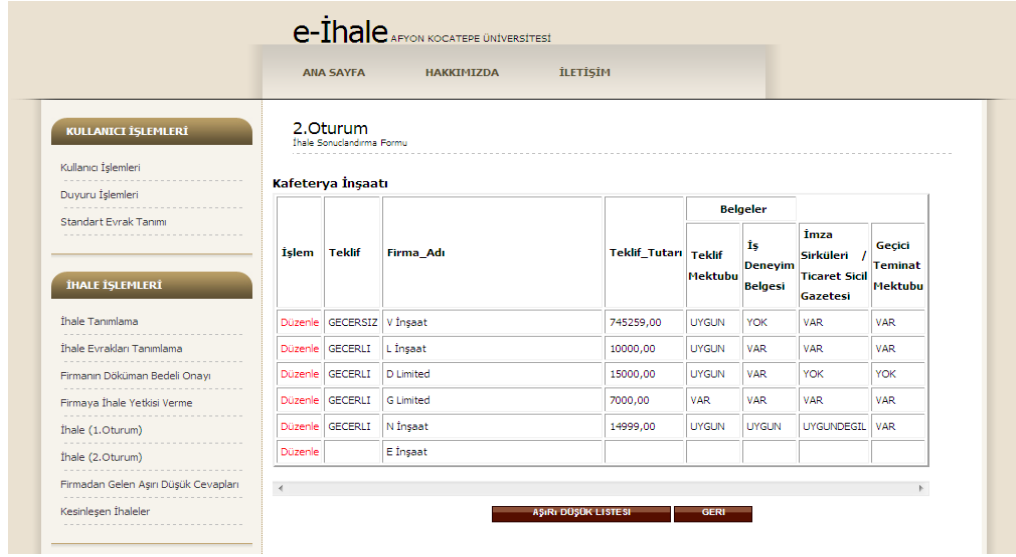
Kullanıcı Adı	Ticaret Ünvanı
firma1	D Limited
firma2	E İnşaat
vbbb	G Limited
rrcc	L İnşaat
gggg	N İnşaat
hhhh	V İnşaat

Evrak Adı	Durumu
Geçici Teminat Mektubu	YOK
İmza Sirküleri / Ticaret Sicil Gazetesi	YOK
İlg Deneyim Belgesi	VAR
Teklif Mektubu	UYGUN

Şekil 20. e-İhale Oturum 1

1.8.6. İhale (2. Oturum)

İhalenin ilk oturumunun sona ermesinden sonra belli bir süre firmaların verdikleri dokümanlar incelenerek herhangi bir eksiklik, yanlış bilgi beyanı veya tutarsızlığın olup olmadığı araştırılır. Bu şekilde beyanda bulunanlar hakkında mevzuatta ilgili maddeler uygulanır.

The screenshot displays the 'e-İhale' system interface for Afyon Kocatepe University. The main content area shows the '2. Oturum' (2nd Session) results for the 'Kafeterya İnşaatı' (Cafeteria Construction) tender. The table lists the following data:

İşlem	Teklif	Firma_Adı	Teklif_Tutarı	Belgeler			
				Teklif Mektubu	İş Deneyim Belgesi	İmza Sirküleri / Ticaret Sicil Gazetesi	Geçici Teminat Mektubu
Düzenle	GECERSİZ	V İnşaat	745259,00	UYGUN	YOK	VAR	VAR
Düzenle	GECERLİ	L İnşaat	10000,00	UYGUN	VAR	VAR	VAR
Düzenle	GECERLİ	D Limited	15000,00	UYGUN	VAR	YOK	YOK
Düzenle	GECERLİ	G Limited	7000,00	VAR	VAR	VAR	VAR
Düzenle	GECERLİ	N İnşaat	14999,00	UYGUN	UYGUN	UYGUNDEGİL	VAR
Düzenle		E İnşaat					

Navigation buttons at the bottom include 'AŞIRI DÜŞÜK LİSTESİ' and 'GERİ'.

Şekil 21. e-İhale Oturum 2

1.8.7. Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevabı

İhaleye belirlenen fiyatla katılan firmaların fiyatları kıyaslanılır ve içerisinde aşırı düşük teklifi olan firmalar belirlenir. Aşırı düşük fiyat veren firmalardan, neden belirttiği fiyatı verdiğine dair açıklama istenir.

e-ihale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

AİA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Kullanıcı İşlemleri

Duyuru İşlemleri

Standart Evrak Tanımı

İHALE İŞLEMLERİ

İhale Tanımlama

İhale Evrakları Tanımlama

Firmaların Doküman Bedeli Onayı

Firmaya İhale Yetkisi Verme

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevapları

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

FİRMALARIN AŞIRI DÜŞÜK CEVAPLARI

Firmaların Aşırı Düşük Mallerine karşılık yazdıkları savunmaları bu bölümden takip edebilirsiniz.

İhaleAdı	İhaleTuru	İhaleNo	İhaleTarihveSaati
Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşİ	YAPIM	2009/75857	18.02.2010 11:30:00
Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	01.02.2010 10:00:00
Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	14.02.2010 14:00:00
A.K.U İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/12000	25.01.2010 14:10:00
Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/115951	30.01.2010 14:00:00

Aşırı Düşük Cevapları

İhale Adı : Kafeterya İnşaatı

Ticaret Unvanı : G Limited

Aşırı Düşük Cevabı : ben ithal malzeme kullanıyorum o yüzden çok ucuz çıkıyor

Aşırı Düşük Dosya Adı : ders_notu_1-10.doc

GERİ

Şekil 22. Aşırı Düşük Cevabı

1.8.8. Kesinleşen İhaleler

Bu kısımda ihale sonucu görülebilir. Burada ekonomik açıdan en iyi 1. ve 2. teklif görülmektedir.

KESİNLEŞEN İHALELER

Bu Formda ekonomik açıdan en iyi teklifi veren firmaları görebilirsiniz.

KULLANICI İŞLEMLERİ

Kullanıcı İşlemleri

Duyuru İşlemleri

Standart Evrak Tanımı

İHALE İŞLEMLERİ

İhale Tanımlama

İhale Evrakları Tanımlama

Firmaların Doküman Bedeli Onayı

Firmaya İhale Yetkisi Verme

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevapları

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

İhaleAdı	İhaleTuru	İhaleNo	İhaleTarihveSaati
Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşİ	YAPIM	2009/75857	18.02.2010 11:30:00
Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	01.02.2010 10:00:00
Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	14.02.2010 14:00:00
A.K.U İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/12000	25.01.2010 14:10:00
Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/115951	30.01.2010 14:00:00

İhale

İhale Adı : Kafeterya İnşaatı

İhale Numarası : 201-004

İhale Tarihi ve Saati : 01.02.2010 10:00

İşin Süresi : 2 yıl

Ekonomik Açıdan Avantajlı Firma 1 : G Limited

Ekonomik Açıdan Avantajlı Firma 2 : L İnşaat

VAZGEÇ

Şekil 23. Kesinleşen İhale Kararı

2. KOMİSYON ÜYESİ MODÜLÜ

e-İhale sistemini kullanabilecek diğer bir kullanıcı ihale komisyonunda görevli bulunan kişilerdir. Bu kimseler de sisteme geçerli bir mail adresi ile üye olmalıdırlar. Sistem yöneticisi tarafından komisyon üyesi olarak belirlenerek komisyon üyesi yetkilerine sahip olmaktadır.

Komisyon üyeleri ihaleye giren firmaların işlemlerini takip edebilir, firmaların evraklarını inceleyebilirler. Komisyon üyesi olarak satın alma işlemini gerçekleştirmekle sorumludurlar.

2.1. SİSTEME GİRİŞ

Kullanıcıların; kullanıcı adı ve şifrelerini kullanarak e-İhale sistemine giriş yapabilecekleri bölümdür. Burada kullanıcı ve şifre komisyon üyesine sistem yöneticisi tarafından verilir. Komisyon üyesi kendisine verilen bu kullanıcı adını ve şifresini kesinlikle kimseyle paylaşmamalıdır. Sisteme bu bilgileri ile giriş yapacaktır.

Şekil 24. e-İhale Sistemine Giriş

2.2. KULLANICI İŞLEMLERİ

Komisyon üyesi kendisine verilen kullanıcı adı ve şifre ile sisteme girerek kendisi ile ilgili işlemleri yapabilmektedir. “Kullanıcı işlemleri” bölümünde komisyon üyesi kendi profili ile ilgili bilgilere giriş yaparak değişiklik yapabilir.

2.3. İHALE İŞLEMLERİ

Menü görüntüsü Şekil 25’teki gibidir.

Şekil 25. İhale İşlemleri

2.3.1. İhale (1. Oturum)

Komisyon üyesi giriş yaptığında sistemde aktif durumda olan ihaleler görüntülenmektedir. Buradan ilk önce üzerinde çalışılacak olan ihale seçilir.

Seçim işlemi yapıldıktan sonra bu ihaleye katılan firmalar görüntülenir. Firma seçildiği zaman da firmanın sisteme girdiği teklif tutarını ve evraklarını görüntülemek mümkün olmaktadır.

e-İhale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Ağrı Düşük Cevapları

Keskinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

İHALE (1.OTURUM)
İhale Evraklarının İncelendiği Oturumdur.

İhaleNo	İhaleAdı	İhaleTarihi/VeSaati	Durumu
2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşİ	18.02.2010 11:30:00	AKTİF
201-004	Kafeterya İnşaatı	01.02.2010 10:00:00	AKTİF
2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	14.02.2010 14:00:00	AKTİF
2009/12000	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	25.01.2010 14:10:00	AKTİF
2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	30.01.2010 14:00:00	AKTİF

Kafeterya İnşaatı

Yaklaşık Maliyet Tutarı
10000.00

KullanıcıAdı	TicaretÜnvanı
firma1	D Limited
firma2	E İnşaat
vbbb	G Limited
rrcc	L İnşaat
gggg	N İnşaat
hhhh	V İnşaat

Teklif

TeklifTutarı :

TeklifDurumu :

GERİ

© 2009 TÜM HAKLARI SAKLIDIR • TASARIM AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ.

Şekil 26. İhale (1.Oturum)

İhaleye giren firmaların teklifleri ve evrakları incelenerek uygun teklifler belirlenir. Burada incelenen evrak, inceleme sonucuna göre VAR, YOK, UYGUN veya UYGUN DEĞİL olarak işaretlenir.

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevapları

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Üniv.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

İHALE (1.OTURUM)
İhale Evraklarının İncelenmesi Oturumudur.

İhaleNo	İhaleAdı	İhaleTarihiVeSaati	Durumu
2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarımı İşİ	18.02.2010 11:30:00	AKTİF
201-004	Kafeterya İnşaatı	01.02.2010 10:00:00	AKTİF
2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	14.02.2010 14:00:00	AKTİF
2009/12000	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	25.01.2010 14:10:00	AKTİF
2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	30.01.2010 14:00:00	AKTİF

GERİ

Kafeterya İnşaatı

Yaklaşık Maliyet Tutarı
10000.00 Kaydet

KullanıcıAdı	TicaretUnvanı
firma1	D Limited
firma2	E İnşaat
vbbb	G Limited
rrcc	L İnşaat
gggg	N İnşaat
hhhhh	V İnşaat

V İnşaat

EvrakAdı	Durumu
Geçici Teminat Mektubu	VAR
İmza Sirküleri / Ticaret Sicili Gazetesi	VAR
İş Deneyim Belgesi	YOK
Teklif Mektubu	UYGUN

Teklif

TeklifTutarı : 745259.00

TeklifDurumu : Gecersiz

© 2009 TÜM HAKLARI SAKLIDIR. • TASARIM AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

Şekil 27. İhale (1.Oturum)

Tüm firmaların evrakları bu şekilde incelendikten sonra “Yaklaşık Maliyet” tutarı komisyon başkanı tarafından sisteme girilir. Tüm bu yapılan işlemleri firmalar anında görebilmektedirler.

2.3.2. İhale (2. Oturum)

İhalenin son aşaması olan 2. Oturumda isteklilerin gönderdikleri evraklar, belge ve dokümanlar incelenerek ihalenin istediği vasıflara uygun olup olmadığı araştırılır.

Burada liste halinde görüntülenen tekliflerden sonra her bir teklifin GEÇERLİ/GEÇERSİZ olduğu belirlenir. Bu belirleme sonucunda geçerli olan teklifler değerlendirmeye tabi tutularak aşırı düşük değeri hesaplanır. “Aşırı Düşük Listesi” butonu tıklanarak teklifi aşırı düşük olan firmalar belirlenir ve bunlara e-mail yolu ile bu bildirilir.

e-ihale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevapları

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

2.Oturum

İhale Sonuçlandırma Formu

Kafeterya İnşaatı

İşlem	Teklif	Firma_Adı	Teklif_Tutarı	Belgeler			
				Teklif Mektubu	İş Deneyim Belgesi	İmza Sirküleri / Ticaret Sicil Gazetesi	Geçici Teminat Mektubu
Düzenle	GEÇERSİZ	V İnşaat	745259,00	UYGUN	YOK	VAR	VAR
Düzenle	GEÇERLİ	L İnşaat	10000,00	UYGUN	VAR	VAR	VAR
Düzenle	GEÇERLİ	D Limited	15000,00	UYGUN	VAR	YOK	YOK
Düzenle	GEÇERLİ	G Limited	7000,00	VAR	VAR	VAR	VAR
Düzenle	GEÇERLİ	N İnşaat	14999,00	UYGUN	UYGUN	UYGUNDEGİL	VAR
Düzenle		E İnşaat					

← →

AŞIRI DÜŞÜK LİSTESİ **GERİ**

© 2009 TÜM HAKLARI SAKLIDIR • TASARIM AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

Şekil 28. İhale (2.Oturum)

2.3.3. Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevapları

Firmalar teklifleri aşırı düşük ise bu bölümde aşırı düşük gerekçesini bildirirler. Aynı zamanda bu bölümde aşırı düşük gerekçesini detaylı anlatan bir dosyada ekleyebilirler. Aşırı düşük cevapları incelendikten sonra komisyon kararını verir.

Aşırı düşük cevap ile ilgili menü Şekil 29’da görülmektedir.

e-İhale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevaplar

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

FİRMALARIN AŞIRI DÜŞÜK CEVAPLARI

Firmaların Aşırı Düşük Malzeme İçerikli Teklifleri ile Ortalama Bir Bütüncü İhale Edilebilir.

İhaleAdı	İhale Türü	İhaleNo	İhale Tarihi ve Saati
Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşİ	YAPIM	2009/75857	18.02.2010 11:30:00
Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	01.02.2010 10:00:00
Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	14.02.2010 14:00:00
A.K.U İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/12000	25.01.2010 14:10:00
Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/115951	30.01.2010 14:00:00

Kafeterya İnşaatı

Ticarətİlavası	AsiriDüşükCevabı	AsiriDüşükDosyaAdı
V İnşaat		
L İnşaat		
G Limited	ben ihale malzeme kullanıyorum o yüzden çok ucuz oluyor	ders notu_1-10.doc
D Limited		
N İnşaat		

© 2009 TÜM HAKLARI SAĞLIĞIR. TABANIM AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

Şekil 29. Aşırı Düşük Cevap

2.3.4. Kesinleşen İhaleler

Komisyon üyeleri sadece kesinleşen ihalenin sonucunu görebilirler. Ancak, herhangi bir müdahalede bulunamazlar.

e-İhale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Firmadan Gelen Aşırı Düşük Cevaplar

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

KESİNLEŞEN İHALELER

Bu Formda ekonomik açıdan en iyi teklifi veren firmaları görebilirsiniz.

İhaleAdı	İhale Türü	İhaleNo	İhale Tarihi ve Saati
Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşİ	YAPIM	2009/75857	18.02.2010 11:30:00
Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	01.02.2010 10:00:00
Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	14.02.2010 14:00:00
A.K.U İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/12000	25.01.2010 14:10:00
Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/115951	30.01.2010 14:00:00

İhale

İhale Adı : Kafeterya İnşaatı

İhale Numarası : 201-004

İhale Tarihi ve Saati : 01.02.2010 10:00

İşin Süresi : 2 yıl

Ekonomik Açıdan Avantajlı Firma 1 : G Limited

Ekonomik Açıdan Avantajlı Firma 2 : L İnşaat

VAZGEÇ

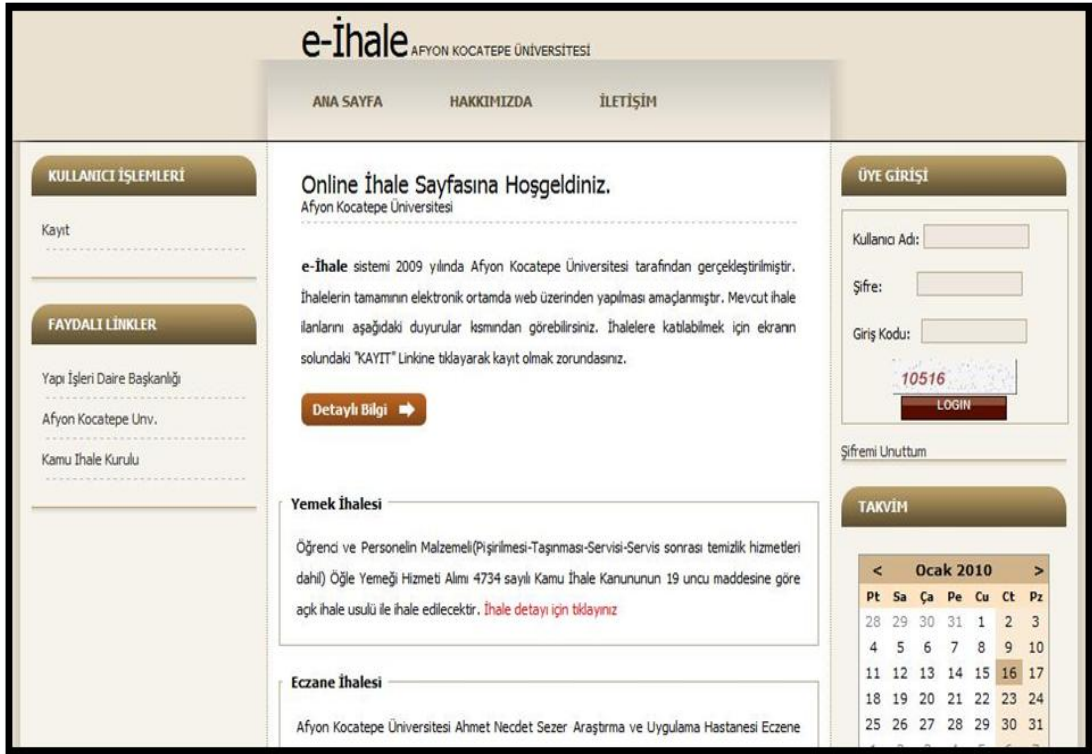
Şekil 30. Kesinleşen İhaleler

3. FİRMA MODÜLÜ

e-İhale sistemine giriş yapabilecek ilk kullanıcı tipi firmalardır. İhaleye katılmak isteyen, ihale için teklifte bulunabilecek olan kullanıcılar firma kullanıcısı

olarak isimlendirilir. Sisteme üye olmak zorundadırlar. Üye olmak için geçerli bir mail adresine sahip olmaları gereklidir.

Bir firma kullanıcısı kendisinin belirlediği bir kullanıcı adı ile sisteme girer. İhalelere teklif verebilir, verilen teklifleri görebilir ve ihaleler için yapılması gereken işlemleri sayfa üzerinden gerçekleştirebilir.

Şekil 31. Online İhale Web Sayfası Genel Görünümü

3.1. KAYIT

“Kayıt” linki ile sisteme üye olmak isteyen kullanıcıların üye olmak için gerçekleştireceği adımlar yapılmaktadır.

Online İhale sistemini kullanabilmek için “Kayıt” ekranında bilgilerinizi doğru bir şekilde girerek kaydolmanız gerekmektedir. Başarılı bir şekilde kayıt gerçekleştiğinde girilmiş olan bilgiler sistem yöneticileri tarafından incelenecek ve mail adresine oluşturulan şifre gönderilecektir. Sistemi kullanabilmeniz için mail

adresi geçerli bir adres olmak zorundadır. Aynı zamanda diğer girilen bilgiler doğru olmalıdır.

3.2. SİSTEME GİRİŞ

Kullanıcıların üye olduktan sonra mail adreslerine gelen şifre ile e-İhale sistemine giriş yapabilecekleri bölüm “Kullanıcı İşlemleri” menüsüdür. Burada kullanıcı kayıt sırasında girdiği kullanıcı adını ve sistem yöneticisi tarafından mail adresine gönderilen şifreyi girmesi gerekir. Ayrıca güvenlik kodunu da ilgili bölüme girerek “login” ikonu ile giriş yapabilir. Bilgiler doğru olduğunda e-İhale sistemine sorunsuz bir şekilde giriş yapılmış olur.

Şekil 32. Sisteme Giriş

3.3. SİSTEME GİRİŞTEN SONRA YAPILABİLECEK İŞLEMLER

İhaleye girmek için üye olan firmalar, ihale ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek için sisteme giriş yapmak zorundadırlar. Sisteme giriş yapan kullanıcıların yapabileceği işlemler aşağıda tek tek anlatılmaktadır.

3.4. KULLANICI İŞLEMLERİ

Firma kullanıcısı kendisine verilen kullanıcı adı ve şifre ile sisteme girerek kendisi ile ilgili işlemleri yapabilmektedir. “Kullanıcı işlemleri” bölümünde firma kullanıcısı kendi profili ile ilgili bilgilere giriş yaparak değişiklik yapabilir.

AHA SAYFA HAKKINDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Kullanıcı Profili Düzenleme ve Şifre Değiştirme Formu

Online İhale sistemini kullanan işler firma bilgilerinde değişiklik olduğunda bu formu kullanarak bilgilerinizi güncelleyebilirsiniz. Aynı zamanda bu ekranda şifre değiştirme işleminde yapabilirsiniz.

Not: Şifre değiştirebilmek için mevcut şifreyi bilmeyen olmanız gerekmektedir.

Kullanıcı Bilgileri

Kullanıcı Adı :

Adı :

Soyadı :

Profil Bilgileri

eMail Adresi :

Ticaret Ünvanı :

Telefon Numarası :

Fax Numarası :

Tel. No :

Vergi Numarası :

Adres :

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

Doküman Bedeli Bildirimi

İhale Evrak Girişi

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Açık Düşük Cevap Girişi

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Üniv.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

Şekil 33. Kullanıcı İşlemleri

Firmaların e-mail adresi ilk girdiği adres üzerinde sabit kalır, değiştirme yapılamaz. Ayrıca e-mail adresi güvenlik açısından resmi olmak zorundadır.

Şifresini değiştirmek isteyen firmalar kullanıcı işlemleri kısmında şifre değiştir kısmını tıklayarak değişiklik yapabilirler. Ancak şifresini değiştirmek isteyen firma eski şifresini bilmek zorundadır ve yeni şifresini iki kez girmelidir.

e-İhale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

Doküman Bedeli Bildirimi

İhale Evrak Girişi

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Açın Düşük Cevap Girişi

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

KULLANICI İŞLEMLERİ
Kullanıcı Profili Düzenleme ve Şifre Değiştirme Formu

Online İhale sistemini kullanan kişiler firma bilgilerinde değişiklik olduğunda bu formu kullanarak bilgilerini güncelenebilirler. Aynı zamanda bu ekranda şifre değiştirme işleminde yapabilirler.

Not: Şifre değiştirebilmek için mevcut şifreyi biliyor olmaları gerekmektedir.

Kullanıcı Bilgileri

Kullanıcı Adı :

Adı :

Soyadı :

[PROFİL BİLGİLERİ](#) [ŞİFRE DEĞİŞTİR](#) [GERİ](#)

Şifre Değiştirme

KULLANICI ADI :

Eski Şifre :

Yeni Şifre :

Yeni Şifre (Tekrar) :

[ŞİFRE KAYDET & MAİL GÖNDER](#) [VAZGEÇ](#)

Şekil 34. Kullanıcı İşlemleri

3.5. İHALE İŞLEMLERİ

“İhale İşlemleri” menüsü yardımıyla firmalar ihale ile ilgili işlemlerini gerçekleştirirler.

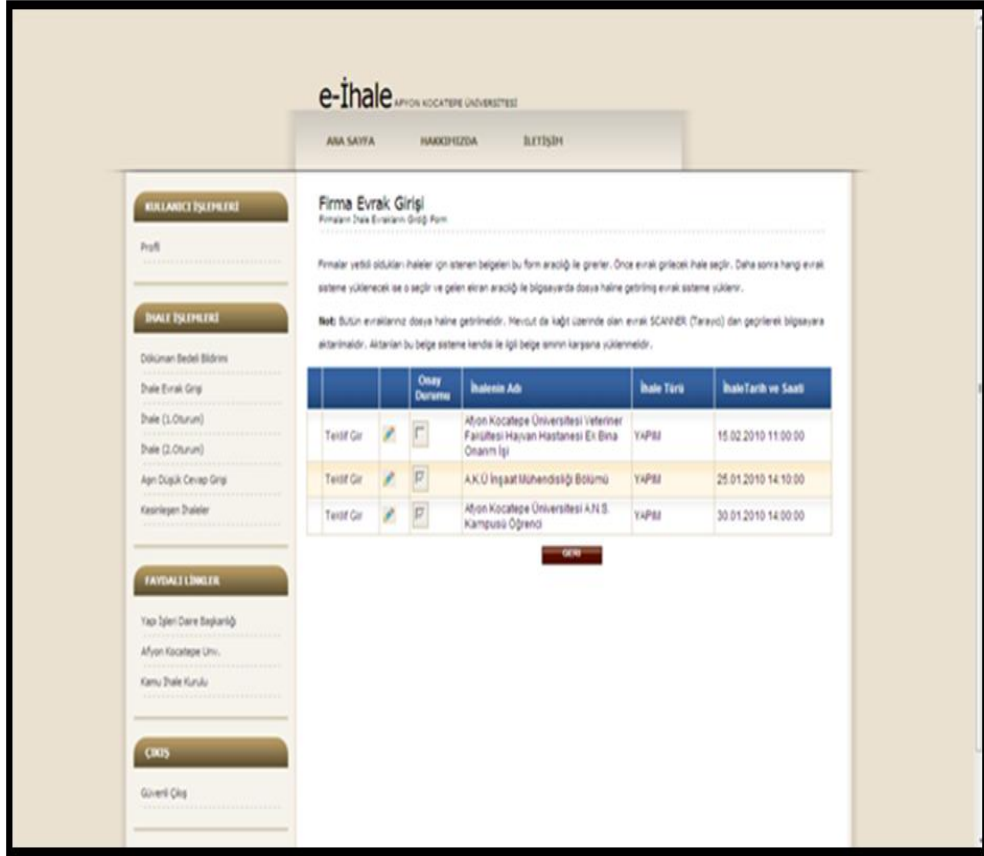
3.5.1. Doküman Bedeli Bildirimi

Firmalar kurumun açtığı ve duyurusunu yaptığı ihaleye girebilmek için ihale doküman bedelini belirtilen bankaya yatırmaları gerekmektedir. Yatırdıklarını bu bölümden giriş yaparak sisteme tanıtmak zorundadırlar. Banka dekontu bilgilerini buradan girerek sisteme kaydetmelidir. Buradan yapılan işlem sistem yöneticisinin ekranına düşerek ihaleye yetkilendirme işlemi gerçekleştirilir.

3.5.2. İhale Evrak Girişi

İhale kapsamında firmalar tarafından verilmesi gereken evrakların sisteme yüklenebileceği bölümdür. Evrakları JPG, GIF, PDF ya da DOC gibi çeşitli formatlarda sisteme girebilirsiniz. Burada istenen evraklar, ihale komisyonu tarafından istenen evraklardan oluşmaktadır.

Onay durumunu gösteren seçenek seçili değil ise sizden ihale evrakları üzerinde hiçbir oynama/değişiklik yapmadığınızı onaylayan bir mesaj gelecektir. Bu onay yapıldıktan sonra ihale evrakı ve teklif miktarı girilebilmektedir.

	Onay Durumu	İslem Adı	İhale Türü	İhale Tarihi ve Saati
Teklif Gir		Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onanım İş	YAPIM	15.02.2010 11:00:00
Teklif Gir		A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	25.01.2010 14:10:00
Teklif Gir		Afyon Kocatepe Üniversitesi A.Ş.B. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	30.01.2010 14:00:00

Şekil 35. İhale Evrak Girişi

Firmalar burada istenen evrakları şeklini seçerek girebilirler. şekli seçildiği zaman karşınıza istenen evraklar gelmektedir. Yine evrakların solunda

bulunan şekli seçilerek bilgisayarınızda bulunan evrakı online ihale sistemine yükleyebilirsiniz.

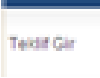
Evrakın solunda bulunan şekli seçildiği zaman bilgisayardan dosya seçebileceğimiz bir GÖZAT penceresi gelecektir. Burada Gözat butonu tıkladığı zaman yeni bir pencere açılacak ve bilgisayardaki bir dosyayı seçmemiz sağlanacaktır. Tabi ki bu dosya hazırlanan, ya da tarayıcıdan geçirilmiş evrakın olduğu dosya olmalıdır. Bu seçim işleminden sonra KAYDET seçeneğine basarak bu evrakı sisteme kaydetmelisiniz.

Yükleme işlemi başarı ile yapılırsa belgenin sağ tarafında belge adı görüntülenecektir. Bu işlem mutlaka çok dikkatli ve sağlıklı yapılmalıdır.

Önemli: Yüklenmeye çalışılan evrakın başarılı bir şekilde yüklendiği evrak dosyasının üzerine tıklanarak mutlaka kontrol edilmelidir. Yüklenen evrak dosyasını tıkladığınız zaman karşınıza yüklediğiniz evrak gelmelidir. Bu şekilde evrakı göremez iseniz yükleme işi başarısız olmuş demektir.

Komisyon üyeleri bu evrakları inceleyerek ihale sonucunu tayin etmeye çalışmaktadırlar.

3.5.3. İhale Teklif Girişi

Firmalar ihaleye teklif girmek için sembolünü seçmek zorundadırlar. Ancak ihalenin saati ve günü geçiyse sistem teklifi kabul etmeyecektir.

Bu bölümde ikinci çok önemli nokta ise teklif miktarının girişidir.

Önemli: Giriş işlemi bitip kaydettikten sonra bu bölümden çıkıp tekrar giriş yaparak, girdiğiniz rakamın doğruluğunu mutlaka kontrol ediniz.

Şekil 36. İhale Teklif Girişi

3.5.4. İhale (1.Oturum)

Firma yetkilisi giriş yaptığında ihalenin yapılacağı saat ve tarihte verilen tekliflerin neler olduğunu görebilmektedir. İhaleye giren tüm firmaların verdikleri teklifler firmalar tarafından sistem üzerinden inceleyebilmektedir.

Firmalar buradan hangi ihaleyi inceleyecekler ise o ihaleyi seçmelidirler. İhale seçilince ihaleye katılan firmalar görüntülenebilmektedir. Buradan hangi

firmanın teklifini ve evrak incelemeye sonucunu görmek için, ilgili firmayı seçmeleri yeterli olacaktır.

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

Doküman Bedeli Bildirimi

İhale Evrak Girişi

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Aşırı Düşük Cevap Girişi

Kesirleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

İHALE (1.OTURUM)
İhale Evraklarının İnceleniği Oturumdur.

İhale nin 1.Oturumu başladığında, evraklar incelendiğinde evrak ile ilgili durum sisteme girecektir. İhaleye katılan firmalar arasında bu ekrandan bu bilgileri takip edebileceklerdir.

Tüm teklifler incelendikten sonra, sistem yöneticisi yaklaşık maliyeti girecek ve firmalar yaklaşık maliyeti de görebileceklerdir.

	İhaleNo	İhaleAdı	İhale Tarihi Ve Saati	Durumu
»	2009/75857	Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşİ	18.02.2010 11:30:00	AKTIF
»	201-004	Kafeterya İnşaatı	01.02.2010 10:00:00	AKTIF
»	2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	14.02.2010 14:00:00	AKTIF
»	2009/12000	A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	25.01.2010 14:10:00	AKTIF
»	2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	30.01.2010 14:00:00	AKTIF

GERİ

Kafeterya İnşaatı

Yaklaşık Maliyet Tutarı

10000.00

	KullanıcıAdı	TicaretÜnvanı
»	firma1	D Limited
»	firma2	E İnşaat
»	vbbb	G Limited
»	recep	L İnşaat
»	gince	N İnşaat
»	hicjilmaz	V İnşaat

vTeklif

Teklif Tutarı :

Teklif Durumu : Seciniz

Şekil 37. İhale (1.Oturum)

3.5.5. İhale (2.Oturum)

İhale nin son aşaması olan 2. Oturumda firmalar toplu olarak teklifleri, evrak durumlarını ve tekliflerin geçerli olup olmadığını görebilmektedirler.

Komisyon değerlendirme yaptıkça bu sayfayı yenileyerek anında tekliflerin durumunu öğrenebilirsiniz.

Komisyon bu listeyi elde ettikten sonra tekliflerden aşırı düşük olanlar var ise onlardan savunma istemektedir. Bu savunmanın sonucuna göre de ihaleyi sonuçlandırmaktadır.

e-İhale AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

ANA SAYFA HAKKIMIZDA İLETİŞİM

2.Oturum
İhale Sonuçlandırma Formu

Bu ekranda tüm firma teklif tutarları ve belge durumları görülebilecektir.
Aynı zamanda aşırı düşük teklif veren firmalar da görülebilecektir.

Kafeterya İnşaatı

İşlem	Teklif	Firma_Adi	Teklif_Tutarı	Belgeler			
				Teklif Mektubu	İş Deneyim Belgesi	İmza Sirküleri / Ticaret Sicil Gazetesi	Geçici Teminat Mektubu
	GEÇERSİZ	V İnşaat	745259,00	UYGUN	YOK	VAR	VAR
	GEÇERLİ	L İnşaat	10000,00	UYGUN	VAR	VAR	VAR
	GEÇERLİ	D Limited	15000,00	UYGUN	VAR	YOK	YOK
	GEÇERLİ	G Limited	7000,00	VAR	VAR	VAR	VAR
	GEÇERLİ	N İnşaat	14999,00	UYGUN	UYGUN	UYGUNDEĞİL	VAR
		E İnşaat					

AŞIRI DÜŞÜK LİSTESİ **GERİ**

Şekil 38. İhale (2.Oturum)

3.5.6. Aşırı Düşük Cevap Girişi

İhale kapsamında verilen cevaplardan bazıları aşırı düşüğe girebilir. Bu durumu ihale komisyonu firmaya sorabilir ve cevabını almak isteyebilir. Böyle bir durumda firma bu bölümde cevap yazarak ihaleye verdiği düşük teklifin sebebini açıklamaktadır.

KULLANICI İŞLEMLERİ

Profil

İHALE İŞLEMLERİ

Doküman Bedeli Bildirimi

İhale Evrak Girişi

İhale (1.Oturum)

İhale (2.Oturum)

Aşırı Düşük Cevap Girişi

Kesinleşen İhaleler

FAYDALI LİNKLER

Yapı İşleri Daire Başkanlığı

Afyon Kocatepe Univ.

Kamu İhale Kurulu

ÇIKIŞ

Güvenli Çıkış

Aşırı Düşük Cevap Formu

Firmalar bu bölümde aşırı düşük tekliflerine cevap yazabilirler

Firmalar eğer teklifleri aşırı düşük teklifi içine girmiş ise, bu ekranda buna cevap yazmalıdırlar. İhale komisyonu burada yazan cevaplara göre ihaleyi sonuçlandıracaktır.

	İhale No	İhale Adı
☐	201-004	Kafeteriya İnşaatı
☐	2010-001	Aku Yeni Bilgi İşlem Binası
☐	2009/115951	Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci

İhale

İhaleNumarasi : 2009/115951

İhaleAdi : Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci

İhaleYaklaşıkMaliyet : 5,00

İhaleTarihiVeSaati : 30.01.2010 14:00:00

Teklif Tutarı : 0,00

AsiriDusukCevabi :

Dosya :

Gözet...

KAYDET VAZGEÇ

Şekil 39. Aşırı Düşük Cevabı

3.5.7. Kesinleşen İhaleler

Aşırı düşük cevapları komisyon tarafından incelendikten sonra ihale sonuçlandırılır. İhale sonuçları sisteme girilince firmalar ihale sonuçlarını bu seçenekten görebilirler.

Burada en ekonomik iki teklif görünmektedir. 1. Ekonomik teklif sahibi firma ihaleyi kazanmış demektir. 1. Firmada herhangi bir problem çıktığı takdirde 2. Firma sözleşme yapmak için çağrılacaktır.

The screenshot displays the 'e-İhale' website for Afyon Kocatepe University. The main heading is 'KESİNLEŞEN İHALELER' (Awarded Tenders). Below the heading, a table lists the awarded tenders. The table has five columns: İhaleAdı (Tender Name), İhaleTürü (Tender Type), İhaleNo (Tender No), and İhaleTarihiveSaati (Tender Date and Time). The table contains five rows of data. Below the table, there is a detailed view of a specific tender, 'Kafeterya İnşaatı' (Cafeteria Construction). This view includes fields for the tender name, number, date and time, duration, and the names of the two most economical bidders: 'G Limited' and 'L İnşaat'. A 'VAZGEÇ' button is visible at the bottom of the detailed view.

İhaleAdı	İhaleTürü	İhaleNo	İhaleTarihiveSaati
Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Ek Bina Onarım İşi	YAPIM	2009/75857	18.02.2010 11:30:00
Kafeterya İnşaatı	YAPIM	201-004	01.02.2010 10:00:00
Aku Yeni Bilgi İşlem Binası	YAPIM	2010-001	14.02.2010 14:00:00
A.K.Ü İnşaat Mühendisliği Bölümü	YAPIM	2009/12000	25.01.2010 14:10:00
Afyon Kocatepe Üniversitesi A.N.S. Kampüsü Öğrenci	YAPIM	2009/115951	30.01.2010 14:00:00

İhale

İhale Adı : Kafeterya İnşaatı

İhale Numarası : 201-004

İhale Tarihi ve Saati : 01.02.2010 10:00

İşin Süresi : 2 yıl

Ekonomik Açdan Avantajlı Firma 1 : G Limited

Ekonomik Açdan Avantajlı Firma 2 : L İnşaat

VAZGEÇ

Şekil 40. Kesinleşen İhaleler

3.6. GÜVENLİ ÇIKIŞ

Sistemden güvenli bir şekilde çıkarak oturumun kapatılmasını sağlar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çağdaş uygarlık seviyesini yakalamak, toplumumuzun her bir ferdinin ulaşmak istediği bir hedeftir. Avrupa Birliği'ne ve onun değerlerine olan ilgi de bunun en önemli göstergesidir. Çağdaş uygarlık olarak nitelendirilebilecek ülkelere bakıldığında, bu ülkelerin tamamının bilgi toplumu ülkeleri olduğu ve teknolojiyi en verimli şekilde kullandıkları görülecektir. Bilgi toplumu olmak çağdaş uygarlıkları yakalamanın ilk adımı olarak görülmelidir. Bilgi toplumu olabilmek ise sanıldığı gibi bilgisayar kullanıcı sayısının artması demek değildir. Ancak, bilgisayar ve iletişim teknolojisinin kullanımının yaygınlaşması bilgi toplumu olabilmenin en önemli aracı olduğu da unutulmamalıdır.

Kamu yönetiminde bilişim ve iletişim teknolojilerinin kullanılması ise, yönetim açısından daha düşük bir maliyet ve yurttaşlara yönelik daha kaliteli hizmet ile sürdürülebilir bir kaynak yönetimi sağlarken, yurttaşlar açısından da daha az “yurttaşlık maliyeti” (zaman, emek, para), daha yüksek memnuniyet, daha etkin katılım ve daha fazla güven anlamına gelmektedir (Uçkan, 2003: 46-47).

Son dönemlerde ülkemizde birçok durumda olduğu gibi elektronik dünyada da bir e-modası başlamış olup bu konuda da ciddi bir kavram çöplüğü tehlikesi hızla büyümektedir. Önüne konulan her e-takısının ve uygulamanın, kurumları ve devleti elektronik dönüşüme taşımayacağı ve e-devlet sürecine ciddi olarak zarar vereceği bilinmelidir.

Kamu ihalelerinin ağ ortamında yapılması ile ilgili olarak yürütülen çeşitli projeler bulunmakla birlikte, ülkemizde henüz kamu ihalelerinin ağ üzerinden yapılmasını mümkün kılacak bir yasal düzenleme yapılamamıştır. Bu açık, çeşitli özel sektör şirketlerinin oluşturdukları ihale duyuran siteler tarafından bir ölçüde karşılanmakta ve kamunun açtığı ihaleler düzenli olarak duyurulmaktadır (Kırçova, 2003: 110-112).

Ülkemizde Nisan 2010 tarihi itibarıyla; kamu hizmeti sağlayan kurum ve kuruluşlara ait 21.824 internet sitesi bulunmaktadır. Bunların dağılımı ise; genellikle merkezi idareye bağlı kamu kuruluşlarına ait ”gov.tr” uzantılı 9.104, yerel yönetimlere ait “bel.tr” uzantılı 2.265, ilköğretim ve liselere ait “k12.tr” uzantılı 9.621, üniversitelere ve enstitülere ait “edu.tr” uzantılı 438, askeri hizmetlere ait

“mil.tr” uzantılı 8 ve asayiş hizmetlerine ait “pol.tr” uzantılı 388 internet sitesi şeklindedir(<https://www.nic.tr/index.php?USRAC TN=YEARSTAT&PHPSESSID=127245649619325546226479774>, 2010).

Yukarıdaki kamu kurum ve kuruluşlarının internet sitelerine bakıldığında çoğu kamu kurumunun bir internet adresi olduğunu ve artık internet kullanmaya başladığını görüyoruz. Ayrıca, e-ihaleye geçiş süreci için bu sayıların yeterli olduğu da söylenebilir. Elektronik ihale sürecinin başarı ile uygulanabilmesinde; tüm kamu kurumlarının elektronik ortamda uyumlu bir şekilde bilgi alışverişinin sağlanmasını sağlayacak sistemin kurulması gerekmektedir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu bir konuşmasında ihale yolsuzluklarının temel nedeninin, ihale sürecinin kapalı kapılar ardında gerçekleşmesinden kaynaklanmakta olduğunu ifade etmektedir (Rekabet Kurumu, 2002: 18). Diğer taraftan “Soygunun Öteki Adı Devlet İhalesi” isimli kitabında yazar; “devlet ihale yapar, devlet ihale yapınca da yolsuzluk olur” demektedir (Doğaner 1999:13). Aslında bu ifadeler yolsuzlukların önlenmesi ve devletin yaptığı kamu ihalelerine güvenin kazandırılması için, ihalelerin bir an önce elektronik ortamda gerçekleşmesinin önemini vurgulamaktadır.

Kamu kurumlarında çalışan teknik personelin kamu ihale kanunu, mevzuatları ve yönetmeliklerinin detayları ve prosedürleriyle uğraşmalarından daha çok şantiyede vakit geçirmeleri, uygulanan binaların teknik detaylarını yerinde çözerek daha sağlam, kaliteli ve güvenli binaların inşa edilmelerini sağlamaları, yapım ihalelerinin yükleniciler tarafından tam ve eksiksiz olarak yerine getirmelerini sağlamak için uygulama projelerinin, inşaatlardaki yapımlarını takip etmeleri gerekir. Bunun en kolay yolu e-ihale sistemine geçiştir. Bugün yapım işlerinin ihalelerini yapan ve kontrollüklerini gerçekleştiren kamu kurumlarındaki yapı dairelerinin en büyük sıkıntısı, ihale hazırlık evresindeki vakit kayıplarından dolayı inşaatları yeterince takip edememeleridir. Basit bir inşaat ihalesinin hazırlığı ve ihale evresi işlemleri çok fazla sayıda teknik personelin yoğun çalışması ile sağlanmaktadır. Elektronik ihale bu yoğunluğu %80 oranda azaltacaktır.

Kamu İhale Kurumu, Kamu Alımları İzleme Raporu’na göre 2009 yılında Tablo 5’de, geçerli olan ve iptal edilen İKN ’ler ihale türüne göre sınıflandırılmıştır.

Buna göre, ihalesi yapılan ya da yapılmak üzere alınan 163.907 adet geçerli İKN 'nin %53,1 'i mal alımı ihalesi, %34,1 'i hizmet alımı ihalesi ve %12,7 'si de yapım işleri ihalesi olarak sınıflandırılmaktadır. İptal edilen 26.143 adet İKN 'nin %40,3 'ü mal alımı ihalesi, %48,1 'i hizmet alımı ihalesi ve %11,6 'sı ise yapım işleri ihalesidir (Kik, 2010:31).

İptal edilen ihalelerin oranları küçümsenmeyecek rakamlardır. Bu ihalelerin iptal nedenlerine bakıldığında ise, büyük bir kısmının ihale sürecindeki isteklilerin hataları veya ihale evraklarındaki hem istekli hem de idarelerin hatalarından kaynaklandığı görülmektedir. Elektronik ihale de tüm işlemler elektronik ortamda olacağından dolayı hata payı sifira yakındır ve bu yüzden yıl içindeki ihale iptal sayılarında göze çaracak oranlarda azalma meydana gelecektir.

Tablo 5. İhale Türlerine Göre İKN 'lerin Sınıflandırılması

İhale Türü	Geçerli İKN		İptal Edilen İKN	
	Adet	%	Adet	%
Mal Alımı	87.062	53,1	10.547	10,8
Hizmet Alımı	55.958	34,1	12.560	18,33
Yapım İşi	20.887	12,7	3.036	12,69
TOPLAM	163.907	100	26.143	100

Günümüzün teknoloji harikası internetten azami ölçüde yararlanmak ve sağladığı kolaylıkları her sektöre en kısa zamanda taşıma ve kullanmak gerekliliği ortadadır. CAD olarak adlandırılan Bilgisayar Destekli Tasarım Sistemleri tüm kamu kurumlarında kullanılmakta ve mimari, statik, elektrik, mekanik projelerin ağ ortamı sayesinde de komple çıkmasını sağlamaktadır (Altın, 2003: 4).

Hazırladığımız e-ihale programına cad sistemlerinin uyumu büyük bir zaman tasarrufu ve hatasız metraj, keşif ve yaklaşık maliyet çıkmasını da sağlayacaktır.

Uluslararası standartlarda şeffaf saydamlık, rekabete açıklık, idare ile yüklenici eşitliği, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi ve kamu kaynakların verimli kullanımıyla ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması kriterleriyle çağa uygun bir kanun olarak hazırlandığı düşünülen, 4734 sayılı Kamu

İhale Kanunu'nun uygulamasında birçok sorunla karşı karşıya kalınmıştır (Budak, 2006, s:88).

Avrupa Birliği'nin 04/18 sayılı Yönergesi'nde beş tür ihale yöntemine yer verilmektedir. Bu yöntemler açık ihale yöntemi, belli istekliler arasında ihale yöntemi, pazarlık yöntemi, rekabetçi müzakere yöntemi ve yarışma yöntemidir (Önüt, 2006: 70). Elektronik ihalenin, yukarıda bahsi geçen beş tür ihale yöntemine tam uyum sağlaması da ülkemizin Avrupa Birliği adaylığı sürecine önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

22.01.2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile oluşturulan Kamu İhale Kurumu Elektronik kamu alımları sistemleri; kamu satın alma sürecindeki ilkeleri koruyarak, süreçte uyulması gereken esas ve usullerin bilgi ve iletişim teknolojileri ile desteklenmesi, alıcı ve satıcının en az iş yükü ve maliyetle satın alma işlemlerini gerçekleştirmeleri amacıyla Kamu Satın Alma Platformu oluşturulmuş ve 2005 yılı Kasım ayında devreye geçmiştir. Kurumun nihai hedefi; kamu alımlarının tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilmesini ve alıcı ile satıcı arasına bilgisayar konularak tüm işlemlerin bilgisayarda tanımlanan kurallarla yürütülmesini sağlamaktır. Elektronik ortamda ihale yapılması ile 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerinden olan saydamlık ilkesinin tam manasıyla hayata geçirilmesi, kamu kaynaklarının doğru ve verimli kullanılması sağlanmış olacaktır. Böylece, devlete ve devletin yaptığı işlere de güvenilirlik artmış olacaktır.

Kurumun temel hedeflerinden biri olan e-ihale konusunda önemli adımlar atılmıştır. Kurum bünyesinde bu çalışmaları sürdürmek için 'Elektronik İhale Çalışma Grubu' oluşturulmuş ve e-ihale ilgili yürütülen faaliyetler hızlandırılmıştır (Uygur, 2007: 315-316).

Bu çalışmamızın da, Kamu İhale Kurumu'nun e-ihale ile ilgili özellikle yapım işleri ihalelerindeki çalışmalarına öncü olacağı ve e-ihaleye geçiş sürecini hızlandıracağı düşünülmektedir.

Elektronik ihaleye geçilebilmesi için 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşme Kanunu'nun yeniden düzenleme gerektiren maddeleri Tablo 6 ve Tablo 7'de kırmızı renkte gösterilmiştir.

Tablo 6. e-İhaleye Geçiş Sürecinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Gereken Maddeler

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU	
Md. No	İÇERİK
BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler BİRİNCİ BÖLÜM Uygulama İlkeleri	
1	Amaç
2	Kapsam
3	İstisnalar
4	Tanımlar
5	Temel İlkeler
6	İhale Komisyonu
7	İhale İşlem Dosyası
İKİNCİ BÖLÜM İhaleye Katılım Kuralları	
8	Eşik Değerler
9	Yaklaşık Maliyet
10	İhaleye Katılımda Yeterlik Kuralları
11	İhaleye Katılamayacak Olanlar
12	Şartnameler
13	İhale İlan Süreleri ve Kuralları ile Ön İlan
14	Ortaklar Girişimler
15	Alt Yükleniciler
16	İhale Saatinden Önce İhalenin İptal Edilmesi
17	Yasak Fiil veya Davranışlar
İKİNCİ KISIM İhale Süreci BİRİNCİ BÖLÜM İhale Usulleri ve Uygulaması	
18	Uygulanacak İhale Usulleri
19	Açık İhale Usulü
20	Belli İstekliler Arasında İhale Usulü
21	Pazarlık Usulü
22	Doğrudan Temin
23	Tasarım Yarışmaları
İKİNCİ BÖLÜM İhalenin ve Ön Yeterliğin İlanı, İhale Dokümanlarının Verilmesi	
24	İhale İlanlarında Bulunması Zorunlu Hususlar
25	Ön Yeterlik İlanlarında Bulunması Zorunlu Hususlar
26	İlanın Uygun Olmaması
27	İhale ve Ön Yetelilik Dokümanının İçeriği ve İdari Şartnamede Yer Alması Zorunlu Hükümler

28	İhale ve Ön Yeterlilik Dokümanının Verilmesi
29	İhale Dokümanında Değişiklik veya Açıklama Yapılması
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Tekliflerin ve Başvuruların Sunulması	
30	Tekliflerin Hazırlanması ve Sunulması
31	Başvuru Belgelerinin Sunulması
32	Tekliflerin Geçerlilik Süresi
33	Geçici Teminatı
34	Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler
35	Teminat Mektupları
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Tekliflerin Değerlendirilmesi	
36	Tekliflerin Alınması ve Açılması
37	Tekliflerin Değerlendirilmesi
38	Aşırı Düşük Teklifler
39	Bütün Tekliflerin Reddedilmesi ve İhalenin İptali
40	İhalenin Karara Bağlanması ve Onaylanması
41	Kesinleşen İhale Kararının Bildirilmesi
42	Sözleşmeye Davet
43	Kesin Teminat
44	Sözleşme Yapılmasında İsteklilerin Görev ve Sorumluluğu
45	Sözleşme Yapılmasında İdarenin Görev ve Sorumluluğu
46	İhalenin Sözleşmeye Bağlanması
47	Sonuç Bildirimi
BEŞİNCİ BÖLÜM Danışmanlık Hizmet İhaleleri ile İlgili Özel Hükümler	
48	Danışmanlık Hizmetleri
49	Ön Yeterlik ve İsteklilerin Belirlenmesi
50	İhaleye Davet
51	Tekliflerin Hazırlanması ve Verilmesi
52	Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhalenin Yapılması
ÜÇÜNCÜ KISIM Kamu İhale Kurumu, Şikayetlerin İncelenmesi ve Anlaşmazlıkların Çözümü	
BİRİNCİ BÖLÜM Kamu İhale Kurumu	
53	Kamu İhale Kurumu
İKİNCİ BÖLÜM İhalelere Yönelik Başvurular ve İnceleme	
54	İhalelere Yönelik Başvurular
55	İdareye Şikayet Başvurusu
56	Kuruma İtirazen Şikayet Başvurusu
57	Yargısal İnceleme
DÖRDÜNCÜ KISIM Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu	
58	İhalelere Katılmaktan Yasaklama
59	İsteklilerin Ceza Sorumluluğu

60	Görevlilerin Ceza Sorumluluğu
61	Bilgi ve Belgeleri Açıklama Yasağı
BEŞİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler	
62	İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar
63	Yerli İstekliler ile İlgili Düzenlemeler
64	Sürelerin Hesabı
65	Bildirim ve Tebligat Esasları
66	Değişiklik Yapılması
67	Eşik Değerler ve Parasal Limitlerin Değerlendirilmesi
ALTINCI KISIM Son Hükümler	
68	Uygulanacak Hükümler
	Elektronik Kamu Alımları Platformu
	Çerçeve Anlaşmalar
	Dinamik Alım Sistemi
	Elektronik Eksiltme
	Finansal Kiralama
	Standart İhale Dokümanları ve Yönetmelikler
	Başlanmış Olan İhaleler
	Güncelleme
	İstisnalara İlişkin Esas ve Usuller
	Kamu İhale Kurumunun Kurulması
	Başlanmış Olan İhaleler
	Mevcut Görevlendirmeler
	Kurul Başkan ve Üyelerinin Görev Süreleri
69	Yürürlük
70	Yürütme

Tablo 7. e-İhaleye Geçiş Sürecinde 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Gereken Maddeler

4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU	
Md. No	İÇERİK
BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar ve İlkeler	
1	Amaç
2	Kapsam
3	Tanımlar
4	İlkeler
İKİNCİ BÖLÜM Sözleşmelerin Düzenlenmesi	
5	Tip Sözleşmeler
6	Sözleşme Türleri
7	Sözleşmede Yer Alması Zorunlu Hususlar
İKİNCİ KISIM Sözleşmenin Uygulanması BİRİNCİ BÖLÜM Fiyat Farkı, Sigorta, Mücbir Sebepler, Denetim, Muayene ve Kabul İşlemleri	
8	Fiyat Farkı Verilebilmesi
9	İş ve İşyerinin Sigortalanması
10	Mücbir Sebepler
11	Denetim Muayene ve Kabul İşlemleri
İKİNCİ BÖLÜM Kesin Teminata İlişkin Hükümler	
12	Ek Kesin Teminat
13	Kesin Teminat ve Ek Kesin Teminatların Geri Verilmesi
14	İade Edilemeyen Teminatlar
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Sözleşme Değişiklik, Sözleşmenin Devri ve Feshi	
15	Sözleşmede Değişiklik Yapılması
16	Sözleşmenin Devri
17	Yüklenicinin Ölümü, İflası, Ağır Hastalığı, Tutukluluğu veya Mahkumiyeti
18	Yüklenicinin Ortak Girişim Olması Halinde Ölüm, İflas, Ağır Hastalık, Tutukluluk veya Mahkumiyeti
19	Yüklenicinin Sözleşmeyi Feshetmesi
20	İdarenin Sözleşmeyi Feshetmesi
21	Sözleşmeden Önceki Yasa, Fiil ve ya Davranışlar Nedeniyle Fesih
22	Sözleşmenin Feshine İlişkin Düzenlemeler
23	Mücbir Sebeplerden Dolayı Sözleşmenin Feshi

24	Sözleşme Kapsamında Yaptırılabilir İlave İşler, İş Eksilişi ve İşin Tasfiyesi
ÜÇÜNCÜ KISIM Yasaklar ve Sorumluluklar	
25	Yasak Fiili ve Davranışlar
26	İhalelere Katılmaktan Yasaklama
27	Yüklenicilerin Ceza Sorumluluğu
28	Görevlilerin Ceza Sorumluluğu
29	Bilgi ve Belgeleri Açıklama Yasağı
30	Yapım İşlerinde Yüklenicilerin ve Alt Yüklenicilerin Sorumluluğu
31	Yapı Denetim Görevlilerinin Sorumluluğu
32	Danışmanlık Hizmeti Sunucularının Sorumluluğu
33	Tedarikçilerin Sorumluluğu
34	Hizmet Sunucularının Sorumluluğu
DÖRDÜNCÜ KISIM Çeşitli Hükümler	
35	Teminat
36	Hüküm Bulunmayan Haller
37	Tebliğat
38	Değişiklik Yapılması
BEŞİNCİ KISIM Son Hükümler	
39	Uygulanmayacak Hükümler
	Tip Sözleşmelerin Hazırlanması
	Yapı İşlerinde Fiyat Farkı
40	Yürürlük
41	Yürütme

Çalışmamızın üçüncü bölümünde incelediğimiz elektronik ihale yazılımında yapılan örnek ihalede de, kanunda yapılması gereken olan değişiklikler uygulamalı olarak ortaya çıkmaktadır. Her iki yasada da değiştirilmesi gereken kanun maddelerinin, tek tek detayına inilerek incelenmesi çalışmamızın ana konusu olmadığından genel olarak ele almaya çalışacağız.

- Madde 1 amaçlar, Madde 4 Tanımlar, Madde 5 Temel İlkeler gibi kanun maddeleri içerisinde geçen ihale kelimesinin, elektronik ihale (e-ihale) olarak değiştirilmesi gerekmektedir. Örnek olarak kanunun 5. maddesinde temel ilkeler başlığı altındaki “idareler, bu kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur” şartı bulunmaktadır bu şart elektronik ihalede zaten sağlanmış olacaktır. Aynı şekilde

ihale komisyonu başlıklı 6. madde'nin son fıkrasında "ihale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır" cümlesi e-ihale olarak değiştirilmelidir.

- Elektronik ihalelerde ihale işlem dosyası olmayacağından kanundaki ihale işlem dosyası konulu madde değiştirilmeli, ihale dokümanlarının tamamının elektronik ortamda saklanması ve gerekli güvenliğin sağlanabilmesi için tüm tedbirlerin alınması şeklinde yazılmalıdır.

- İhaleye katılabilme şartı olan yeterlilik kurallarının tamamının yenilenmesi zorunludur. Bankalardan temin edilecek olan isteklilerin mali durumlarını gösteren belgelerin direk ihaleyi yapan idareye gönderilmesi uygun olacaktır. Elektronik ortamda bu belgelerin sağlanması daha kısa süreli ve kolay olacaktır.

- Yasada 13. maddede açıklanan ihale ilan sürelerinin kısaltılması gerekecektir.

- Yasanın 17. maddesinde yasak fiil ve davranışlar hükmünde geçen "Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs edilmesinin önüne geçilmesi" için bazı belgelerin istekliler tarafından idareye ulaştırılması yerine, elektronik ortamda kurumlar tarafından ihaleyi yapan idareye gönderilmesi gerekmektedir.

- Kanunun ikinci bölümünde açıklamaları verilen "ihalenin ve ön yeterliğin ilanı, ihale dokümanlarının verilmesi" kısmında, ihale ilanı bölümünde Kamu İhale Kurumu'nun bünyesinde elektronik ortamda yapıldığı için değişikliğe gerek yoktur ancak, ihale dokümanlarının isteklilere verilmesi kısmı tamamen elektronik ortamda sağlanacak şekilde değiştirilmelidir.

- Kanunun üçüncü bölümünde tekliflerin ve başvuruların sunulması çalışmamızın üçüncü bölümünde yer alan örnek e-ihale uygulamalarındaki gibi değiştirilmelidir.

- Kanunda geçen İhale kararının bağlanması onaylanması, kesinleşen ihalenin bildirim ve bu bildirim istekliler tarafından kabul edilmesi, sözleşmeye davet ve sözleşmenin imzalanmasında tüm süreler yenilenecektir.

- Sözleşme esnasında isteklinin getirmiş olduğu 10. madde evrakları ve Kesin teminatın idareler tarafından elektronik ortamda teyit edilmesi sağlanmalıdır.

Tüm bu bilgiler ışığında ülkemizdeki ihalelerin elektronik ortamda gerçekleşmesinin kısa sürede sağlanabilmesi için, Kamu İhale Kurumu'ndan bağımsız olarak, Elektronik İhale Kurumu, Elektronik İhale Müsteşarlığı veya Elektronik İhale İdaresi gibi bir isim altında yeni bir kamu kurumunun kurulmasına ihtiyaç vardır. Kamu İhale Kurumu'nun iş yükünün bu sürece geçişi yavaşlattığı görülmektedir. Yeni kurulacak kurum tamamen bilgi işlem destekli olmalı ve sadece ülkemizdeki tüm ihalelerin elektronik ortamda gerçekleşmesinden sorumlu olması sağlanmalıdır. Bu sağlandığı takdirde;

- Elektronik ihaleler idareler tarafından değil yeni kurulacak kurum tarafından yapılacaktır.
- İdareler sadece ihtiyacı belirleyecek, hazırladıkları yaklaşık maliyet ve diğer ihale dokümanlarını kuruma gönderecek, kurum tarafından ihale gerçekleştirildikten sonra belli olan yüklenici ile sözleşme imzalayacaktır.
- Yeni düzenleme ile Kamu İhale Kurumu, itiraz ve şikayetlerin incelenmesi, idareler tarafından verilen iş bitirme belgelerinin kendileri tarafından verilmesinin sağlanmasından sorumlu olacaktır.

KAYNAKÇA

AĞARI, B. (Temmuz 10, 2009). *e-ihale süreci*.

http://www.bilgiyönetimi.org/cm/yon/yaz_gos.php?vt=2&id=268.

AKKAYNAK, Ş. (2005). *E-İhale Zirvesi 16 Kasım 2005*. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Şubat 2006 Yayın No: 265, İstanbul.

AKKAYNAK, Ş. (Eylül 23, 2009). *Elektronik İhale İle Satın Alma Bütçelerinde %20'lik Tasarruf*. <http://www.memurlar.net/haber/23199>.

ALTIN, M. (2003) *Devlet İhale Kanununa Göre Bilgisayar Destekli İnşaat Maliyet Analizleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Konya.

ALTIPARMAK, C. (2007). *Türk Ceza Kanunu'nda İhaleye İlişkin Suçlar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.

BANKUR, M. (2008). *Sağlık Bakanlığı Hastaneleri Satın Alma Birimlerinde Çalışanların e-İhale Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

BİLGİN, A. (2008). *İhale Mevzuatı, Türkiye'nin Yurtdışı Örneklerle Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.

BUDAK, O. (2006). *4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar İçin Çözüm Önerileri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

BÜYÜKBALKAN, U. (2002). *E- Türkiye ve Geleceğin Meslekleri Paneli 14 Mayıs 2002*. T.C. Haliç Üniversitesi (The Golden Horn University) Yayınları, 2002, İstanbul.

CANBAZOĞLU, K. (2008). *4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Öngörülen Zorunlu İdari Başvuru ve Denetim Yolları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.

DELOÏTTE, R. (Ocak 10, 2007). At the Dawn of e-Government: The Citizen as Customer. <http://www.egov.vic.gov.au/pdfs/e-government.pdf>,

DELOİTTE, R. (Mart 12, 2007).

<http://webdomino1.oecd.org/COMNET/PUM/egovproweb.nsf>.

DOĞANER, S. (1999). *Soygunun Öteki Adı Devlet İhalesi*. İletişim Yayınları, İstanbul, 1999.

DPT, (2007). *OECD e-Devlet Çalışmaları, Türkiye*. DPT Yayınları, 2007.

E-İHALE, (Mart 18, 2010). <http://tr.wikipedia.org/wiki/E-İhale>.

ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMİ, (Şubat 25, 2010).

http://www.ihale.gov.tr/eihalecs/EKSAS_bilgi_notu.pdf.

ELEKTRONİK KAMU SATIN ALMA SİSTEMİ, (Mayıs 12, 2009).

http://www.ihale.gov.tr/eihalecs/EKSAS_TUR.pdf.

E-PROCUREMENT REPORT, SCOTTISH ENTERPRISE, (Haziran 24, 2010).

<http://www.scottish-enterprise.com//ebusiness>.

E-PROCUREMENT SOLUTIONS, (Haziran 10, 2007)

<http://www.ogcbuyingsolutions.gov.uk>.

ERDOĞAN, M., KARAGÜL, A.A. ve ELİTAŞ, C. (2003). *Elektronik Veri Değişimi Güvenliği ve Elektronik İmza*. TÜRMOB Yayın No: 221, Ankara.

EROL, K. (1996). *Kamu İhaleleri ve Küçük ve Orta Boy İşletmeler*. TES-AR Yayınları, No:19, 1996, Ankara.

EROL, E. (Haziran 24, 2010). *4734 sayılı kamu ihale kanunu ile ilgili sunum*. <http://www.kku.edu.tr/imid/detay.php?git=formdok>.

GÜL, H. (2009). *Dünyayı İnşa Edenler*. DÜNYA Ekonomi-Politika dergisi, İntes Yayınları, Temmuz 2009 Sayısı.

GÜLER, M. (2008). *Türkiye’de e-İmza Alanındaki Hukuki Düzenlemelerin ve Kamu Kurumlarında Bazı e-İmza Uygulamalarının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

HALL, C. (Temmuz 10, 2007). *Electronic Tender and Evaluation Case Study, Health Purchasing Victoria*.

www.buscouncil.ca/hr_sector_study/downloads/On_the_Move-Study-Case_Study.pdf.

IRKIÇATAL, M.A. (2004). *Kamu İnşaat İhalelerinde Teklifin Oluşumunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

İTO, (1995). *Devlet İhale Kanunu Paneli*. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Yayın No: 1996-2.

KAMU İHALE KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER VE AB'YE UYUM, (Ekim 10, 2009). <http://www.euractiv.com.tr/ticaret-ve-sanayi/link-dossier/kamu-ihale-kanununda-yapilan-degisiklikler-ve-abye-uyum-000070>.

KARKIN, N. (2003). *Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Değişim Süreci: e-Devlet Uygulamaları ve Denizli Belediyesi Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

KATIRCI, N. (2007). *İnşaat Şirketlerinde İhale Öncesi Teklif Hazırlama Stratejilerinin Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

KIRÇOVA, İ. (2003). *E- Devlet Uygulamaları ve Ekonomiye Etkileri*. İstanbul Ticaret Odası Yayın No: 2003-38.

KİK, 2010. (2010). *Kamu Alımları İzleme Raporu*. Kamu Alımlarını İzleme ve Bilgi Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, , Ankara.

KOREA'S MOVE TO e-PROCUREMENT, (Haziran 20, 2010). *The World Bank-PremNotes.Sayı90*, <http://www1.worldbank.org/prem/PREMNotes/premnote90.pdf>.

KÖKSAL, E. (2005). *4734 Sayılı KİK ve 4735 Sayılı KİSK Çerçevesinde, Yapım İşlerinde, Sözleşme Aşamasına Kadar Geçen Sürede Karşılaşılan Sorunlar, Belirsizlikler ve Uygulama Farklılıklarının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

- KÖMÜRCÜ, G. (2006). *4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- ÖĞÜT, A. (Haziran 20, 2010). *Küreselleşme ve Bilgi Toplumu*. <http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/58-24/407-kuresellesme-ve-bt.html>.
- ÖNÜT, L. B. (2006). *Avrupa Topluluğu (Birliği) Hukuku'nda Hizmet İhaleleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- PARK, W. R. ve CHAPİN, W.B. (1992). *Construction Bidding: (Strategic Pricing for Profit)*. Wiley Yayınları, Newyork.
- REKABET KURUMU, (2002). *Kamu İhaleleri ve Rekabet*. Rekabet Kurumu Yayınları No: 82, Ankara.
- RESMİ GAZETE, (1983). *Devlet İhale Kanunu*. Yayın Tarih ve No: 10.09.1983 / 18161.
- RESMİ GAZETE, (2002). *Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu*. Yayın Tarih ve No: 22.01.2002 / 26648.
- RESMİ GAZETE, (2002). *Kamu İhale Kanunu*. Yayın Tarih ve No: 22.01.2002 / 24648.
- RESMİ GAZETE, (2003). *Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu*. Yayın Tarih ve No: 24.12.2003 / 25326.
- RESMİ GAZETE, (2004). *Elektronik İmza Kanunu*. Yayın Tarih ve No: 23.01.2004 / 25355.
- SAGUN, N. (2006). *II. Uluslar arası Kamu Alımları Sempozyumu (II. International Symposium On Public Procurement), Kamu Alımlarının Ekonomik ve Sosyal Politika Aracı Olarak Kullanımı*. Kik yayınları, İstanbul.
- SENDT, R. J. (Haziran 20, 2010). *E- Government-Electronic Procurement of Hospital Supplies, Auditor-General's Report. New South Wales*. http://www.audit.nsw.gov.au/publications/reports/performance/2002/e_health/E_Health_Sept2002.pdf.

- TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ, (2002). *e-Devlet Yolunda Türkiye*. Türkiye Bilişim Derneği Yayınları.
- TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ, (2007). *Bilişim Teknolojilerinin Kullanılmasının Hukuksal Boyutu*. 2. Çalışma Grubu Raporu.
- TÜRKİYE BİLİŞİM ŞURASI, (2002). *e- Devlet Çalışma Grubu Raporu*. 10-12 Mayıs 2002, Ankara.
- TÜRKİYE BİLİŞİM ŞURASI, (2002). *Dijital İmza ve Yasal Düzenleme Yaklaşımları*. Şubat 2002, Ankara.
- TÜRKİYE İNŞAAT SANAYİCİLERİ İŞVEREN SENDİKASI, (2005). *Çözüm Arama Konferansları*. İntes Yayınları, No:12, Ankara.
- TÜSİAD, (2001). *Kamu Alımlarında Etkin İhale Tasarımı*. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, Kamu Alımlarının Genel Bir Değerlendirilmesi, TÜSİAD Yayınları No: T/2001- 11/311.
- UÇKAN, Ö. (2003). *Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılanması İçin Strateji ve Politikalar-1*. e-Devlet, e-Demokrasi ve Türkiye, Literatür Yayıncılık, Ankara.
- UYGUR, E. (2007). *Türkiye’de Bağımsız İdari Örgütler ve Kamu İhale Kurumu Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- YILDIRIM, H., KAPLAN, V. ve ÇAKMAK, İ. (2006). *e- Devlet Başa*. Macar Yayıncılık, Ankara.
- YILDIRIM, H., KAPLAN, V. ve ÇAKMAK, İ. (2003). *Her Şeyi e-Leştirdik*. e-Devlet Platformu Yayınevi, Ankara.
- YILLIK İSTATİSTİKLER, (Nisan 20, 2010).
<https://www.nic.tr/index.php?USRACTN=YEARSTAT&PHPSESSID=127245649619325546226479774>.